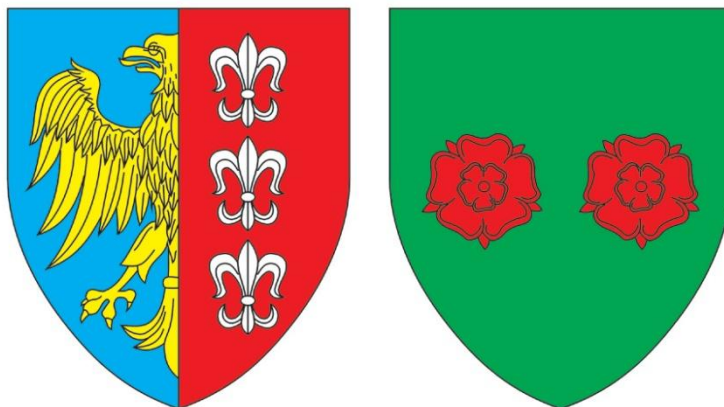

**Raport o stanie
miasta Bielska-Białej
za rok 2013**

Bielsko-Biała, wrzesień 2014 r.

Spis treści

Wstęp	6
1. Informacje ogólne	7
1.1 Struktura demograficzna.....	7
2. Gospodarka	12
2.1 Charakterystyka sfery gospodarczej.....	12
2.2 Lokalne inicjatywy gospodarcze.....	15
2.3 Targi i imprezy handlowe.....	16
2.4 Firma Roku 2013.....	16
2.5 Bielskie przedsiębiorstwa w ogólnopolskich rankingach.....	17
3. Rynek pracy	18
4. Administracja publiczna	21
4.1 Charakterystyka ustrojowa.....	21
4.2 Rada Miejska.....	21
4.3 Prezydent Miasta.....	22
4.4 Urząd Miejski.....	22
4.5 Organizacje pozarządowe.....	23
5. Majątek i budżet miasta	24
5.1 Mienie komunalne.....	24
5.2 Spółki prawa handlowego z udziałem gminy.....	24
5.3 Finanse miasta.....	26
5.4 Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.....	28
5.5 Wieloletnie Plany Inwestycyjne.....	29
5.6 Inwestycje miejskie w 2013 r.....	30
5.7 Bielsko-Biała w rankingach	32

6. Zagospodarowanie przestrzenne	33
6.1 Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego	33
6.2 Rewitalizacja	35
7. Transport i komunikacja	36
7.1 Transport drogowy i drogownictwo	36
7.2 Motoryzacja	38
7.3 Publiczny transport zbiorowy – Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej	38
8. Gospodarka komunalna	40
8.1 Gospodarka wodno – ściekowa	40
8.2 Gospodarka odpadami	41
8.3 Ciepłownictwo	43
8.4 Cmentarnictwo komunalne	44
9. Ochrona środowiska	45
9.1 Ochrona powietrza i monitoring wód	45
9.2 Lasy i tereny zieleni	48
9.3 Formy ochrony przyrody	48
10. Budownictwo i mieszkalnictwo	50
10.1 Rynek mieszkaniowy	52
10.2 Gminna gospodarka mieszkaniowa	54
11. Bezpieczeństwo publiczne	56
11.1 Komenda Miejska Policja	56
11.2 Straż Miejska	61
11.3 Straż Pożarna	64
11.4 Sądownictwo	66
12. Zdrowie i pomoc społeczna	67
12.1 Ochrona zdrowia	67
12.2 Profilaktyka i promocja zdrowia	68

12.3 Pomoc społeczna.....	70
13. Oświata i edukacja.....	78
13.1 Miejski Zarząd Oświaty.....	78
13.2 Wychowanie przedszkolne.....	79
13.3 Szkoły podstawowe.....	79
13.4 Gimnazja.....	80
13.5 Szkoły ponadgimnazjalne.....	82
13.6 Edukacyjna opieka wychowawcza.....	83
13.7 Szkolnictwo wyższe.....	85
14. Kultura i sztuka.....	88
14.1 Miejskie instytucje kultury.....	88
14.2 Teatry.....	92
14.3 Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej.....	96
14.4 Biblioteki.....	96
14.5 Stypendia twórcze.....	98
14.6 IKAR - Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki.....	98
15. Turystyka i sport.....	99
15.1 Miejskie Centrum Informacji Turystycznej.....	99
15.2 Szlaki turystyczne.....	99
15.3 Baza turystyczna.....	100
15.4 Baza sportowo – rekreacyjna.....	102
15.5 Inwestycje sportowe w 2013 r.....	102
15.6 Organizacje sportowe.....	103
15.7 Sport masowy, imprezy sportowo – rekreacyjne.....	103
15.8 Indywidualne sukcesy bielskich sportowców w 2013 r.....	106
15.9 Gry zespołowe sezon 2012/2013.....	107
15.10 Nagrody sportowe – Harnasie.....	107

16. Promocja oraz współpraca zagraniczna.....	108
16.1 Przedsięwzięcia promocyjne.....	108
16.2 Współpraca krajowa.....	108
16.3 Współpraca międzynarodowa.....	109
17. Komunikacja społeczna.....	111
17.1 Społeczeństwo informacyjne.....	111

Wstęp

Niniejszy Raport stanowi zbiór danych obrazujących najważniejsze dziedziny życia w mieście. Jest bazą informacji dotyczących sytuacji wewnętrznej Bielska-Białej i stanowi źródło wiedzy zarówno dla społeczności lokalnej, instytucji życia publicznego, jak również dla obecnych i potencjalnych inwestorów.

Raport został opracowany na podstawie danych źródłowych przekazanych przez wydziały merytoryczne oraz jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Posłużono się też sprawozdaniami z działalności jednostek i spółek miejskich. Skorzystano ponadto z opracowań innych jednostek administracji publicznej tj. Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie (Bank Danych Lokalnych), Urzędu Statystycznego w Katowicach oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

1. Informacje ogólne

1.1 Struktura demograficzna

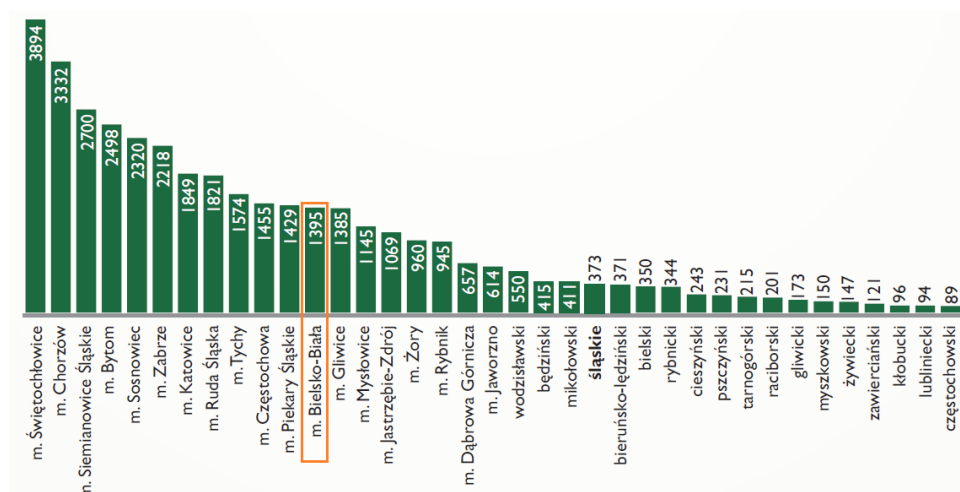
Liczba mieszkańców Bielska-Białej wg faktycznego miejsca zamieszkania, na koniec 2013 r. wynosiła 173 699 osób, przy gęstości zaludnienia 1 395 osób/km². Bielszczanie stanowią 3,78% ludności województwa śląskiego. Ponad 52,8% ogółu mieszkańców miasta stanowią kobiety, współczynnik feminizacji (kobiety na 100 mężczyzn) wynosi 111,9.

Tabela. Liczba ludności Bielska-Białej – stan na koniec 2013 r.

Ogółem	173 699
Mężczyźni	81 991
Kobiety	91 708

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres. Ludność na 1 km² wg powiatów Województwa Śląskiego – stan na koniec 2013 r.

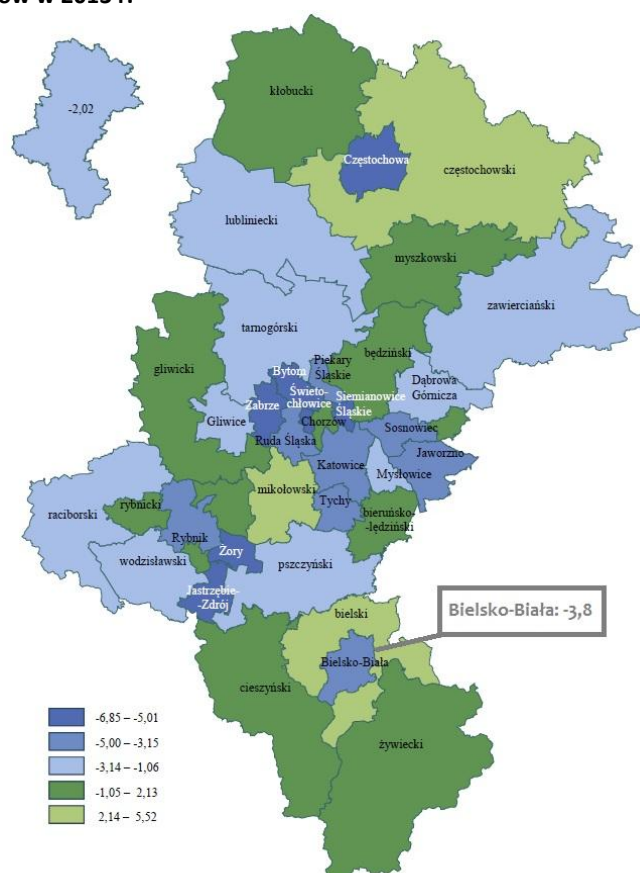
Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela. Bielsko-Biała: migracje na pobyt stały (wg typu i kierunku) - stan na koniec 2013 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób
Zameldowania ogółem, w tym:	1 395
– z miast	669
– ze wsi	584
– z zagranicy	142
Wymeldowania ogółem, w tym:	2 054
– do miast	628
– na wieś	1 250
– za granicę	176
Saldo migracji	-659
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	-3,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

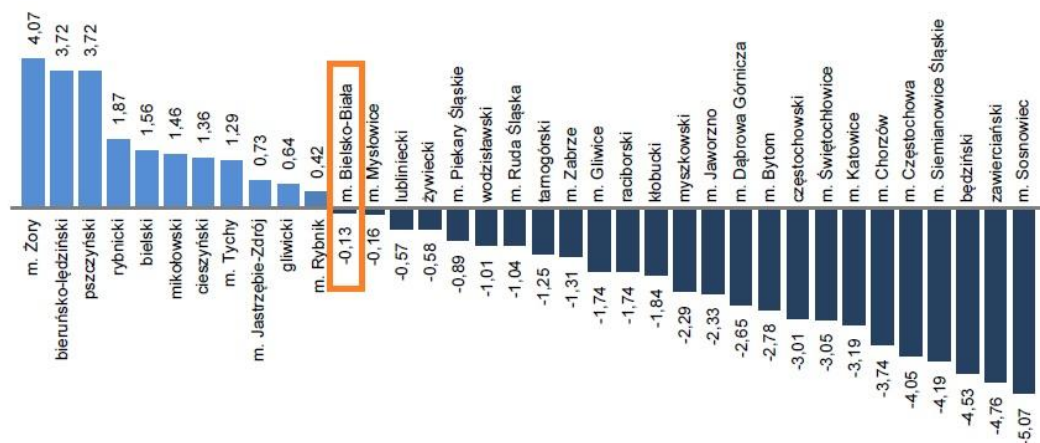
Mapa. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w woj. śląskim wg podregionów i powiatów w 2013 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

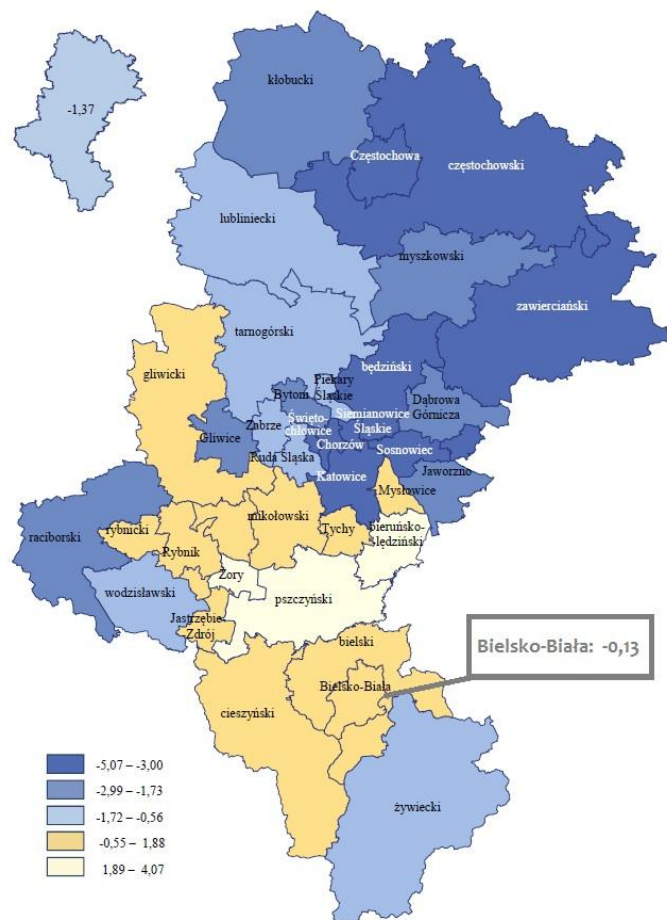
Sytuację demograficzną miasta można określić w pierwszej kolejności poprzez przyrost naturalny oraz strukturę wieku mieszkańców (wskaźnik obciążenia demograficznego). Przyrost naturalny (na 1000 ludności) w Bielsku-Białej w 2013 r. był nieznacznie ujemny i wyniósł -0,13 (wskaźnik ten dla województwa śląskiego wynosił -1,37).

Wykres. Przyrost naturalny na 1000 ludności wg powiatów Województwa Śląskiego – stan na koniec 2013 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Mapa. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie śląskim wg podregionów i powiatów w 2013 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela. Dane statystyczne dotyczące ludności w Bielsku-Białej wg płci – stan na koniec 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Urodzenia	1 675	818	857
Urodzenia na 1000 ludności	9,63		
Zgony	1 698	852	846
Zgony na 1000 ludności	9,77		
Przyrost naturalny	-23	-34	11
Wyszczególnienie	Ilość par		
Małżeństwa			760
Rozwody			424

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela. Urodzenia w Bielsku-Białej wg wieku matki – stan na koniec 2013 r.*

Grupa wieku matki							
19 lat i mniej	20-24 lat	25-29 lat	30-34 lat	35-39 lat	40-44 lat	45 lat i więcej	Razem
44	228	555	566	239	41	2	1 681

*dot. urodzeń żywych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

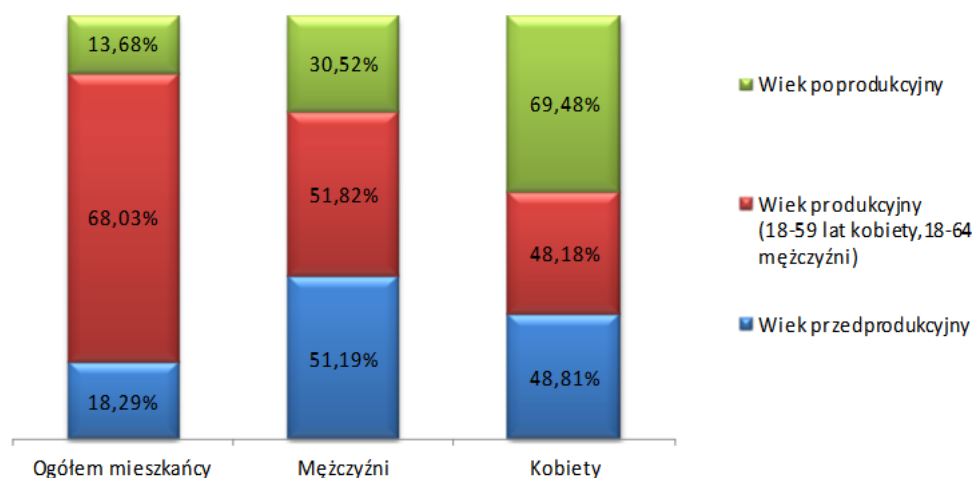
Wskaźnik obciążenia demograficznego wyraża relację wielkości grupy nieprodukcyjnej (ludność w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym) do wielkości grupy produkcyjnej. Dla Bielska-Białej wskaźnik ten w 2013 r. wyniósł 61,38.

Tabela. Wskaźnik obciążenia demograficznego dla Bielska-Białej – stan na koniec 2013 r.

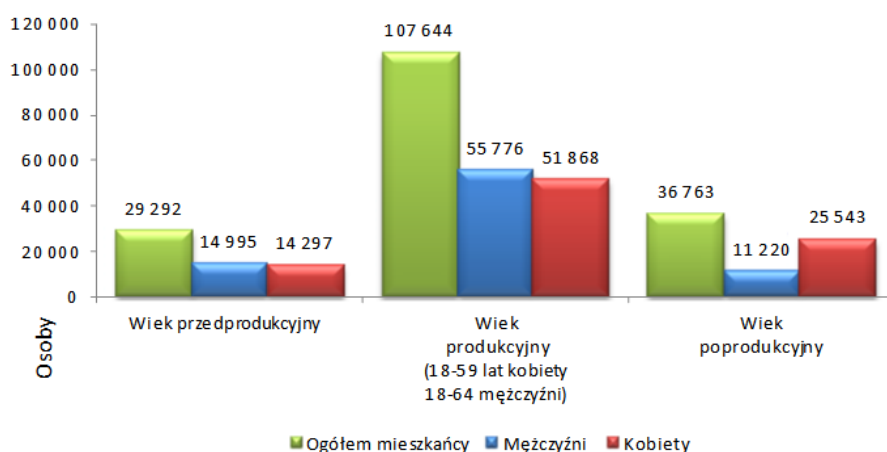
Wyszczególnienie	wskaźnik
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	61,4
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	125,5
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	34,2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2013 r. mieszkańcy miasta w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) stanowili 68,03% ogółu bielszczan, natomiast w wieku nieprodukcyjnym: przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież w wieku 0-17 lat) i poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej) stanowili 31,97% populacji miasta ogółem.

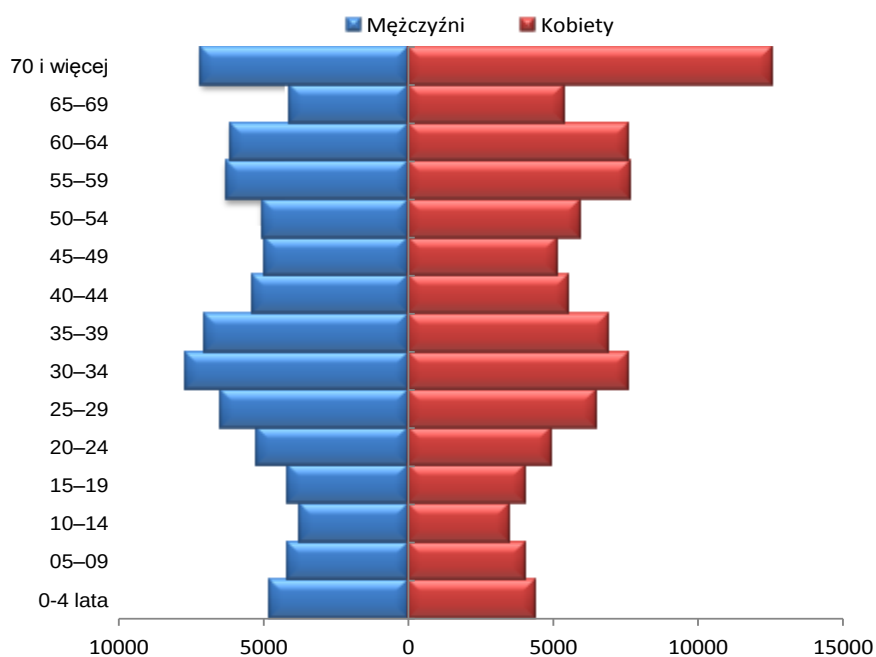
Wykres. Ludność Bielska-Białej wg ekonomicznych grup wieku oraz płci – stan na koniec 2013 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres. Ludność Bielska-Białej wg ekonomicznych grup wieku oraz płci – stan na koniec 2013 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analiza ludności Bielska-Białej według płci i grup wieku wykazuje nadwyżkę kobiet w grupach wieku 40 lat i więcej – rozwarstwienie następuje progresywnie wraz ze wzrostem grup wieku.

Wykres. Piramida wieku mieszkańców Bielska-Białej – stan na koniec 2013 r.

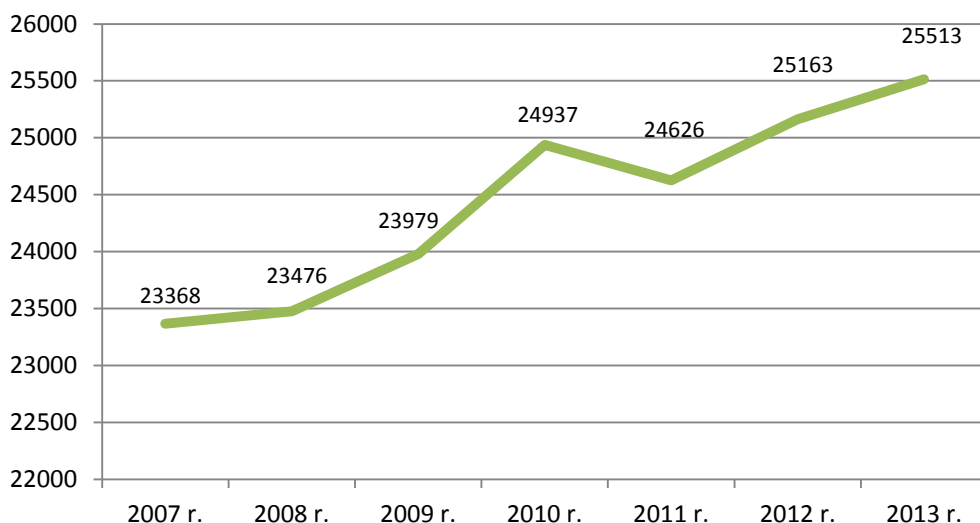
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

2. Gospodarka

2.1 Charakterystyka sfery gospodarczej

W Bielsku-Białej wg stanu na koniec 2013 r. w bazie REGON zarejestrowanych było 25 513 podmiotów gospodarki narodowej (co odpowiadało 5,54% udziałowi w ogólnej liczbie firm w skali województwa śląskiego). Zdecydowaną większość (24 891) tj. 97,2% stanowiły podmioty sektora prywatnego (w tym 18 015 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). W stosunku do 2012 r. liczba podmiotów gospodarczych w Bielsku-Białej wzrosła o 350 tj. o 1,37%.

Wykres: Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Bielsku-Białej w latach 2007-2013.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela. Bielsko-Biała – podmioty gospodarcze wg liczby zatrudnionych oraz wg sektorów własności – stan na koniec 2013 r.

Liczba zatrudnionych w przedsiębiorstwie	Liczba przedsiębiorstw		Sektor własności	Liczba przedsiębiorstw
0-9	24 163		Sektor prywatny, w tym m.in.	24 891
10-49	1 069		– Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	18 015
50-249	234		– Spółki handlowe	3 096
250-999	42		– Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	598
ponad 1000	5		Sektor publiczny	622
łącznie	25 513		łącznie	25 513

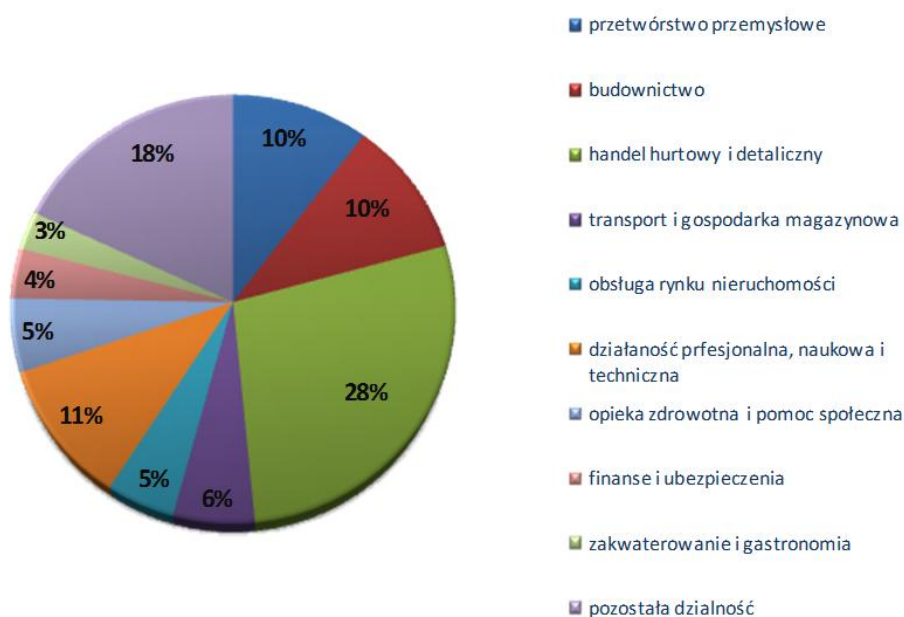
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela. Bielsko-Biała: struktura podmiotów gospodarki narodowej oraz nowo zarejestrowane podmioty w rejestrze REGON w 2013 r.

Rodzaje podmiotów gospodarki narodowej	2013 r.	Nowo zarejestrowane w 2013 r.
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	25 513	2 022
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ogółem	598	34
Sektor publiczny - ogółem	622	7
Sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	250	4
Sektor publiczny - przedsiębiorstwa państwowe	0	0
Sektor publiczny - spółki handlowe	36	1
Sektor publiczny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	0
Sektor prywatny - ogółem	24 891	2 015
Sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	18 015	1 540
Sektor prywatny - spółki handlowe	3 060	286
Sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	597	34
Sektor prywatny - spółdzielnie	66	1
Sektor prywatny - fundacje	111	11
Sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	499	22

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Tabela. Bielsko-Biała: podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON według sekcji PKD 2007 – stan na koniec 2013 r.

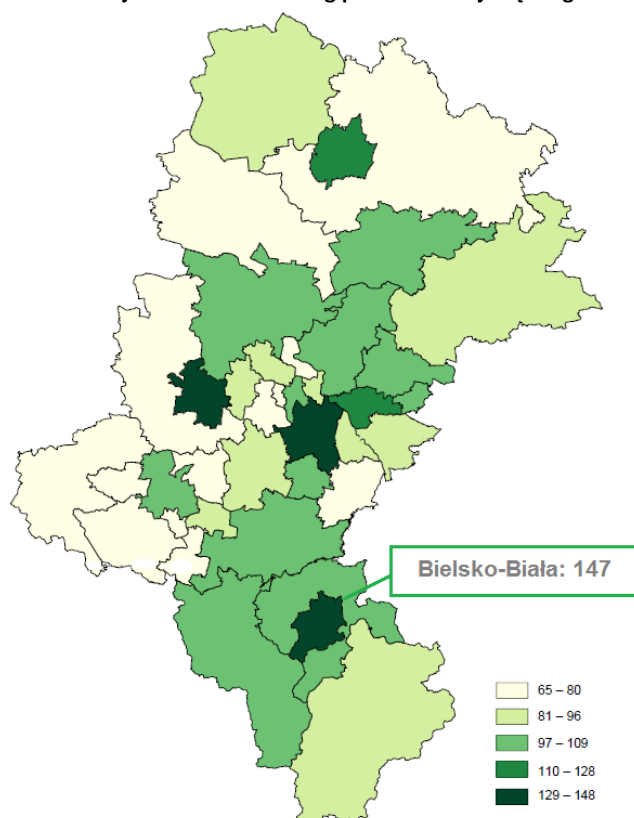

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Największy udział w ogólnej liczbie podmiotów działających w mieście (28 %) stanowi branża handlowa. Widoczną część ogółu stanowią także podmioty należące do branży budowlanej (10 %) oraz przetwórstwa przemysłowego (10 %).

O poziomie przedsiębiorczości na danym terenie świadczy m.in. liczba podmiotów przypadających na 1000 ludności zamieszkującej ten obszar. W Bielsku-Białej wskaźnik ten jest najwyższy – po Katowicach (148) – wśród miast województwa śląskiego i wynosi: 147.

Mapa. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności wg powiatów woj. śląskiego – stan na koniec 2013 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej: wskaźniki – stan na koniec 2013 r.

Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Gliwice	Katowice	Rybnik	Tychy
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1 469	1 155	1 295	1 481	971	1 081
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	116	103	90	116	73	95
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	16,7	13,7	12,9	14,5	11,2	12,4
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	188	165	142	185	113	146
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	237,0	183,4	202,7	234,5	150,1	165,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

2.2 Lokalne inicjatywy gospodarcze

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (KSSE)

W celu wsparcia i przyspieszenia procesów restrukturyzacyjnych oraz tworzenia nowych miejsc pracy – część terenów przemysłowych w Bielsku-Białej została objęta jastrzębsko-żorską podstrefą (KSSE). W ramach KSSE w Bielsku-Białej na obszarze ok. 55 ha, działa 17 firm zatrudniających blisko 4 tys. pracowników, a łączna kwota dokonanych inwestycji to ponad 3,42 mld zł.

Tabela. Inwestorzy w podstrefie jastrzębsko-żorskiej KSSE w Bielsku-Białej w 2013 r.

Podmiot	Branża	Podmiot	Branża
Fiat Powertrain Polska Sp. z o.o.	motoryzacja	Cooper Standard Polska Sp. z o.o.	motoryzacja
Fiat Powertrain Technologies Poland Sp. z o.o.	motoryzacja	Takoni Sp. z o.o.	tworzywa sztuczne
Electropoli-Galwanotechnika Sp. z o.o.	motoryzacja	Makita Sp. z o.o.	logistyka
AVIO Polska Sp. z o.o.	lotnicza	MDM NT Sp. z o.o.	budowlana
Cornaglia Polska Sp. z o.o.	motoryzacja	Polmotors Sp. z o.o.	metalowa
Eaton Automotive Systems Sp. z o.o.	motoryzacja	Pojazdy Specjalistyczne Zbigniew Szczęśniak Sp. z o.o.	motoryzacja
Fiat Services Polska Sp. z o.o.	usługi księgowe	TRW Steering Systems Poland Sp. z o.o.	motoryzacja
Magneti Marelli Suspension Systems Bielsko Sp. z o.o.	motoryzacja	Ti Poland Sp. z o.o.	motoryzacja
Henkel Polska Sp. z o.o.	metalowa		

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Park Przemysłowy i Technologiczny oraz Beskidzki Inkubator Technologiczny

W Bielsku-Białej, w dzielnicy Wapienica (w sąsiedztwie KSSE), funkcjonuje Park Przemysłowo – Technologiczny (PP-T) oraz Beskidzki Inkubator Technologiczny (BIT)¹. Ideą tych przedsięwzięć jest tworzenie korzystnych warunków do rozwoju lokalnej małej i średniej przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem branż innowacyjnych.

Na obszarze 5,12 ha w ramach PP-T działają firmy produkcyjne z branży motoryzacyjnej (Hutchinson Poland Sp. z o.o., Ti Poland Sp. z o.o., Multiform Dariusz Krywult) oraz ma tam swoją siedzibę Beskidzki Inkubator Technologiczny. Celem działalności BIT-u jest stworzenie dogodnych warunków dla powstawania i rozwoju przedsiębiorstw wykorzystujących nowoczesne technologie, jak również

¹ Park Przemysłowo-Technologiczny powstał w ramach projektu pt. „Infrastruktura okołobiznesowa na Śląsku – Bielsko-Biała – Park Przemysłowy i Usługowy”. Celem przedsięwzięcia jest tworzenie przy współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi oraz jednostkami świadczącymi usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw wielofunkcyjnego terenu aktywności gospodarczej.

optymalnych warunków dla transferu wiedzy z ośrodków akademickich do przedsiębiorstw oraz doradztwo biznesowe i promocja firm działających w Inkubatorze.

2.3 Targi i imprezy handlowe

Tabela. Targi i imprezy handlowe w Bielsku-Białej w 2013 r.

Nazwa	Termin	Organizator	Wystawcy/branża
XI Bielskie Targi Edukacyjne	29-30.01	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	Uczelnie wyższe, szkoły średnie i ponadgimnazjalne, szkoły językowe, ośrodki szkoleniowe, wydawnictwa i szereg innych związanych z działalnością edukacyjną.
XLIII Targi Budownictwa "TWÓJ DOM 2013"	19 – 21.04	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	Blisko 200 krajowych i zagranicznych wystawców z szerokim i różnorodnym przeglądem ofert budowlanych zarówno dla inwestorów, firm wykonawczych, jak i specjalistów z branży budowlanej.
XLIV Międzynarodowe Targi Budownictwa i Wnętrz „JESIEŃ 2013”	27 – 29.09	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	Swoją ofertę zaprezentowało 180 firm z kraju i zagranicy – z ofertą obejmującą wszystkie etapy realizacji budowy, od fundamentu po dach. Wystawcy promowali m.in. tanie budownictwo energooszczędne, materiały, urządzenia i estetyczne wyposażenie wnętrz.
XV Targi Technik Grzewczych i Instalacyjnych "INSTAL-SYSTEM 2013"	27 – 29.09	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	Szeroka prezentacja najnowszych osiągnięć i propozycji z zakresu techniki grzewczej, systemów instalacyjnych, wentylacji i klimatyzacji.
XXVI Międzynarodowe Energetyczne Targi Bielskie ENERGETAB 2013	17 – 19.09	ZIAD Bielsko-Biała S.A.	Jedno z najważniejszych wydarzeń branży energetycznej o randze międzynarodowej. Ok. 21 000 zwiedzających, ponad 740 firm z 18 krajów Europy i Azji – producenci, dystrybutorzy i usługodawcy związani z energią i elektrotechniką.
VII Targi Domów i Mieszkań „BESKID DOM 2013”	31.11 – 1.12	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	Deweloperzy, biura projektowe, agencje nieruchomości, banki, firmy wykonawcze oraz firmy proponujące wykończenia i aranżacje wnętrz.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

2.4 Firma Roku 2013

23 października 2013 r. w Sali Koncertowej Szkoły Muzycznej w Żywcu rozstrzygnięto IV edycję konkursu „Firma Roku”, organizowanego wspólnie przez Urząd Miejski w Bielsku-Białej, Starostwa Powiatowe w Bielsku, Żywcu oraz Cieszynie, jak również Regionalną Izbę Handlu i Przemysłu w Bielsku-Białej. Konkurs przebiegał pod hasłem „Samorządy przedsiębiorcom”.

Nominacje w konkursie Firma Roku 2013 (miasto Bielsko-Biała):

- LEROY-MERLIN Polska Sp. z o.o., Sklep Bielsko-Biała;
- Takoni Sp. z o.o.;
- ZIAD Bielsko-Biała S.A.

Laureatem nagrody regionalnej (miasto Bielsko-Biała) – Dedal 2013 została firma Takoni Sp. z o.o.

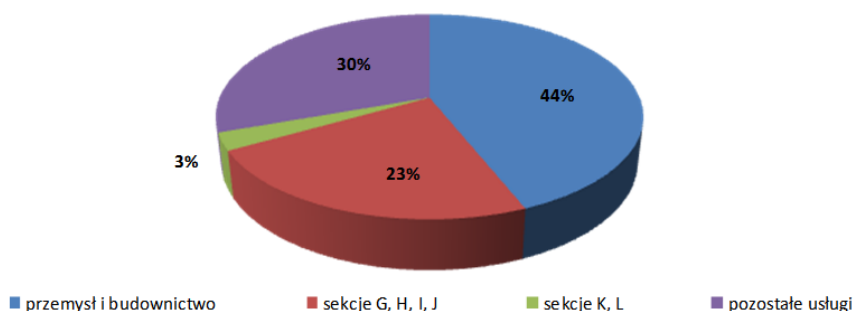
2.5 Bielskie przedsiębiorstwa w ogólnopolskich rankingach

1. W grudniu 2013 r. dziennik „Puls Biznesu” opublikował 14. edycję rankingu najbardziej dynamicznych małych i średnich firm – „Gazete Biznesu”. W Rankingu uplasowały się 54 podmioty z Bielska-Białej, co stanowi 10,26% ogółu „Gazel” ze Śląska (na 554 podmioty z woj. śląskiego).
2. W grudniu 2013 r. dziennik „Rzeczpospolita” opublikował Ranking 2000 największych polskich przedsiębiorstw – „Lista 2000”, wśród których znalazły się 24 bielskie firmy (o 7 więcej niż w 2012 r.). W ujęciu terytorialnym, wśród polskich miast, tylko 7 miast wojewódzkich posiadało więcej firm na „Liście 2000” w 2013 r. niż Bielsko-Biała.
3. W kwietniu 2013 r. dziennik „Rzeczpospolita” opublikował Ranking 500 największych polskich firm – „Lista 500”, wśród których znalazły się 4 bielskie firmy (o 1 więcej niż w 2012 r.).
4. W 2013 r. miesięcznik „Forbes” opublikował ranking firm najszybciej zwiększających swoją wartość – „Diamenty Forbesa”. Wśród tego grona znalazły się 23 podmioty z Bielska-Białej (o 3 więcej niż w 2012 r.).

3. Rynek pracy

Przeciętne zatrudnienie w Bielsku-Białej w 2012 r. wyniosło 70 318 osób (w tym: kobiety: 34 209, co stanowi 48,65% ogółu)². 44% miejsc pracy w mieście stanowi sektor przemysłu i budownictwa, 30% „usługi pozostałe”, a 23% to handel hurtowy i detaliczny, transport, komunikacja, zakwaterowanie i gastronomia.

Wykres. Bielsko-Biała: pracujący wg rodzajów działalności – stan na koniec 2012 r.

Sekcje G, H, I, J - „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”.

Sekcje K, L - „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Pozostałe usługi - „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

W Bielsku-Białej w 2013 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (ogółem) wynosiło: 3 781,12 zł tj. 97,5% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100).

Tabela. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Bielsku-Białej w 2013 r. na tle grupy porównawczej

Wyszczególnienie		Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	Gliwice	Woj. śląskie
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	zł	3 781,12	3 445,39	5 270,37	3 507,69	4 329,27	4 022,80
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	97,5	88,9	135,9	90,5	111,07	103,7

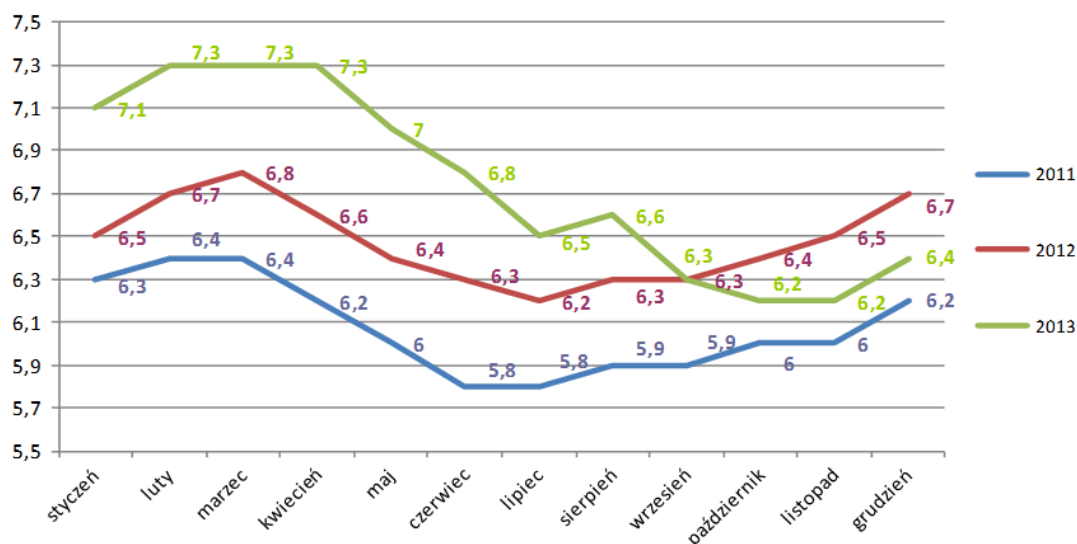
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

² Dane za 2013 r. w chwili sporządzania Raportu o stanie miasta (wrzesień 2014 r.) nie były jeszcze dostępne w bazie GUS – Bank Danych Lokalnych.

Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej przedstawił „*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Bielsko-Biała*”³ za rok 2013. Z przeprowadzonej analizy rynku wynika, że zawodami deficytowymi czyli takimi, na które występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie (zarejestrowanych w PUP) były w 2013 r. następujące profesje (pierwsze pięć pozycji): sprzedawca w branży mięsnej, asystent osoby niepełnosprawnej, technik prac biurowych, pracownik ochrony fizycznej I stopnia, sortowacz surowców wtórnych. Ranking ujmuje także zawody nadwyżkowe czyli takie, które cechuje niedostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy. Oznacza to, że podaż pracy w tych zawodach przekracza znacznie popyt na pracę. Profesjami nadwyżkowymi (pierwsze pięć pozycji) były w 2013 r.: technik ekonomista, plastyk, ekonomista, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, kucharz małej gastronomii. Natomiast wśród zawodów, które wykazują równowagę na rynku pracy (zawody zrównoważone) zidentyfikowane zostały takie profesje jak: specjalista do spraw sprzedaży, tkacz.

Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2013 r. w Bielsku-Białej wyniosła 6,4% i była niższa niż na koniec 2012 r. (6,7%) o 0,3 pkt. procentowego. Bielsko-Biała cechuje się jedną z najniższych stop bezrobocia, zarówno w skali miast i powiatów województwa śląskiego (11,2%), jak również w skali kraju (13,4%)⁴.

Tabela. Stopa bezrobocia (%) w Bielsku-Białej na przestrzeni lat 2011-2013

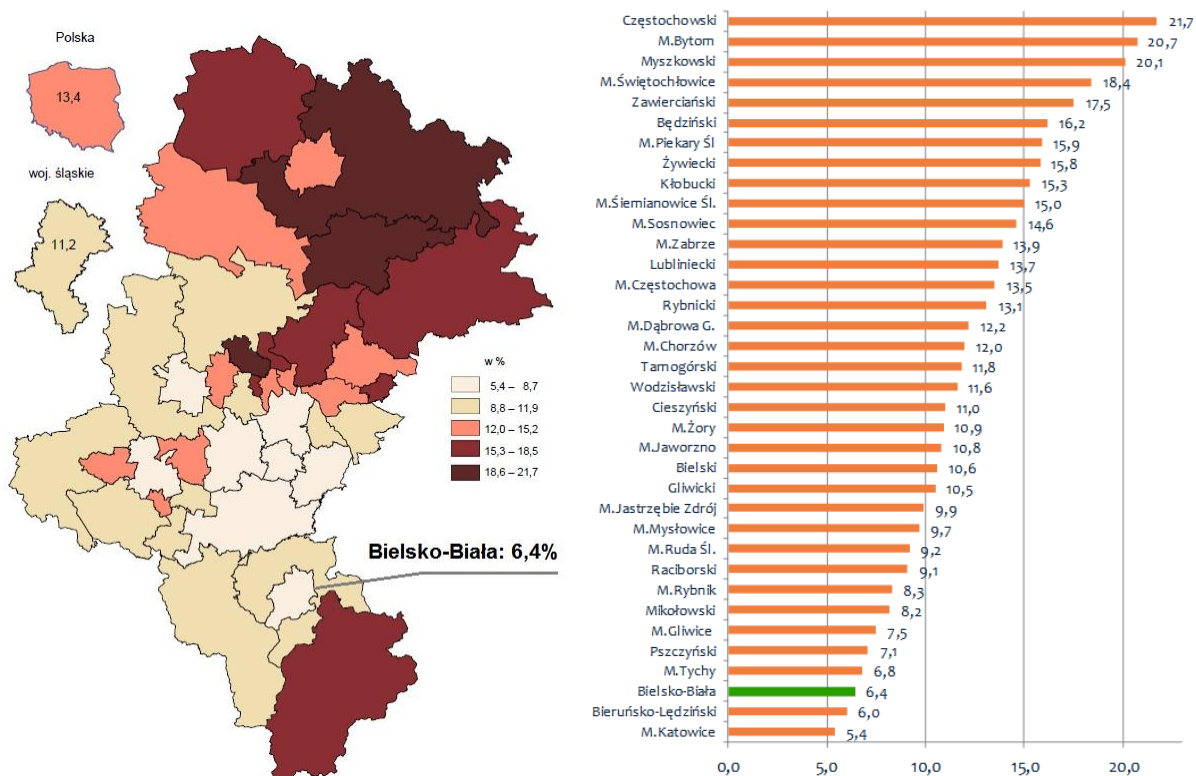

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

³ Prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy jest elementem niezbędnym w warunkach gospodarki rynkowej, stanowiącym istotne źródło informacji dla jego uczestników. Daje on, bowiem obraz sytuacji, który może stać się podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu. Jednakże Raport ten nie należy traktować, jako kompleksowej analizy lokalnego rynku pracy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych bazuje bowiem wyłącznie na danych pochodzących z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy dotyczących bezrobotnych i ofert pracy. Dane te nie obejmują wszystkich osób poszukujących pracy czy bezrobotnych nie zarejestrowanych w tutejszym urzędzie.

⁴ W 2013 r. na Śląsku tylko Katowice i powiat bieruńsko-lęczyński miały niższą niż Bielsko-Biała stopę bezrobocia.

Mapa i wykres. Poziom bezrobocia w Bielsku-Białej oraz w powiatach i miastach na prawach powiatu w woj. śląskim w 2013 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Największą grupę bezrobotnych w Bielsku-Białej w 2013 r. stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 1 657 osób (26,4% ogółu bezrobotnych). Dużą grupą osób pozostających bez pracy były także osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (23,4% ogółu bezrobotnych). Należy zwrócić uwagę na fakt – dość znacznego wzrostu w ciągu ostatnich siedmiu lat – liczby osób z wykształceniem wyższym w strukturze bezrobocia: z 10,1% w 2007 r. do 17,0 % w 2013 r. (w tym ponad 64% udział kobiet w grupie osób z wykształceniem wyższym).

Tabela. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia i płci w Bielsku-Białej w 2013 r.

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych			
	ogółem	jako % bezrobotnych	w tym kobiety	kobiety, jako % bezrobotnych
wyższe	1 067	17,00	686	64,29
policealne i średnie zawodowe	1 470	23,42	801	54,49
średnie ogólnokształcące	616	9,81	393	63,80
zasadnicze zawodowe	1 657	26,40	740	44,66
gimnazjalne i poniżej	1 467	23,37	629	42,88
Razem	6 277	100	3 249	51,76

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

4 Administracja publiczna

4.1 Charakterystyka ustrojowa

Bielsko-Biała wykonuje prawa i obowiązki gminy oraz miasta na prawach powiatu⁵. O ustroju miasta na prawach powiatu decyduje jego statut, który stanowi akt o charakterze lokalnym, należący do przepisów o szczególnej randze. Statut Miasta Bielska-Białej przyjęty został Uchwałą Nr XI/212/2003 r. Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 20 maja 2003 r.⁶

Mieszkańcy Miasta Bielska-Białej tworzą z mocy prawa lokalną wspólnotę samorządową, podejmującą rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym – poprzez wybory i referendum lub za pośrednictwem organów:

1. Rady Miejskiej – organu stanowiącego i kontrolnego.
2. Prezydenta Miasta – organu wykonawczego.

W skład Gminy Bielsko-Biała wchodzi osiedla. Obejmują one obszar określony uchwałą Rady Miejskiej i stanowią jednostki pomocnicze miasta⁷. Miasto jest podzielone na 30 Osiedli (działają 29 Rady Osiedla. Rada Osiedla „Biała Wschód” z dniem 1.04.2012 r. zakończyła działalność).

4.2 Rada Miejska

Rada Miejska w Bielsku-Białej stanowi reprezentację zbiorowych interesów wspólnoty samorządowej mieszkańców. Jest organem stanowiącym i kontrolnym – podejmuje uchwały w zakresie swojej działalności oraz kontroluje działalność Prezydenta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy. Kadencja Rady trwa 4 lata. Do właściwości Rady należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Miasta, o ile ustawy nie stanowią inaczej⁸.

W celu sprawnego wykonywania zadań Rada powołuje komisje. Komisje są pomocniczymi organami wewnętrznymi Rady o charakterze opiniodawczo-doradczym. Wg stanu na koniec 2013 r. – funkcjonowało 7 stałych komisji Rady Miejskiej.

⁵ Na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U.2013.594 z późn. zm.), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U.2013.595 z późn. zm.), jak również obowiązki wynikające z ustaw szczegółowych.

⁶ Tekst jednolity Statutu przyjęty został Uchwałą Nr XLI/965/2014 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 29 kwietnia 2014 r.

⁷ Organem uchwalodawczym w osiedlu jest Rada Osiedla. Do zakresu zadań Rady należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone przepisami dla innych organów. Rada Miejska w Bielsku-Białej w dniu 29 października 2013 r. podjęła uchwałę XXXV/846/2013 w sprawie zmiany uchwały Nr LXVII/1039/2002 z dnia 8 października 2002 r. w sprawie uchwalenia statutów Osiedli w Bielsku-Białej w związku z dokonaną zmianą granic 3 Osiedli: „Bielsko-Południe”, „Kamienica”, „Karpackiego”.

⁸ Rada Miejska w Bielsku-Białej składa się z 25 radnych, wybranych przez mieszkańców Miasta. Rada wybiera ze swojego grona Przewodniczącego oraz od 1 do 3 Wiceprzewodniczących. 21 listopada 2010 r. odbyły się wybory samorządowe i rozpoczęła się kadencja Rady Miejskiej 2010 – 2014. Przewodniczącym Rady Miejskiej został wybrany Ryszard Batycki (KWW Jacka Krywulcia), a Wiceprzewodniczącymi: Jarosław Klimaszewski (Platforma Obywatelska RP) oraz Przemysław Drabek (Prawo i Sprawiedliwość).

Tabela. Informacje dotyczące prac Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w latach 2012-2013 r.

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.
Ilość sesji Rady Miejskiej	11	12
Ilość podjętych uchwał przez Radę Miejską	318	259
Ilość zgłoszonych interpelacji przez Radnych Rady Miejskiej	59	104

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

Tabela. Informacje dotyczące prac stałych komisji Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w 2013 r.

Lp.	Nazwa komisji	Ilość posiedzeń	Ilość wydanych opinii
1.	Budżetu, Strategii i Rozwoju Gospodarczego	16	102
2.	Gospodarki Miejskiej i Mieszkalnictwa	16	101
3.	Zdrowia, Polityki Społecznej i Sportu	17	71
4.	Bezpieczeństwa i Samorządności	14	31
5.	Edukacji i Kultury	17	74
6.	Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska	18	362
7.	Rewizyjna	9	27 (wniosków)

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

4.3 Prezydent Miasta

Organem wykonawczym Miasta jest Prezydent, który wykonuje uchwały Rady i zadania Miasta określone przepisami prawa, kieruje bieżącymi sprawami Miasta oraz reprezentuje je na zewnątrz. W realizacji zadań własnych Miasta Prezydent podlega wyłącznie Radzie. Prezydentem Miasta Bielska-Białej jest Jacek Krywult, pełniący tę funkcję od 2002 r. (3 kadencje).

4.4 Urząd Miejski

Urząd Miejski jest narzędziem przy pomocy, którego organ wykonawczy – Prezydent Miasta – wykonuje swoje zadania⁹. Zadaniem Urzędu Miejskiego jest pełnienie służby publicznej najwyższej jakości oraz profesjonalna obsługa mieszkańców¹⁰.

⁹ Organizacja oraz zasady funkcjonowania Urzędu określone są w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego przyjętym Obwieszczeniem nr ON.120.42.1.2013.ON Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Zarządzenia nr ON-0152/88/10/ON Prezydenta Miasta Bielska-Białej. Strukturę organizacyjną Urzędu, podział na komórki organizacyjne, nazewnictwo, stosowną symbolikę oraz podległość i powiązania określa Schemat Organizacyjny Urzędu.

¹⁰ W celu zapewnienia identyfikacji procesów mających wpływ na podejmowane decyzje, poprawy funkcjonowania administracji, doskonalenia poziomu świadczonych usług, poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnienie bezpiecznego środowiska pracy

Tabela. Urząd Miejski w Bielsku-Białej w latach 2012-2013

	2012 r.	2013 r.
Liczba wydziałów oraz biur na prawach wydziałów UM:		
- ogółem	26	26
- nowopowstałe	-	-
Liczba komórek organizacyjnych na prawach wydziałów UM:		
- ogółem	6	7
- nowopowstałe	1	-
Liczba pracowników UM	571	587
Liczba etatów UM	563,78	580,81
Liczba miejskich jednostek organizacyjnych	152	147

Źródło: Wydział Organizacji i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

4.5 Organizacje pozarządowe

W nadzorze Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej na koniec 2013 r. znajdowało się 538 organizacji pozarządowych¹¹. W 2013 r. 129 podmiotów (organizacji pozarządowych) otrzymało wsparcie z budżetu miasta na realizację swych zadań, zawartych zostało 176 umów, na łączną kwotę wsparcia 3 808 135,00 zł.

Tabela. Struktura bielskich organizacji pozarządowych oraz udzielone dotacje z budżetu miasta Bielska-Białej na rzecz organizacji pozarządowych w 2013 r.

Forma prawna	Liczba podmiotów	Dotacje z budżetu miasta dla organizacji pozarządowych		
		Rodzaj działalności	Liczba umów	Kwota dotacji w zł
stowarzyszenia zarejestrowane, posiadające osobowość prawną	371	Kultura fizyczna	66	1 785 000
terenowe jednostki organizacyjne	71	Polityka społeczna	49	1 402 260
stowarzyszenia zwykłe	29	Kultura i sztuka	43	360 000
fundacje	66	Ochrona i promocja zdrowia	4	155 500
związki stowarzyszeń	1	Oświata i wychowanie	4	50 375
Razem	538	Turystyka	10	55 000
		Razem	176	3 808 135

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

dla pracowników, jak również zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania informacji i ochrony danych osobowych, został wdrożony w Urzędzie Miejskim Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001 oraz ISO 27001.

¹¹ Na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. nr 79, poz. 855 z późn. zm.).

5 Majątek i budżet miasta

5.1 Mienie komunalne

Wydział Mienia Gminnego i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej sporządził informację o stanie mienia komunalnego Bielska-Białej obejmującą zbiór danych o majątku Gminy Bielsko-Biała i Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu (wg stanu na dzień 31.12.2013 r.).

1. Wartość – środków trwałych – mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała wyniosła 1.961.246.322,23 zł, a wartość zasobu gruntów: 410.970.424, 87 zł, co łącznie stanowi wartość 2.372.216.747,10 zł.
2. Natomiast wartość – środków trwałych – mienia komunalnego Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu wyniosła 112.158.683,44 zł, a wartość zasobów gruntowych: 40.646.268,19zł, co łącznie stanowi wartość 152.804.951,63 zł.

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego (2012 r.) nastąpił wzrost majątku, zarówno w ujęciu mienia gminnego (wzrost o 2,73%), jak i miasta na prawach powiatu (wzrost o 0,93%). Wzrost ten spowodowany jest działaniami inwestycyjnymi Miasta i Gminy Bielsko-Biała polegającymi m.in. na modernizacji i restrukturyzacji Szpitala Miejskiego oraz jednostek oświatowych, modernizacji i budowie: obiektów sportowych i rekreacyjnych, jak również dróg i oświetlenia ulicznego.

5.2 Spółki prawa handlowego z udziałem gminy

Według stanu na koniec 2013 r. Gmina Bielsko-Biała była współnikiem/akcjonariuszem 15 spółek prawa handlowego, w tym¹²:

- 4 spółek ze 100% udziałem w kapitale zakładowym;
- 6 spółek powyżej 50% udziału w kapitale zakładowym;
- 5 spółek poniżej 50% udziału w kapitale zakładowym.

¹² W dniu 11.04.2013 r. nastąpiło zbycie udziałów Gminy Bielsko-Biała w P.P.H „Prefabet” Spółka z o.o.

Tabela. Wielkość udziałów Gminy Bielsko-Biała w spółkach prawa handlowego, stan na koniec 2013 r.

Nazwa Spółki	Data powstania Spółki	Liczba akcji/ udziałów Gminy	% udział Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy [w zł]	Przedmiot działalności
„Zieleń Miejska” Sp. z o.o.	09.03.1992 r.	3.968	100 %	1.984.000	Działalność produkcyjna, usługowa, handlowa w zakresie: produkcji i sadownictwa i utrzymania terenów zielonych, administrowania lasem komunalnym, zarządzania cmentarzami komunalnymi
„Zakład Gospodarki Odpadami” S.A.	10.01.2000 r.	115.803	100 %	11.580.300	Zagospodarowanie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, odzysk surowców, sprzedaż odpadów i złomu
„ZIAD Bielsko-Biała” S.A.	01.05.1999 r.	232.948	100 %	23.294.800	Działalność wystawienniczo – targowa, hotelarsko-turystyczna, doskonalenie zawodowe
„Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego” Sp. z o.o.	02.04.1997 r.	24.911	100 %	12.455.500	Budowanie domów mieszkalnych i ich eksploatacja na zasadach najmu
Przedsiębiorstwo Komunalne „Therma” Sp. z o.o.	01.10.1992 r.	53.190	97,90 %	27.165.000	Zakup, przesył, dystrybucja oraz sprzedaż ciepła na potrzeby centralnego ogrzewania, wentylacji ciepłej wody, produkcja ciepła we własnych źródłach ciepła
„Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	20.03.2002 r.	3.000	75,76 %	3.960.000	Wspieranie rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorców na terenie woj. śląskiego, poprzez ułatwianie tym przedsiębiorcom dostępu do finansowania dłużnego, poręczenia, factoring, leasing
T.S. Podbeskidzie S.A.	06.07.2011 r.	32.750	75,05 %	4.364.000	Wspieranie rozwoju i popularyzacja kultury fizycznej i sportu, w tym piłki nożnej
„Beskidzki Hurt Towarowy” S.A.	26.06.1996 r.	3.999	64,81 %	6.170.000	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierzawionymi, organizacja hurtowego rynku rolno-spożywczego
„Agencja Rozwoju Regionalnego” S.A.	25.08.1992 r.	18.451	57,93 %	3.184.800	Pomoc i doradztwo w sektorze MŚP w ramach krajowego systemu MŚP i Krajowej Sieci Innowacji
„Aqua” S.A.	09.04.1990 r.	6.636.607	51,10 %	207.791.936	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
„SITA Zakład Oczyszczania Miasta” S.A.	31.12.1998 r.	49.609	38,98 %	12.726.400	Wydóz nieczystości; usługi porządkowe; odśnieżanie, selektywna zbiórka odpadów
Zakłady Przemysłu Wełnianego „Merilana” S.A.	30.12.1995 r.	461	1,37 %	337.720	Obsługa nieruchomości
Bielsko-Bialskie Towarzystwo Sportowe S.A.	25.07.2013 r.	10	1,00 %	100.000	Wspieranie rozwoju i popularyzacja kultury fizycznej i sportu, w tym piłki siatkowej
Zakłady Techniczne „Eltech” S.A.	30.05.1997 r.	16.735	0,54 %	3.100.000	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi
Bialski Klub Sportowy S.A.	28.12.2011 r.	10	0,12 %	811.000	Wspieranie rozwoju i popularyzacja kultury fizycznej i sportu, w tym piłki siatkowej

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

5.3 Finanse miasta

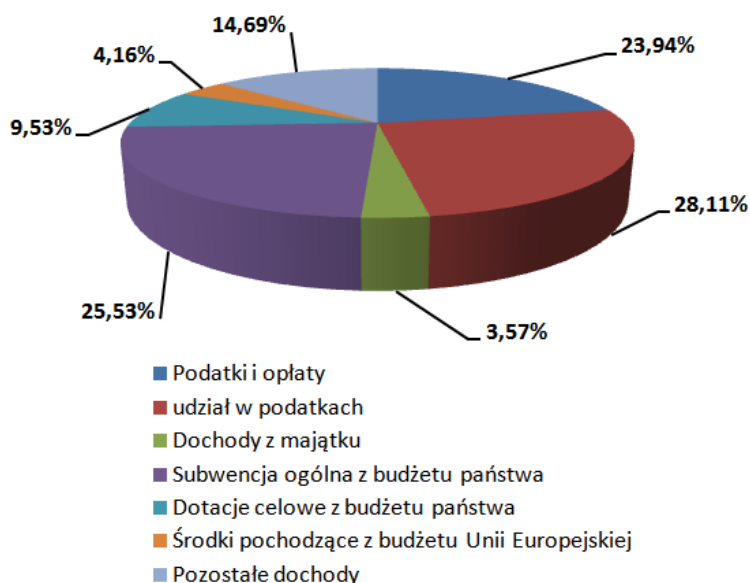
Odzwierciedleniem prowadzonej gospodarki finansowej Miasta Bielska-Białej jest corocznie opracowywany przez Prezydenta Miasta i przyjmowany uchwałą Rady Miejskiej budżet. Przedstawia on zestawienie przewidywanych dochodów i planowanych wydatków, stanowi podstawę finansowego planowania przedsięwzięć, jak również dostarcza informacji niezbędnych do kontroli prowadzonej działalności¹³.

Tabela. Rozliczenie wykonania budżetu Miasta Bielska-Białej za 2013 r. [w zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie
1.	Dochody	747 955 310,77	746 870 726,11
2.	Wydatki	770 645 953,99	722 519 147,80
3.	Wynik budżetu (deficyt/nadwyżka)	– 22 690 643,22	24 351 578,31
4.	Przychody ogółem	57 041 040,22	23 033 091,11
	w tym:		
	- kredyt i pożyczki	45 312 889,51	11 304 940,40
	- tzw. „wolne środki” z rozliczenia lat ubiegłych	11 728 150,71	11 728 150,71
5.	Rozchody	34 350 397,00	33 960 704,72
	w tym:		
	- spłaty kredytów i pożyczek	34 350 397,00	33 960 704,72

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2013 rok

Wykres. Dochody budżetu Miasta Bielska-Białej w 2013 r. – wg źródeł powstania

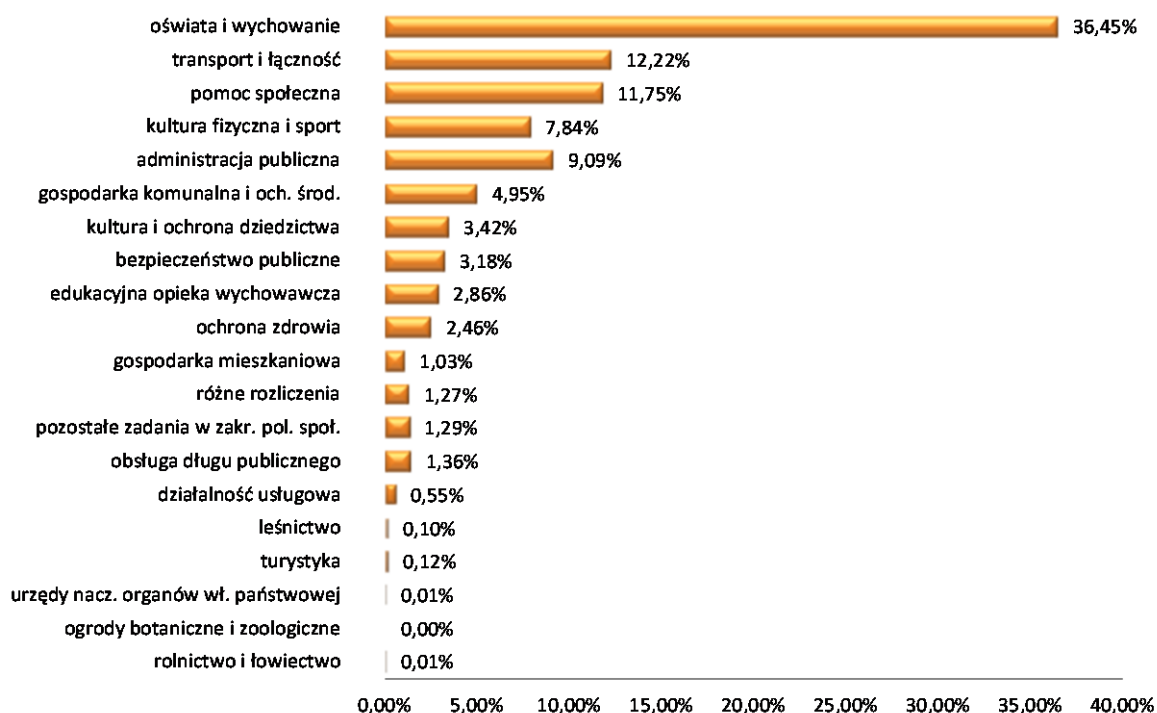
Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2013 rok

¹³ Zasady prowadzenia gospodarki finansowej przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) określają: ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2010 r., Nr 80, poz. 526 z późn. zm.).

Plan dochodów budżetu miasta w 2013 r. został wykonany w wysokości 99,85% planu. Wśród głównych grup dochodów najkorzystniej zrealizowano dochody własne gminy i powiatu, które dały wykonanie na poziomie 100,53% planu. Udziały gminy i powiatu w PIT w 2013 r. zostały wykonane poniżej planowanych przez Ministerstwo Finansów wielkości, tj. 96,35% planu. Wpływy z subwencji ogólnej Miasto otrzymało w pełnej wysokości planu. Ponadto w 2013 r. widoczne jest zróżnicowane wykonanie dochodów w zakresie dotacji celowych z budżetu państwa. Wśród nich dotacje na zadania gminy i powiatu z zakresu administracji rządowej zostały wykonane w wysokości 99,46% planu, natomiast dotacje na zadania gminy i powiatu realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej wykonano w wysokości 97,47% planu, a dotacje na zadania własne gminy i powiatu 97,75% planu. Z kolei dotacje z funduszy celowych zostały wykonane w 2013 r. w wysokości 89,74 % planu. W 2013 r. Miasto korzystało również ze środków unijnych na realizację zadań gminy i powiatu, dochody z tego tytułu zostały wykonane w wysokości 91,78% planu.

W 2013 r. wydatkowano ogółem 722,5 mln zł, co stanowi 93,8% planu. Należy zwrócić uwagę na fakt, że w 2013 r. na część równoważącą subwencji ogólnej dla powiatów (tzw. „janosikowe”) – miasto wpłaciło do budżetu państwa kwotę 9,2 mln zł (w 2012 r. była to kwota 8,9 mln zł).

Wykres. Struktura wydatków budżetu Miasta Bielska-Białej w 2013 r. wg działów

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2013 rok

Tabela. Wydatki budżetu Miasta Bielska-Białej w 2013 r.

Wyszczególnienie	Wykonanie za 2013 r. [w zł]	% udział w wydatkach ogółem
Wydatki bieżące	614 783 502,41	85,09 %
Wydatki majątkowe w tym: inwestycyjne	107 735 645,39 104 434 645,39	14,91 % 14,45 %
Wydatki ogółem	722 519 147,80	100,00 %

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2013 rok

5.4 Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej**Tabela. Środki w budżecie Bielska-Białej w latach 2011-2013 pochodzące z budżetu Unii Europejskiej [w zł]**

Wyszczególnienie	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Wykonanie w tym: - gmina - powiat	54 198 773,91 zł w tym: gmina: 30 324 362,55 zł powiat: 23 874 411,36 zł	39 056 639,43 zł w tym: gmina: 30 105 083,76 zł powiat: 8 951 555,67 zł	31 059 190,31 zł w tym: gmina: 6 051 988,35 zł powiat: 25 007 201,96 zł
% wykonania	90,46%	79,34%	91,78%
% udział w dochodach ogółem	7,71%	5,41%	4,16%

Źródło: Biuro Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela. Wartość podpisanych umów o dofinansowanie projektów z Unii Europejskiej w latach 2011-2013 [w zł]

2011 r.	2012 r.	2013 r.
102 430 373,50 zł + 60 000,00 Euro	13 176 130,70 zł +198 228,00 Euro	38 222 549,81 zł + 231 961,17 Euro

Źródło: Biuro Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2013 r. z budżetu UE Miasto pozyskało środki w łącznej kwocie ponad 31 mln zł. W zakresie projektów inwestycyjnych – tzw. „projektów twardych” finansowanych ze środków unijnych realizowane były m.in. projekty: „Budowa Sieci Szerokopasmowej dla miasta Bielska-Białej”, „Połączenie ul. Partyzantów (DW 942) z ul. Żywiecką (DK 69) w Bielsku-Białej – Rozbudowa skrzyżowania ul. Sempołowskiej z ul. PCK wraz z budową mostu na rzece Białej oraz z połączeniem z ul. Broniewskiego”. Natomiast w zakresie tzw. „projektów miękkich” realizowano m.in. projekty: „Mam zawód – mam pracę w regionie”, „Indywidualizacja procesu nauczania w klasach I-III bielskich szkół podstawowych”, „Bielsko-Biała łączy ludzi”, „Integracja branży turystycznej w celu wdrożenia innowacyjnych działań Turystyczna Inicjatywa Klastrowa Bielska-Białej”, „Inkubator Społecznej

Przedsiębiorczości Województwa Śląskiego”, „*Dostęp do Internetu oknem na świat*”. Realizowano również wiele projektów w ramach programów: „*Uczenie się przez całe życie COMENIUS*” oraz „*Uczenie się przez całe życie – Leonardo da Vinci*”.

5.5 Wieloletnie Plany Inwestycyjne

Władze Bielsko-Białej od lat realizują aktywną politykę inwestycyjną w mieście. Jednym z narzędzi umożliwiających prowadzenie zaplanowanej i konsekwentnie realizowanej polityki inwestycyjnej jest opracowywany corocznie Czteroletni Plan Inwestycyjny. Dokument ten spełnia rolę bazy informacyjnej o zamierzeniach inwestycyjnych władz miasta w dłuższym horyzoncie czasu.

Nakłady na inwestycje określone w Czteroletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2013-2016 wynoszą ogółem: 395 535 tys. zł, w tym 228 948 tys. zł stanowią środki budżetu miasta, a 166 587 tys. zł środki zewnętrzne (dofinansowanie z Unii Europejskiej, budżet państwa, fundusze ochrony środowiska).

Tabela. Nakłady inwestycyjne w Czteroletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2013 – 2016

Źródła finansowania	[w tys. zł]				
	2013	2014	2015	2016	Razem 2013-2016
Budżet miasta	91 799	87 534	32 659	16 956	228 948
Środki pozabudżetowe	53 454	37 376	45 242	30 515	116 587
Razem	145 253	124 910	77 901	47 471	395 535

Źródło: „Czteroletni Plan Inwestycyjny na lata 2013-2016”, Zarządzenie Nr ON.0050.2716.2013.RG Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 13 września 2013 r.

5.6 Inwestycje miejskie w 2013 r.

W ramach wydatków inwestycyjnych w 2013 r. Gmina Bielsko-Biała zrealizowała przedsięwzięcia dotyczące m.in.:

1. inwestycji drogowych za ok. 31,1 mln zł, w tym:
 - zakończono kolejny etap prac w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa ul. Sobieskiego wraz z przebudową mostu nad potokiem Wapieniczanka” (6,1 mln zł);
 - zakończono przebudowę ul. Grażyńskiego (7,3 mln zł);
 - w ramach zadania Przebudowa ulic w rejonie Starówki wybrukowano ul. Orkana od ul. Wzgórze do ul. Waryńskiego wraz z budową kanalizacji deszczowej (1,5 mln zł);
 - wykonano inwestycję „Połączenie ul. Partyzantów (DW 942) z ul. Żywiecką (DK 69) w Bielsku-Białej – rozbudowa skrzyżowania ul. Sempołowskiej z ul. PCK wraz z budową mostu na rzece Białej oraz z połączeniem z ul. Broniewskiego” (12,6 mln zł);
 - przebudowano most na potoku Olszówka (0,3 mln zł);
 - w ramach zadania „Budowa ścieżek rowerowych” wybudowano ścieżki rowerowe w ciągu ul. Ks. Jana Kusia, rozpoczęto budowę ciągu pieszo-rowerowego łączącego ul. Liściastą z ul. Złotych Kłosów (0,5 mln zł).
2. kontynuowano „Budowę sieci szerokopasmowej dla miasta Bielska-Białej” (19,5 mln zł);
3. wykonano remont konserwatorski budynku ul. Rynek 24 w zakresie dachu i elewacji (0,7 mln zł),
4. realizowano termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej nr 27 przy ul. Zofii Kossak-Szczuckiej 19 (0,6 mln zł);
5. wykonano termomodernizację budynku Przedszkola nr 38 przy ul. Grażyny 19 (0,3 mln zł),
6. w ramach programu „Radosna szkoła” wykonano szkolne place zabaw przy Szkole Podstawowej nr 36, Szkole Podstawowej nr 27 i Szkole Podstawowej Specjalnej nr 17 (0,5 mln zł);
7. realizowano zadanie pn. „Dostosowanie budynku przy ul. Michałowicza 55 na potrzeby IV Liceum Ogólnokształcącego im. KEN” (2,5 mln zł),
8. wykonano termomodernizację budynku V Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Lompy 10 (0,5 mln zł);
9. w ramach projektu „Dostęp do Internetu oknem na świat” zakupiono 100 zestawów komputerowych (0,6 mln zł);
10. wykonano adaptację pomieszczeń w budynku przy ul. Słowackiego 17 dla potrzeb Domu Kultury im. Wiktorii Kubisz (1,9 mln zł);
11. kontynuowano zadanie „Restrukturyzacja wraz z modernizacją Beskidzkiego Centrum Onkologii – Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej (0,4 mln zł). Przekazano również dotację

- dla Szpitala, w tym na wkład własny, do zakupu specjalistycznej aparatury (w łącznej kwocie 3,5 mln zł);
12. w trakcie realizacji: budowa Stadionu Miejskiego przy ul. Rychlińskiego 21 (33,6 mln zł);
 13. w ramach zadania pn.: „Infrastruktura turystyczno-rekreacyjna w Bielsku-Białej” wykonano m.in.: nasadzenia zamienne na terenie ośrodka, ogrodzenie rozbieralne boiska wielofunkcyjnego (0,8 mln zł);
 14. w ramach zadania inwestycyjnego „Modernizacja boisk sportowych zlokalizowanych przy placówkach oświatowych w Bielsku-Białej” wykonano boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej przy Gimnazjum nr 16, ogrodzenie boiska przy Zespole Szkół Podstawowo-Gimnazjalnym nr 1, drogi dojazdowe do boiska przy Szkole Podstawowej nr 26. Ponadto wybudowano boisko przy Szkole Podstawowej nr 24;
 15. wykonano oświetlenie uliczne na 23 ulicach (na kwotę 0,3 mln zł);
 16. rozbudowano monitoring w rejonie Osiedla Złote Łany, ul. Piłsudskiego i ul. Mostowej (0,4 mln zł);
 17. zakupiono samochód specjalny do ratownictwa technicznego dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej (0,2 mln zł), dofinansowano zakup samochodu pożarniczego dla OSP Kamienica (0,3 mln zł), a także wymieniono dach na strażnicy OSP przy ul. Żywieckiej 124a (0,1 mln zł).

Część zadań inwestycyjnych realizowanych było przez samorządowe zakłady budżetowe: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (ZGM) zrealizował zadania inwestycyjne na łączną kwotę 1,3 mln zł, w tym m.in.: elewację budynku przy ulicy Słowackiego 2, zakup kotłów c.o., budowę przyłączy kanalizacyjnych, dobudowę kominów. Z kolei Miejski Zakład Komunikacyjny (MZK) z własnych środków dokonał zakupu urządzeń monitoringu wizyjnego do 10 autobusów, piaskarki, odśnieżarki oraz 7 wiat przystankowych. Miasto otrzymało również dotację na dofinansowanie zadania pn.: „Przebudowa ul. Grażyńskiego” w ramach podziału środków na przeciwdziałanie i usuwanie klęsk żywiołowych (powstałych w 2010 r.) w wysokości 5,6 mln zł.

Reasumując, należy stwierdzić, że wykonanie wydatków w 2013 r. na poziomie prawie 94% planu było optymalne w warunkach, w których poszczególne zadania budżetowe były realizowane. Budżet miasta wykonywany był bowiem w trudnej sytuacji mikro i makroekonomicznej.

5.7 Bielsko-Biała w rankingach

W 2013 r. Miasto Bielsko-Biała zajmowało wysokie pozycje w licznych rankingach:

1. w rankingu miesięcznika „Forbes” – Miasta atrakcyjne dla biznesu – w kategorii „miast od 150 do 300 tys. mieszkańców”, Bielsko-Biała zajęło 3. miejsce;
2. w rankingu inwestycyjnym Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota”, Bielsko-Biała uplasowało się na 8. pozycji;
3. w rankingu miesięcznika „Forum Samorządowe” – dotyczącym pozyskania środków unijnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca, Bielsko-Biała zajęło 3. pozycję;
4. w rankingu „Tani Samorząd” Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota”, który prezentuje wydatki samorządów na administracji, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, w kategorii miasta grodzkie, Bielsko-Biała uplasowało się na 17. pozycji;
5. w rankingu miast na prawach powiatu, dziennika „Rzeczpospolita”, Bielsko-Biała zajęło 29. pozycję;
6. w konkursie o Europejską Nagrodę Sektora Publicznego (za kampanię edukacyjno-promocyjną „Bielsko-Biała chroni klimat”), Bielsko-Biała zajęło 1. miejsce (pokonując takie metropolie, jak Londyn, Wiedeń, Barcelona, czy Lizbona);
7. w konkursie „Świeć się z Energą”, Bielsko-Biała zajęło 1. miejsce. To już drugie zwycięstwo w tym konkursie. W 2013 r. internauci oddali łącznie ponad 102 tys. głosów, z czego aż 28% oddano na Bielsko-Białą.

6 Zagospodarowanie przestrzenne

6.1 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Tabela. Uchwalone plany miejscowe Bielska-Białej, stan na koniec 2013 r.

Powierzchnia uchwalonych planów miejscowych	4085 ha
Procent powierzchni miasta ogółem objętej planami	33 %

Tabela. Uchwalone plany miejscowe Bielska-Białej w latach 2010 – 2013 r.

Ilość	25
Powierzchnia	1814 ha

Tabela. Plany miejscowe Bielska-Białej w trakcie opracowania, stan na koniec 2013 r.

Ilość	19
Powierzchnia	1485 ha
Procent powierzchni miasta ogółem objętej planami	12 %

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta w Bielsku-Białej

Teksty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, po ich uchwaleniu przez Radę Miejską w Bielsku-Białej, są publikowane przez Biuro Rozwoju Miasta na stronie internetowej oraz umieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Decyzje budowlane

Tabela. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w 2013 r.

Lp.	Rodzaje budynków i obiektów	Ilość wydanych decyzji*
1.	Budynki jednomieszkaniowe	309
2.	Budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowych	20
3.	Budynki zbiorowego zamieszkania	0
4.	Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	2
5.	Budynki biurowe	4
6.	Budynki handlowo-usługowe	28
7.	Budynki transportu i łączności	19
8.	Budynki przemysłowe i magazynowe	41

9.	Ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	6
10.	Pozostałe budynki niemieszkalne	6
11.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	85
12.	Pozostałe obiekty inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej nie sklasyfikowane	13

**Ilość decyzji o WZZT ustalających, odmownych, decyzji dla nowych obiektów, decyzji dla: rozbudowy, przebudowy, zmiany sposobu użytkowania istniejących obiektów*

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela. Pozwolenia na budowę obiektów budowlanych wydane w 2013 r.

Lp.	Rodzaje budynków i obiektów	Liczba pozwoleń
1.	Budynki mieszkalne jednorodzinne (jednomieszkaniowe)*	179
2.	Budynki o dwóch mieszkaniach*	12
3.	Budynki o trzech i więcej mieszkaniach*	3
4.	Rozbudowa budynków mieszkalnych i niemieskalnych (prowadząca do powstania nowych mieszkań)	18
5.	Przebudowa pomieszczeń niemieskalnych (prowadząca do powstania nowych mieszkań)	12
6.	Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego*	2
7.	Budynki biurowe*	5
8.	Budynki handlowo-usługowe*	12
9.	Budynki transportu i łączności*	24
10.	Budynki przemysłowe i magazynowe*	15
11.	Ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej*	2
12.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej*	141

**pozwolenia na budowę nowych budynków, obiektów*

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Ilość wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w 2013 r. (decyzje pozytywne, decyzje negatywne, decyzje na budowę nowych obiektów, decyzję na: rozbudowę, przebudowę, zmianę sposobu użytkowania istniejących obiektów, decyzję na rozbiórkę) wyniosła: 1256.

6.2 Rewitalizacja

Podsumowanie realizacji „Programu Rewitalizacji obszarów miejskich w Bielsku-Białej na lata 2007-2013”¹⁴:

1. Programem zostało objętych 954 ha, co stanowi 7,64 % powierzchni całego miasta, zamieszkałej przez 95 419 mieszkańców (stan na 2013 r.).
2. Zrealizowano 40 % projektów rewitalizacyjnych wpisanych do Programu. Ponadto około 16 % projektów zostało częściowo zrealizowanych lub jest w trakcie realizacji.
3. Finansowa realizacja Programu wyniosła około 33%¹⁵.
4. Przyjęcie i realizacja zadań ujętych w Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej przyniosły rezultaty w sferze społeczno – gospodarczego oraz przestrzennego rozwoju obszarów miasta objętych PROM:
 - wzrost działalności inwestycyjnej i remontowej (szczególnie przy głównych ciągach komunikacyjnych i handlowych oraz na terenie Starego Miasta),
 - zwiększenie obrotu nieruchomościami (prywatnymi i gminnymi) – spadek ilości pustostanów,
 - poprawę stanu technicznego budynków, (co wpłynęło na wzrost wartości nieruchomości),
 - poprawę estetyki i funkcjonalności obiektów oraz ich otoczenia,
 - podniesienie walorów przestrzeni publicznej dla mieszkańców i turystów,
 - poprawę układu komunikacyjnego w obszarze rewitalizacji w tym usprawnienie komunikacji wewnątrz osiedli mieszkaniowych,
 - rozwój przedsiębiorczości – na terenie Starówki powstało kilka nowych podmiotów (hotele, kancelarie prawnicze, itp.), a także szereg zmian funkcji lokali usługowo-handlowych i gastronomicznych zgodnie z potrzebami i preferencjami rynku,
 - redukcję zjawisk patologii społecznych i wykluczenia społecznego poprzez organizację różnorodnych form aktywizacji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie,
 - poprawę poziomu bezpieczeństwa poprzez stworzenie systemu monitoringu wizyjnego,
 - rozwój aktywności publicznej mieszkańców.

¹⁴ Uchwałą Nr XIX/536/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 21 grudnia 2007 r. przyjęty został „Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2007-2013” (PROM). Dokument ten stanowi element realizacji działań, których zasadniczym celem jest ożywienie gospodarcze i społeczne, a także zwiększenie potencjału kulturalnego i turystycznego miasta. Program był pięciokrotnie aktualizowany.

¹⁵ Niższy niż zakładano procent finansowej (i rzeczowej) realizacji projektów w dużej mierze spowodowany był brakiem wystarczających środków finansowych. Istotne również dla realizacji wszystkich elementów Programu były następujące, niekorzystne czynniki: a) spadek (w ostatnich 3 latach obowiązywania Programu) dynamiki realizacji projektów wskutek braku dotacji ze środków UE, b) późne wprowadzenie w województwie śląskim nowego, finansowanego ze środków UE, mechanizmu zwrotnego JESSICA i niewielkie zainteresowanie projektami komercyjnymi uwarunkowanymi wprowadzeniem niezbędnej funkcji społecznej (warunek JESSICA), c) ogólna tendencja ograniczania inwestycji spowodowana niekorzystną sytuacją gospodarczą w kraju.

7 Transport i komunikacja

7.1 Transport drogowy i drogownictwo

Bielsko-Biała stanowi ważny węzeł drogowy na południu woj. śląskiego, przez miasto przebiega:

- droga krajowa nr 1 (Gdańsk – Cieszyn), na odcinku Bielsko-Biała – Cieszyn: jako droga ekspresowa S1;
- droga krajowa nr 69 (Bielsko-Biała – Zwardoń) – docelowo droga ekspresowa S69 (w trakcie budowy odcinek Bielsko-Biała węzeł „Mikuszowice” – Żywiec);
- droga krajowa nr 52 (Bielsko-Biała – Głogoczków);
- droga wojewódzka nr 942 (Bielsko-Biała – Wisła).

W mieście znajduje się rozrząd ruchu w kierunku granicy z Czechami (E75, E462) oraz Słowacją (69, 945).

Do podstawowych połączeń drogowych w obrębie miasta należą:

- fragment ul. Warszawskiej oraz Bohaterów Monte Cassino – ruch tranzytowy: Katowice – Cieszyn;
- ul. Niepodległości, Wyzwolenia, Lwowska, Krakowska – ruch w kierunku Krakowa;
- ul. Żywiecka – ruch w kierunku Żywca;
- ul. Warszawska, 3 Maja, Zamkowa, Partyzantów, Bystrzańska – ruch w kierunku Szczyrku.

Tabela. Pomiar ruchu kołowego na terenie Bielska-Białej w 2012 r.

Nazwa ulicy	Liczba pojazdów przypadająca na jedną godzinę ruchu w szczycie	Nazwa ulicy	Liczba pojazdów przypadająca na jedną godzinę ruchu w szczycie
Bora-Komorowskiego	2 407	Wyzwolenia	1 550
Warszawska	2 538	Stojałowskiego	409
3 Maja	2 619	Mostowa	1 405
Krakowska	1 635	Michałowicza	1 152
Żywiecka	1 575	PCK	1 343
Piastowska	1 416	Sobieskiego	874
Cieszyńska	2 015	Leszczyńska	617
Partyzantów	2 401		

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Tabela. Sieć drogowo – uliczna Bielska-Białej w 2013 r.

Elementy sieci drogowo-ulicznej	Liczba	Długość (km)
Układ podstawowy		
Drogi krajowe	2	14,9
Drogi wojewódzkie	1	10,4
Drogi powiatowe	81	113,3
Układ obsługujący		
Drogi gminne	1 148	454,7
Drogi wewnętrzne	47	9,259
Obiekty (mosty, wiadukty, tunele) (szt.)	115	4,2
Kładki dla pieszych (szt.)	24	0,72
Przejścia podziemne (szt.)	8	0,29

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Standard obsługi miasta przez komunikację drogową wyrażony jest dostępnością komunikacyjną obszaru, której parametrami są:

- gęstość sieci dróg publicznych (Bielsko-Biała: 4,78 km/km²),
- długość dróg przypadająca na 1 000 mieszkańców (Bielsko-Biała: 3,41 km).

Stan techniczny sieci drogowej w Bielsku-Białej wykazuje znaczną dekapitalizację (25,3 % układu podstawowego oraz 26,8 % układu obsługującego). Poziom dekapitalizacji wyraża się relacją długości dróg wymagających remontu do całkowitej ich długości.

Tabela. Stan techniczny sieci dróg w Bielsku-Białej w 2013 r.

Poziom dekapitalizacji w %	
Układ podstawowy	25,3 %
Układ obsługujący	26,8 %

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Tabela. Sieć drogowo-uliczna Bielska-Białej w 2013 r. wymagająca remontu

Elementy sieci drogowo-ulicznej	Długość (km)
Układ podstawowy	
Drogi krajowe	3,530
Drogi wojewódzkie	1,922
Drogi powiatowe	31,332
Układ obsługujący	
Drogi gminne	122,314
Drogi wewnętrzne	2,031

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

W 2013 r. w Bielsku-Białej na inwestycje drogowe wydatkowano środki w kwocie 30 516 805,84 zł w tym: 8 709 351,66 zł – z budżetu Unii Europejskiej, 5 565 576,26 zł – z budżetu państwa przeznaczone na usuwanie skutków klęski żywiołowej.

7.2 Motoryzacja

Bielsko-Biała charakteryzuje się dużą ilością zarejestrowanych pojazdów (114 375). Wskaźnik motoryzacji w 2013 r. osiągnął wartość 658 pojazdów na 1000 mieszkańców (2010 r. wynosił on 592/1000 mieszkańców).

Tabela. Informacje dotyczące motoryzacji na terenie Bielska-Białej – stan na koniec 2013 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Pojazdy zarejestrowane ogółem, w tym:	114 375
– samochody osobowe	88 511
– samochody ciężarowe	15 638
– samochody specjalne	816
– autobusy	312
– motocykle i motorowery	5 036
– naczepy (ciężarowe i specjalne), przyczepy ciężarowe, specjalne i rolnicze)	2 784
– ciągniki siodłowe	816
– ciągniki rolnicze	462
Pojazdy zarejestrowane po raz pierwszy na terytorium Polski	7 442
Wydane prawa jazdy	4 879 (w tym 120 międzynarodowych)
Wskaźnik motoryzacji (pojazdów/1000 mieszkańców)	658

Źródło: Wydział Komunikacji Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

7.3 Publiczny transport zbiorowy – Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

Sieć komunikacji zbiorowej w Bielsku-Białej obejmuje 44 linie autobusowe: 36 linii miejskich, 6 linii podmiejskich (w kierunkach: Czechowice-Dziedzice, Bestwina, Jasienica i Wilkowice) oraz 2 linie nocne. W 2013 r. nie zostały utworzone nowe połączenia autobusowe, natomiast wydłużono trasy przejazdu pięciu linii komunikacyjnych:

- nr 3 (relacji osiedle Karpackie – Komorowice Sosna) – wybranymi kursami w dni robocze do przystanku Szpital Wojewódzki;
- nr 7 (relacji Wapienica Dzwonkowa – Kamienica) – wybranymi kursami w dni robocze, soboty, niedziele i święta do przystanku Szyndzielnia;
- nr 13 (relacji Lipnik Dolny – Hałcnów Kościół) – wybranymi kursami w dni robocze, soboty, niedziele i święta do przystanku Krzemionki Witos;

- nr 17 (relacji Podwale Dworzec – Krzemionki Witosa) – wybranymi kursami w dni robocze, soboty, niedziele i święta do przystanku Hałcnów Kościół;
- nr 24 (relacji Mikuszowice Błonia – Stare Bielsko) – wszystkimi kursami w dni robocze, soboty, niedziele i święta do przystanku Wapienica Strażacka.

Łączna długość linii komunikacyjnych MZK, na koniec 2013 r. wyniosła 498,9 km.

Tabela. Parametry sieci komunikacji zbiorowej MZK w Bielsku-Białej w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Liczba linii autobusowych	44
w tym:	
– miejskie	36
– podmiejskie	6
– nocne	2
Długość linii autobusowych	498,9 km
Liczba przewiezionych pasażerów wg sprzedanych biletów	24 791 727
Liczba przewiezionych pasażerów wg wycień prowadzonych autobusami wyposażonymi w urządzenia do automatycznego zliczania pasażerów	27 438 782

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

W 2013 r. MZK eksploatował 130 pojazdów, w tym 70 szt. przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. W latach 2012 – 2013 nie dokonano zakupu nowych autobusów.

Tabela. Stan taboru komunikacji zbiorowej MZK w Bielsku-Białej w 2013 r.

Elementy sieci autobusowej	Ilość
autobusy w inwentarzu	130
w tym:	
– autobusy w ruchu	95 + 7 szkolnych
– autobusy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	70
– autobusy spełniające wymagania norm emisji spalin EURO	110
– autobusy klasy mini (7,5 – 8 m)	11
– autobusy klasy maxi (10,5 – 12 m)	79
– autobusy klasy mega (16,5 – 18 m)	40

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

W 2013 r. MZK wykonał taboru autobusowym na liniach miejskich oraz podmiejskich łącznie 7 713 085 wozokilometrów, a z jego usług przewozowych skorzystało:

- 24 791 727 pasażerów (wg sprzedanych biletów),
- 27 438 782 pasażerów (wg wycień prowadzonych autobusami wyposażonymi w urządzenia do automatycznego zliczania pasażerów).

8 Gospodarka komunalna

8.1 Gospodarka wodno – ściekowa

Na terenie Gminy Bielsko-Biała działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków prowadzi firma „AQUA” S.A. Na swoim obszarze działania „AQUA” S.A. dostarcza wodę do 83% mieszkańców (w tym do 99% w Bielsku-Białej). Firma rocznie sprzedaje ok. 14 mln m³ wody, która dostarczana jest do 40 tys. punktów, z których korzysta ok. 220 tys. osób.

Tabela. Struktura odbiorców wody w Bielsku-Białej ze względu na cel wykorzystywania wody w 2013 r.

Cel wykorzystania	Wielkość zużycia w m ³	Procentowy udział
Gospodarstwa domowe	5 920 723	70,4%
Działalność gospodarcza	2 003 525	23,8%
Inne cele	487 435	5,8%
Razem	8 411 683	100,0 %

Źródło: AQUA S.A.

W 2013 r. w Bielsku-Białej dobowe zużycie wody w litrach wyniosło 94 litry/mieszkańca/dobę. Straty wody to 11,8 m³/km/dobę. „AQUA” S.A. eksploatuje dwie oczyszczalnie ścieków: w Komorowicach o przepustowości 90 tys.m³/dobę oraz w Wapienicy o przepustowości 8 tys. m³/dobę.

Tabela. Ilość odprowadzanych ścieków w Bielsku-Białej w 2013 r.

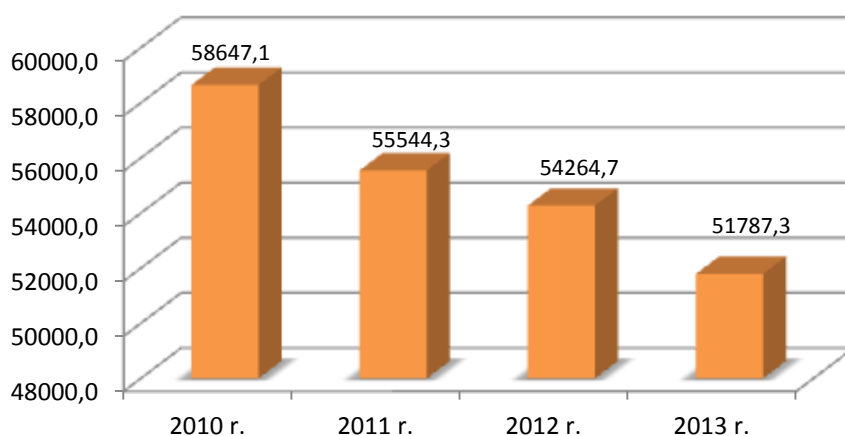
Rodzaj korzystających	Ilość ścieków w m ³	Procentowy udział
Gospodarstwa domowe	6 177 349	58,8%
Działalność gospodarcza	2 567 412	24,5%
Inne	1 757 196	16,7%
Razem	10 501 957	100,0%

Źródło: AQUA S.A.

8.2 Gospodarka odpadami

Z dniem 1 lipca 2013 r. wprowadzona została nowa organizacja systemu gospodarki odpadami komunalnymi w mieście, polegająca m.in. na podziale odpadów wytwarzanych w gospodarstwach domowych na frakcje: „suchą” oraz „mokrą”¹⁶. Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi oparty na powszechnej selektywnej zbiórce jest podstawowym narzędziem do zrealizowania przez Miasto ustawowego obowiązku uzyskania wymaganych poziomów tzw. „odzysku” i „ograniczania”¹⁷. W 2013 r. od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych w Bielsku-Białej odebrane zostały odpady komunalne w wielkości 49 633,1 Mg. Ponadto w związku z uruchomieniem 1 lipca 2013 r. Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) na terenie ZGO S.A. w Bielsku-Białej, właściciele nieruchomości dostarczyli do niego 2 127,2 Mg odpadów komunalnych, (w tym 8,97 Mg odpadów niebezpiecznych pochodzących z gospodarstw domowych). Odpady dostarczone do PSZOK stanowiły 4,1% całego strumienia odpadów komunalnych zebranych z terenu miasta w 2013 r., które wyniosły 51 787,3 Mg.

Wykres. Porównanie strumienia zebranych odpadów komunalnych w Bielsku-Białej w latach 2010-2013 [w Mg].

Źródło: „Analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie miasta Bielska-Białej 2013 r.”, Biuro ds. Gospodarki Odpadami, Urząd Miejski w Bielsku-Białej

Dzięki wprowadzeniu nowej selektywnej zbiórki odpadów na terenie Miasta oraz kierowaniu całego strumienia odpadów komunalnych do instalacji w Zakładzie Gospodarki Odpadami S.A.

¹⁶ Zasady zbierania i gromadzenia odpadów komunalnych oraz charakterystykę obowiązującego systemu selektywnego zbierania odpadów określa m.in. Uchwała Nr XXV/640/2012 Rady Miejskiej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Bielska-Białej.

¹⁷ Zgodnie z przepisami, gminy zobowiązane są do osiągnięcia wymaganych poziomów w poszczególnych latach. Poziomy zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. Ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynika, iż 98,87% mieszkańców Bielska-Białej prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, natomiast 1,13% nie segreguje odpadów komunalnych.

w Bielsku-Białej, wysegregowano i oddano do recyklingu 4 680,5 Mg odpadów surowcowych – co pozwoliło na osiągnięcie 17,17 % poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (wymagany minimalny poziom do osiągnięcia w 2013 r. wynosił 12 %). Wg stanu na 31 grudnia 2013 r. firma wywozowa wyposażyła nieruchomości w Bielsku-Białej łącznie w 79 074 szt. pojemników/kontenerów¹⁸. Ponadto właścicielom nieruchomości dostarczono łącznie 233 917 szt. worków do gromadzenia odpadów „suchych” oraz 100 650 szt. worków na odpady zielone. Właściciele nieruchomości nie ponosili żadnych dodatkowych kosztów za dostarczenie wskazanych pojemników/kontenerów/worków.

Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej pełni rolę Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK), w sposób kompleksowy zagospodarowuje odpady z miasta Bielska-Białej oraz części gmin powiatu bielskiego¹⁹, poprzez ich: sortowanie, kompostowanie, demontaż, przetwarzanie, odzysk surowców wtórnych oraz unieszkodliwianie na składowisku pozostałości poprocesowych. ZGO S.A. w Bielsku-Białej przyjął oraz przetworzył 69 833,7 Mg odpadów tj. o 11,4% więcej niż w 2012 r.

Tabela. Struktura asortymentowa – ilościowa przyjętych odpadów przez ZGO S.A. w latach 2012-2013.

Wyszczególnienie	2012 r.		2013 r.	
	Ilość w Mg		Ilość w Mg	
Odpady ogółem w tym:	62 686,1	100%	69 833,8	100%
- odpady komunalne	54 395,5	86,8%	59 827,6	85,7%
- odpady budowlane	5 620,0	9,0%	4 843,9	7,0%
- odpady selektywne	-	-	1 566,2	2,2%
- odpady pozostałe	2 670,6	4,2%	3 596,1	5,1%

Źródło: Sprawozdanie z działalności gospodarczej ZGO S.A. oraz działalności Zarządu Spółki za rok 2013

¹⁸ Odbiorem odpadów oraz ich transportem do miejsca unieszkodliwiania zajmuje się SITA Zakład Oczyszczania Miasta S.A. Łączna liczba gospodarstw domowych w Bielsku-Białej objętych systemem wynosi 61 520.

¹⁹ tj. Buczkowic, Jasienicy, Jaworza, Kóz, Porąbki, Szczyrku oraz Wilkowice.

8.3 Ciepłownictwo

System Ciepłowniczy Bielska-Białej zasilany jest z następujących źródeł ciepła:

1. Elektrociepłownia EC1 Bielsko-Biała – TAURON Wytwarzanie S.A. (moc cieplna: 182,4 MW_t, moc elektryczna: 50,8 MW_e),
2. Elektrociepłownia EC2 Bielsko-Północ w Czechowicach Dziedzicach – TAURON Wytwarzanie S.A. (moc cieplna: 172 MW_t, moc elektryczna: 55 MW_e),
3. Kotłownia gazowo-olejowa P.K. „Therma” Sp. z o.o. (moc cieplna: 5,00 MW_t),
4. Kotłownia gazowa P.K. „Therma” Sp. z o.o. (sumaryczna moc cieplna: 0,36 MW_t).

Struktura odbiorców wg zapotrzebowania mocy cieplnej – stan na koniec 2013 r.

Wyszczególnienie	2013 r.
Mieszkania	39 %
Przemysł	47 %
Szkolnictwo	7 %
Służba zdrowia	2 %
Odbiorcy pozostali	5 %
Razem	100%

Źródło: P.K. „Therma” Sp. z o.o.

P.K. „Therma” Sp. z o.o. na terenie miasta posiada 167,3 km sieci ciepłych, w tym 11,5 km sieci napowietrznych. W 2013 r. wymieniono 4,1 km sieci ciepłych.

Tabela. Sprzedaż ciepła przez P.K. „Therma” Sp. z o.o. w jednostkach rzeczowych (GJ) w latach 2012-2013.

Wyszczególnienie	2012 r. (GJ)	2013 r. (GJ)
Sprzedaż ciepła	1 873 161	1 841 025
- w nośniku parowym	57	0
- w nośniku wodnym	1 873 104	1 841 025

Źródło: P.K. „Therma” Sp. z o.o.

Sprzedaż ciepła P.K. „Therma” Sp. z o.o. w 2013 r. była niższa o 1,7 % niż w 2012 r. Wpływ na to miała średnia temperatura zewnętrzna okresu grzewczego, która w 2013 r. wyniosła 5,2°C i była wyższa w porównaniu do 2012 r. o 1,2 °C.

8.4 Cmentarnictwo komunalne

Na terenie Bielska-Białej znajdują się 2 cmentarze komunalne o łącznej powierzchni ok. 19,2 ha. Administratorem cmentarzy komunalnych jest „Zieleń Miejska” Sp. z o. o.

Tabela. Cmentarnictwo komunalne w Bielsku-Białej w 2013 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia (ha)	Stopień wypełnienia (w %)	Ilość wolnych miejsc
Cmentarz komunalny ul. Karpacka	12,5	90	1 400
Cmentarz komunalny ul. Krasickiego	0,8	100	0

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

9 Ochrona środowiska

9.1 Ochrona powietrza i monitoring wód

Na poziom zanieczyszczenia powietrza w Bielsku-Białej oddziałuje przede wszystkim emisja zanieczyszczeń z indywidualnych gospodarstw domowych, kotłowni zakładowych, zakładów przemysłowych, ciągów komunikacyjnych, a także napływ zanieczyszczeń z obszarów sąsiednich, tj. Górnego Śląska, Rybnickiego Okręgu Węglowego oraz Okręgu Ostrawsko-Karwińskiego.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza w Bielsku-Białej jest ruch pojazdów samochodowych. Przez centrum miasta przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie, prowadzony jest także ruch tranzytowy o charakterze krajowym i międzynarodowym.

Tabela. Bielsko-Biała: emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych (ton/rok) w latach 2012 – 2013 r.

Emisja zanieczyszczeń gazowych			
Rodzaje zanieczyszczeń	Jednostka miary	Wartość	
		2013 r.	2012 r.
ogółem	t/r	220 088	296 806
ogółem (bez dwutlenku węgla)	t/r	1 666	2 928
nie zorganizowana	t/r	28	17
dwutlenek siarki	t/r	780	1 707
tlenki azotu	t/r	349	667
tlenek węgla	t/r	126	209
dwutlenek węgla	t/r	218 422	293 878
metan	t/r	0	0
podtlenek azotu	t/r	44	0
Emisja zanieczyszczeń pyłowych			
Rodzaje zanieczyszczeń	Jednostka miary	Wartość	
		2013 r.	2012 r.
ogółem	t/r	143	332
ogółem (Polska = 100)	%	0,29	0,63
nie zorganizowana	t/r	0	0
ze spalania paliw	t/r	105	297
cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych	t/r	1	1
krzemowe	t/r	15	10

Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń			
Rodzaje zanieczyszczeń	Jednostka miary	Wartość	
		2013 r.	2012 r.
gazowe	t/r	288	188
pyłowe	t/r	32 628	50 253
gazowe	jako % zanieczyszczeń wytworzonych	14,7	6,0
pyłowe	jako % zanieczyszczeń wytworzonych	99,6	99,3

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Pomimo rozbudowanej sieci ciepłowniczej zasilanej centralnie przez elektrociepłownię – licznie występują na terenie miasta tradycyjne rozwiązania grzewcze z indywidualnymi kotłowniami węglowymi i gazowymi. Są to źródła emisji powierzchniowej, która wraz z emisją liniową (transport samochodowy) tworzy tzw. „niską emisję” odpowiedzialną za występowanie przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, a w konsekwencji do negatywnego oddziaływania na środowisko.

Ocena jakości powietrza na terenie miasta Bielska-Białej dokonywana jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w oparciu o wyniki pomiarów wykonywanych przez automatyczną stację monitoringu zanieczyszczeń powietrza zlokalizowaną przy ul. Kossak-Szczuckiej oraz stanowiska pomiarowego przy ul. Sterniczej.

Tabela. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza Bielska-Białej za 2013 r.

Strefa	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂	SO ₂	PM10	PM2,5	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃
Miasto Bielsko-Biała	A	A	C	C	A	A	A	A	C	A	A	A

Dla większości badanych zanieczyszczeń na terenie miasta nie odnotowano przekroczeń i stwierdzono dla nich klasę wynikową „A”. Natomiast dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(α)pirenu stwierdzono klasę wynikową – „C”. W przypadku pyłu PM10 przekroczenie było spowodowane występowaniem ponadnormatywnej ilości dni z przekroczeniami dopuszczalnej jego wartości średniodobowej oraz średniorocznej. W przypadku pyłu PM2,5 i benzo(α)pirenu klasa „C” przekroczenie wynikało z ponadnormatywnego stężenia średniorocznego związanego z oddziaływaniem emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków, niekorzystnymi

warunkami klimatycznymi i meteorologicznymi oraz emisją wtórną zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych (dróg, chodników, placów).

Natężenie hałasu

W 2012 r. Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej dokonał aktualizacji mapy akustycznej miasta Bielska-Białej²⁰. Stwierdzono, że najbardziej uciążliwym i odczuwalnym dla mieszkańców Bielska-Białej jest hałas drogowy, obejmujący swoim oddziaływaniem teren prawie całego miasta (rejony wszystkich głównych arterii komunikacyjnych). Dość odczuwalnym hałasem jest także hałas przemysłowy, mający jednak charakter lokalny – punktowy (oddziałujący na niewielkie obszary). Pozostałe grupy źródeł hałasu (kolejowy, lotniczy) mają niewielki wpływ na klimat akustyczny. Ruch kolejowy skupiony jest wzdłuż linii kolejowych przecinających miasto w kierunku N–S. Hałas lotniczy związany z lotniskiem w Aleksandrowicach posiada charakter punktowy. Największe przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu występują na terenach sąsiadujących z drogami krajowymi nr 52, nr 69, oraz drogą wojewódzką nr 942, a także zachodnią obwodnicą miasta. Przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu występują także m.in. na ul. Cieszyńskiej, ul. Krakowskiej, ul. Żywieckiej, ul. Bystrzańskiej oraz ul. Wyzwolenia.

Na podstawie wskazanej mapy, sporządzono program ochrony środowiska przed hałasem w mieście Bielsku-Białej. Program ten został przyjęty uchwałą nr XXXV/853/2013 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 29 października 2013 r. Program ochrony środowiska przed hałasem odnosi się do terenów mieszkaniowych²¹.

Monitoring wód

Ocena jakości wód powierzchniowych na terenie Bielska-Białej prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, który wykonuje badania w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W 2013 r. w punktach pomiarowych „Straconka poniżej źródła” oraz „Zbiornik Wapienica – zaporą” prowadzony był program monitoringu obszarów chronionych przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. W obu monitorowanych punktach nie odnotowano przekroczeń wymagań dodatkowych dla obszarów chronionych. W ramach monitoringu badawczego kontynuowano badania rzeki Krzywej. Badania wskaźników fizykochemicznych, mające na celu określenie potencjalnie negatywnego wpływu miejskiego składowiska odpadów na wody powierzchniowe, nie wykazały przekroczeń granicy dopuszczalnej dla klasy II, przy czym przeważająca część wskaźników otrzymała klasę I, a tylko 4 z 24 monitorowanych wskaźników, klasę II.

²⁰ Mapa stanowi zasadnicze źródło informacji o skali zagrożenia hałasem na terenie miasta i jest podstawą do opracowania programu działań ograniczających uciążliwość akustyczną.

²¹ Ustalając listę priorytetów w zakresie ochrony przed hałasem na tych terenach brano pod uwagę zarówno wielkość przekroczenia poziomu dopuszczalnego hałasu, jak i liczbę zagrożonych mieszkańców.

9.2 Lasy i tereny zieleni

Ponad 28% powierzchni Bielska-Białej stanowią tereny zielone – głównie lasy (3209 ha). Zieleń urządzona na terenie miasta reprezentowana jest przede wszystkim w formie zabytkowych założeń zieleni parkowej, cmentarnej i przykościelnej oraz zieleńców, parków, skwerów i bulwarów o charakterze rekreacyjnym i estetycznym. Na terenie Bielska-Białej występują również obszary zieleni towarzyszącej zabudowaniom, ogródkom działkowym oraz zieleni izolacyjnej wokół tras komunikacyjnych.

W Bielsku-Białej znajduje się wiele miejsc i obszarów przyrodniczo cennych o różniącej się randze ważności oraz różnych statusach ochronnych. W granicach administracyjnych miasta mieszczą się obszary górskie i leśne charakteryzujące się wysokim w skali regionu stopniem naturalności. Bezpośrednie sąsiedztwo pasma gór ciągnącego się wzdłuż niemal całej południowej granicy kraju warunkuje korzystny mikroklimat i atrakcyjną lokalizację pod względem możliwości uprawiania turystyki i rekreacji.

9.3 Formy ochrony przyrody²²

Tabela. Bielsko-Biała: obszary prawnie chronione – stan na koniec 2013 r.

Rodzaje obszarów	Jednostka miary	Wartość
Ogółem	ha	5 101,81
udział obszarów prawnie chronionych w pow. ogółem	%	41,00
parki narodowe	ha	0,00
rezerваты przyrody	ha	95,00
parki krajobrazowe razem	ha	2 947,00
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych	ha	95,00
użytki ekologiczne	ha	1,00
zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	ha	2 153,81
pomniki przyrody	szt.	62

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

²² Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 627 z późn. zm.) wymienia różne formy ochrony przyrody, zarówno indywidualne jak i obszarowe: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W Bielsku-Białej zachowały się naturalne, cenne przyrodniczo tereny, które objęte zostały ochroną prawną. W granicy administracyjnej miasta znajdują się 2 rezerваты przyrody, 2 parki krajobrazowe, 4 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz 2 użytki ekologiczne oraz 62 pomniki przyrody. Ogólna powierzchnia obszarów prawnie chronionych w Bielsku-Białej wynosi ponad 5,1 tys. ha.

Ponadto w ramach międzynarodowej sieci NATURA 2000 utworzono dwa specjalne obszary ochrony siedlisk – Beskid Śląski /PLH 240005/ oraz Beskid Mały /PLH 240023/, których fragmenty zlokalizowane są w granicach administracyjnych Bielska-Białej.

Tabela. Wykaz form ochrony przyrody w Bielsku-Białej

Nazwa	Powierzchnia	Powstanie	Akty prawne
Park Krajobrazowy Beskidu Małego	480 ha 680 ha*	1998 r.	Rozporządzenie nr 9/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biel. nr 9/98, poz.110)
Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	2 440 ha 860 ha*	1998 r.	Rozporządzenie nr 10/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biel. nr 9/98, poz.111)
Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Dolina Wapienicy”	1 519,02 ha	2001 r.	Uchwała nr L/755/2001 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 06.11.2001 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 94/01 poz. 2737)
Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Sarni Stok”	11,19 ha	2002 r.	Uchwała nr LXII/954/02 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 02.06.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 55/02 poz. 1846)
Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Cygański Las”	593,00 ha	2004 r.	Uchwała nr XXXVII/1193/2004 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 07.12.2004 r.
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Gościnną Dolina”	30,61 ha	2013 r.	Uchwała nr XXVI/666/2013 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 29.01.2013 r.
Użytek ekologiczny „Żabieniec”	0,7986 ha	2006 r.	Uchwała nr LX/1911/2006 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 27.06.2006 r.
Użytek ekologiczny „Zbiornik Weldoro”	0,2131 ha	2008 r.	Uchwała nr XXIII/610/2008 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 01.04.2008 r.
Rezerwat przyrody „Stok Szynielni”	54,96 ha	1953 r.	Zarządzenie Ministra Leśnictwa z 05.11.1953 r. MP nr A-107, poz.1438
Rezerwat przyrody „Jaworzyna”	40,03 ha	2003 r.	Rozporządzenie nr 85, poz. 2281 Wojewody Śląskiego z 25.08.2003 r.

* - otulina parku krajobrazowego

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Dla obszaru miasta Bielska-Białej przeprowadzona została szczegółowa waloryzacja przyrodnicza, na podstawie, której wyznaczone zostały cenne przyrodniczo tereny proponowane do objęcia ochroną prawną. Prawidłowe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego uzależnione jest przede wszystkim od harmonijnie wpisanego w strukturę miasta systemu zieleni ekologicznej, który uwzględnia istniejące i potencjalne obszary żywej przyrody.

10 Budownictwo i mieszkalnictwo

Tabela. Budownictwo w Bielsku-Białej w latach 2012 – 2013.

Budynki nowe oddane do użytkowania				
Wyszczególnienie		2013	2012	zmiana (2012 =100)
Ogółem	budynki	346	339	102,06
mieszkalne	budynki	314	304	103,29
niemieszkalne	budynki	33	35	94,28
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych	m ²	56 826	51 760	109,79
powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych	m ²	42 820	28 201	151,84
kubatura nowych budynków ogółem	m ³	595 966	488 028	122,12
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m ³	258 521	241 886	106,88
Budownictwo indywidualne – nowe oddane do użytkowania				
Wyszczególnienie		2013	2012	zmiana (2012 =100)
Ogółem	budynki	303	296	102,36
mieszkalne	budynki	297	278	106,83
kubatura nowych budynków ogółem	m ³	254 352	209 464	121,43
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m ³	218 459	197 558	110,58

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Tabela. Budownictwo niemieszkalne w Bielsku-Białej w 2013 r.

Budownictwo niemieszkalne – nowe oddane do użytkowania		
Wyszczególnienie		2013
ogółem	budynki	33
kubatura	m ³	337 445
powierzchnia użytkowa	m ²	42 820
w tym:		
Budynki biurowe	budynki	1
kubatura	m ³	23 602
powierzchnia użytkowa	m ²	5 954

Budynki handlowo-usługowe	budynki	5
kubatura	m ³	12031
powierzchnia użytkowa	m ²	1512
Budynki garaże	budynki	2
kubatura	m ³	3 466
powierzchnia użytkowa	m ²	424
Budynki przemysłowe	budynki	14
kubatura	m ³	186 779
powierzchnia użytkowa	m ²	21 978
Budynki magazynowe, zbiorniki	budynki	6
kubatura	m ³	93 010
powierzchnia użytkowa	m ²	10 208
Budynki szkół i instytucji badawczych	budynki	1
kubatura	m ³	7 346
powierzchnia użytkowa	m ²	896
Budynki szpitali i zakładów opieki	budynki	1
kubatura	m ³	1 246
powierzchnia użytkowa	m ²	271
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	budynki	2
kubatura	m ³	9 891
powierzchnia użytkowa	m ²	1 552
pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej niewymienione	budynki	1
kubatura	m ³	74
powierzchnia użytkowa	m ²	25

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

10.1 Rynek mieszkaniowy

W 2013 r. w Bielsku-Białej oddano do użytku 535 mieszkań (w tym 373 w budownictwie indywidualnym), powierzchnia użytkowa lokali wyniosła 59 987 m² (w tym budownictwo indywidualne 47 586 m²). W skali miast województwa śląskiego jest to wynik bardzo dobry – wskaźnik mieszkań oddanych do użytku na 1000 ludności w Bielsku-Białej wyniósł 3,08 i był to najwyższy wynik wśród śląskich miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Oddane do użytku w Bielsku-Białej mieszkania w 2013 r. stanowiły 5,15% ogólnej ich liczby w skali województwa.

Tabela. Mieszkania oddane do użytkowania (wskaźniki) w Bielsku-Białej w 2013 r. na tle grupy porównawczej

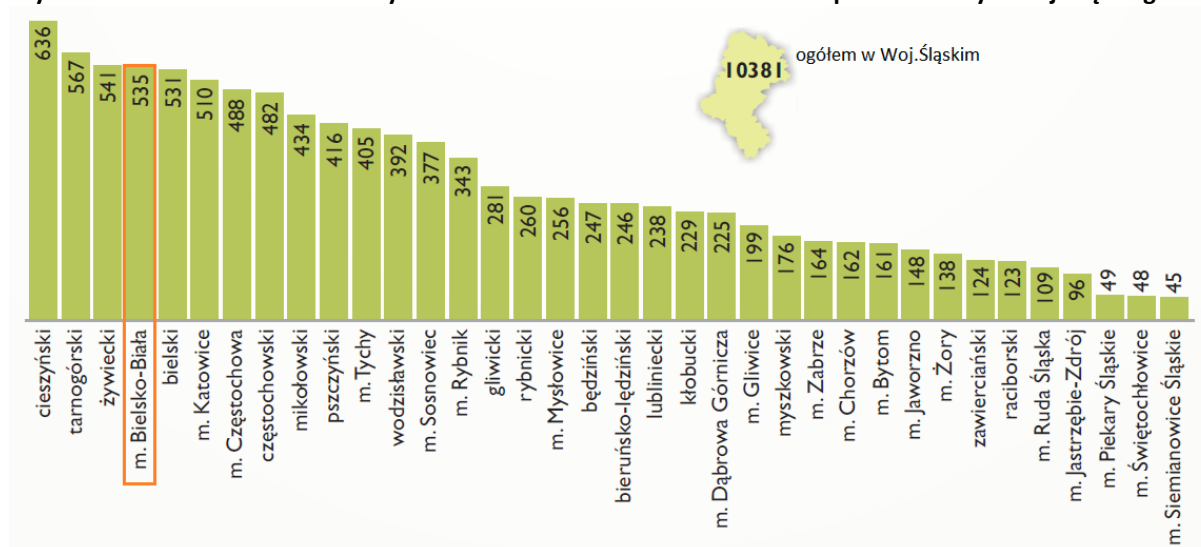
Wyszczególnienie	Jednostka miary	Bielsko-Biała	Katowice	Częstochowa	Rybnik	Gliwice
mieszkania na 1000 ludności	mieszk.	3,08	1,67	2,09	2,44	1,07
mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	mieszk.	704	366	498	419	224
mieszkania na 10 tys. ludności	mieszk.	30,77	16,67	20,93	24,42	10,71
izby w mieszkaniach na 1000 ludności	izba	13,07	6,20	9,39	12,27	4,67
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	112,1	93,9	110,1	106,2	107,2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Tabela. Mieszkania oddane do użytku w Bielsku-Białej w 2013 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa (m ²)
Mieszkania spółdzielcze	0	0	0
Mieszkania zakładowe	0	0	0
Mieszkania komunalne	0	0	0
Mieszkania społeczne czynszowe	0	0	0
Mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	162	452	12 401
Mieszkania indywidualne	373	1 821	47 586
Ogółem	535	2 273	59 987

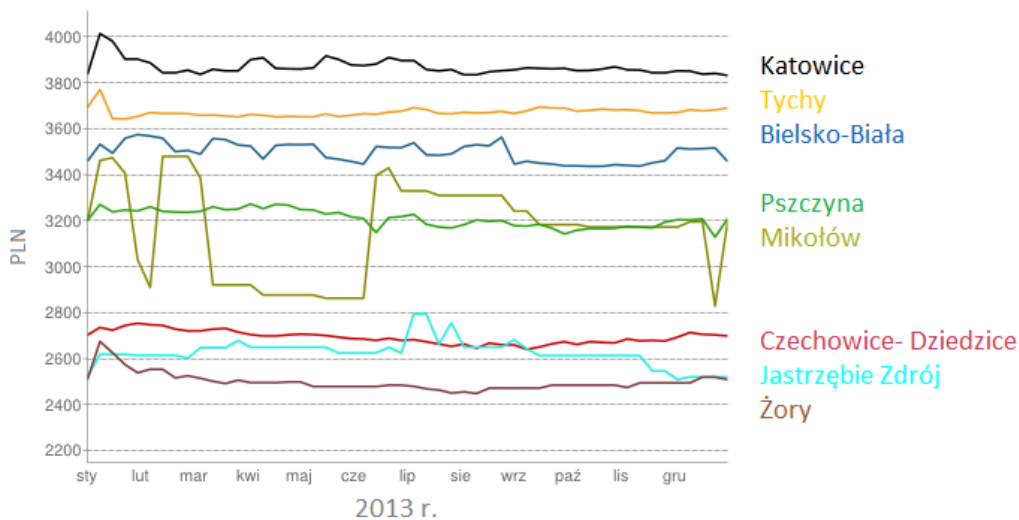
Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Wykres. Mieszkania oddane do użytkowania w 2013 r. Bielsko-Biała na tle porównawczym woj. śląskiego.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa wg powiatów, najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w powiecie cieszyńskim (6,13% ogółu mieszkań oddanych w województwie), tarnogórskim (5,5%), żywieckim (5,2%) i Bielsku-Białej (5,15%).

Średnia cena 1 m² mieszkania (sprzedaż) w Bielsku-Białej w 2013 r. wyniosła ok. 3 500 zł.

Tabela. Średnia cena 1 m² mieszkania (sprzedaż) w wybranych miastach woj. śląskiego w 2013 r.

Źródło: Statystyka nieruchomości - mojelokum.pl

10.2 Gminna gospodarka mieszkaniowa

Gminnym zasobem mieszkaniowym w Bielsku-Białej zarządza Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (ZGM), który powstał w 1991 r. w wyniku przekształcenia Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych działającego jako przedsiębiorstwo państwowe. ZGM kontynuuje jego działalność w formie samorządowego zakładu budżetowego.

Tabela. Liczba oraz powierzchnia zasobów komunalnych (lokalí mieszkalnych i użytkowych) w Bielsku-Białej w 2013 r.

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań	Powierzchnia mieszkań w m ²	Liczba lokali użytkowych	Powierzchnia lokali użytkowych
Ogółem:				
lokale zarządzane przez ZGM: - w tym lokale socjalne	6 872 363	324 045 11 689	1 068	86 248
w tym:				
w budynkach Gminy i Miasta Bielska-Białej na prawach powiatu (i budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem tych jednostek)*: - w tym lokali socjalnych	6 765 355	318 531 11 476	1 037	80 950
w budynkach prywatnych: - w tym lokali socjalnych	26 4	1 247 83	1	22
w budynkach będących współwłasnością** - w tym lokali socjalnych	76 3	4 013 90	29	5 199
w budynkach Skarbu Państwa: - w tym lokali socjalnych:	5 1	254 40	1	77

* w przypadku wspólnot mieszkaniowych dane dotyczą jedynie lokali będących własnością Gminy lub Miasta Bielsko-Biała

** dotyczy współwłasności w częściach nie wydzielonych.

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Posiadane zasoby mieszkaniowe ZGM charakteryzują się niekorzystną strukturą wiekowo-technologiczną – dominują budynki wybudowane do 1945 r., które stanowią ponad 70% ogólnej liczby budynków. Takí stan zasobu wiąże się ze znacznymi potrzebami remontowo-modernizacyjnymi, a tym samym wymaga ponoszenia znacznych nakładów finansowych na ich utrzymanie.

Tabela. Struktura zasobów mieszkaniowych zarządzanych przez ZGM według okresu budowy – stan na koniec 2013 r.

Lata budowy	Liczba budynków	% udziału w zasobach
do 1900	391	27,46
1900-1945	616	43,26
1946-1970	316	22,19
po 1970	101	7,09

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Prowadzona przez Bielsko-Białą polityka sprzyjająca sprzedaży mieszkań powoduje zwiększającą się ilość wspólnot mieszkaniowych, w których ZGM sprawuje funkcję zarządcy lokali i pełnomocnika Miasta.

Tabela. Wspólnoty mieszkaniowe z udziałem Gminy Bielsko-Biała w 2013 r.

Liczba wspólnot mieszkaniowych	Liczba lokali mieszkalnych Gminy	Powierzchnia mieszkań Gminy	Lokale użytkowe i samodzielne garaże Gminy	Powierzchnia lokali użytkowych i samodzielnych garaży Gminy
483	3 703	176 454	387	22 820

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Tabela. Liczba wyroków/wniosków oczekujących na realizację w Gminie Bielsko-Biała w latach 2012 i 2013

Rodzaj lokalu	Liczba wyroków/wniosków	
	2012	2013
socjalny	434 wyroki	370 wyroki
komunalny	1 223 wnioski	1 226 wnioski
zamienny	8 wniosków	7 wniosków

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Zasoby mieszkaniowe "Bielsko-Bialskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego" Sp. z o.o. w 2013 r. wynosiły 296 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 15 614,69 m². W trakcie 2013 r. zostało zamienionych w obrębie TBS: 13 mieszkań, w tym 2 w wyniku cesji partycypacji i wskazania nowych najemców. Do Spółki wpłynęło 11 wniosków o przydział lokalu mieszkalnego. Obecnie ilość oczekujących wynosi 212 wniosków.

11 Bezpieczeństwo publiczne

Głównym celem instytucji i służb porządkowych zawodowo zajmujących się problematyką bezpieczeństwa jest przede wszystkim ograniczenie przestępczości pospolitej, zjawisk chuligaństwa i wandalizmu oraz podjęcie skutecznych działań zmierzających do ograniczenia lub eliminacji najbardziej uciążliwych zagrożeń dla mieszkańców.

11.1 Komenda Miejska Policji

Policja, jako umundurowana i uzbrojona formacja koncentruje się przede wszystkim na ochronie bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Realizacja tego celu w mieście należy do Komendy Miejskiej Policji w Bielsku – Białej oraz czterech podległych komisariatów miejskich.

Tabela. Liczba funkcjonariuszy Policji w Bielsku-Białej w 2013 r. z podziałem na poszczególne piony

Nazwa pionu	Liczba etatów			
	funkcjonariusze Policji	% zmiana w stosunku do 2012 r.	pracownicy cywilni	% zmiana w stosunku do 2012 r.
Pion prewencji	282	-3,90%	13	0,00%
Pion kryminalny	160	0,00%	8	0,00%
w tym Wydział dw. z Przestępczością Gosp.	20	0,00%	2	0,00%
Razem	462	-3,90%	23	0,00%

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Przestępstwa stwierdzone na obszarach podległych poszczególnym komisariatom Policji w Bielsku-Białej w 2013 r.

Komisariat Policji	Ilość stwierdzonych przestępstw	
	2013	% zmiana w stosunku do 2012 r.
Komisariat Policji I, ul. Składowa 2	1 231	- 9,42%
Komisariat Policji II, ul. Kamińskiego 8	1 257	-39,98%
Komisariat Policji III, ul. Traugutta 2 c	1 665	-22,56%
Komisariat Policji IV, ul. Komorowicka 235	426	-17,8%
Razem	4579	-25,21%

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Przestępstwa popełnione na terenie Bielska-Białej w 2013 r.

Kategoria	Ilość stwierdzonych przestępstw	
	2013	% zmiana w stosunku do 2012 r.
Przestępstwa ogółem	9 242	-6,34%
Kryminalne ogółem	7 052	-2,86%
Przeciwko życiu i zdrowiu ogółem	595	10,67%
Przeciwko mieniu ogółem	3 362	13,37%

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Wskaźnik wykrywalności przestępstw popełnionych na terenie Bielska-Białej w 2013 r.

Kategoria	Ilość stwierdzonych przestępstw	Wskaźnik wykrywalności (%)
Przestępstwa ogółem	9 242	64,2
Kryminalne ogółem	7 052	57,6
Przeciwko życiu i zdrowiu ogółem	595	84,79
Przeciwko mieniu ogółem	3362	32,09

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Liczba popełnionych przestępstw w poszczególnych dzielnicach Bielska-Białej w 2013 r.

Nazwa dzielnicy	Liczba popełnionych przestępstw
Biała	1 034
Wapienica	192
Komorowice	166
Stare Bielsko	159
Kamienica	150
Aleksandrowice	138
Olszówka	100
Mikuszowice	86
Lipnik	85
Hałcnów	84
Straconka	49
Leszczyny	31

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Bielska – Białej w 2012 r. i 2013 r.

Rodzaj zdarzenia				
Rok	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje drogowe
2012	101	8	118	1 907
2013	100	7	124	2 165

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Bielska-Białej w 2013 r.

Najbardziej zagrożone wypadkowością „ulice”	
Lokalizacja	Zdarzenia
ul. Warszawska	162 zdarzenia, w tym 5 wypadków (12 rannych)
ul. Andersa	130 zdarzeń, w tym 4 wypadki (7 rannych)
ul. Żywiecka	126 zdarzeń, w tym 3 wypadki (<u>1 zabity</u> , 2 rannych)
ul. Cieszyńska	91 zdarzeń, w tym 8 wypadków (9 rannych)
ul. Partyzantów	86 zdarzeń, w tym 4 wypadki (5 rannych)
ul. Bohaterów Monte Cassino	55 zdarzeń, w tym 2 wypadki (4 rannych)
ul. Krakowska	48 zdarzeń, w tym 1 wypadek (<u>1 zabity</u>)
ul. Piastowska	48 zdarzeń, w tym 3 wypadki (4 rannych)
ul. Grażyńskiego	48 kolizji
ul. 3 Maja	43 zdarzenia, w tym 2 wypadki (4 rannych)
ul. Bystrzańska	42 zdarzenia, w tym 2 wypadki (2 rannych)
ul. Michałowicza	39 zdarzeń, w tym 3 wypadki (3 rannych)
ul. Wyzwolenia	37 zdarzeń, w tym 2 wypadki (<u>1 zabity</u> , 4 rannych)
ul. Stojałowskiego	35 zdarzeń, w tym 3 wypadki (6 rannych)
ul. Mostowa	35 kolizji
ul. Sarni Stok	35 kolizji
Najbardziej zagrożone wypadkowością „skrzyżowania”	
Lokalizacja	Zdarzenia
Warszawska – Kwiatkowskiego – Sarni Stok	40 zdarzeń, w tym 4 wypadki (9 rannych)
Partyzantów – Andersa – Bora Komorowskiego	19 kolizji
Partyzantów - Michałowicza	18 kolizji
Andersa - Michałowicza	17 kolizji

Komorowskiego - Leszczyńska	15 zdarzeń w tym 2 wypadki (2 rannych)
Piastowska – Cieszyńska – Andersa – Konopnickiej – „HULANKA”	15 kolizji
Andersa – Sobieskiego	15 kolizji
3 Maja – Wałowa	15 kolizji

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Liczba ujawnionych nietrzeźwych kierujących w Bielsku-Białej w 2012 r. i 2013 r.*

Rok	Liczba nietrzeźwych kierujących
2012	623
2013	738

* brak możliwości podziału ilości ujawnionych nietrzeźwych w Bielsku-Białej i powiecie bielskim

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Działania prowadzone przez KMP w Bielsku – Białej w zakresie przeciwdziałania przestępczości i patologii w 2013 r.

Bezpieczeństwo w miejscach publicznych	
Cel do osiągnięcia	Podniesienie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta
Opis działań	Jednym z kluczowych zadań i priorytetów Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej jest zapobieganie przestępczości, ograniczanie zjawisk patologicznych, reagowanie na naruszanie porządku publicznego oraz podejmowanie działań zwiększających poczucie bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Celom tym służy szereg przedsięwzięć realizowanych w 2013 r. Na podstawie zawartego porozumienia pomiędzy Gminą Bielsko-Biała, a Komendą Miejską Policji w Bielsku-Białej, zostały skierowane środki finansowe, które umożliwiły zwiększenie patroli w ramach służb ponadnormatywnych na terenie miasta, co z kolei przełożyło się na wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród lokalnej społeczności oraz wyraźny spadek przestępczości.
Cel do osiągnięcia	Poprawa poziomu bezpieczeństwa dzieci poprzez wykształcenie nawyków bezpiecznych zachowań
Opis działań	Wykonano 25 spotkań na temat unikania zagrożeń przez dzieci (1742 uczestników), 17 spotkań w ramach cyklu pn. „Czy psy muszą gryźć” (2185 uczestników), 4 spotkania w ramach programu „Świat wokół nas – zagrożenia” (191 uczestniczących).
Przemoc w rodzinie i patologie społeczne	
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie zagrożenia patologiami społecznymi poprzez uświadomienie młodzieży skutków społecznych i prawnych tych patologii
Opis działań	Łącznie przeprowadzono z dziećmi i młodzieżą 401 spotkań (ponad 20 tys. uczestników).
Bezpieczeństwo w szkole	
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie poziomu przemocy w szkołach
Opis działań	Przeprowadzono 21 spotkań w szkołach (782 uczestniczących) na temat przemocy szkolnej, temat poruszono także podczas omawiania konsekwencji prawnych łamania prawa (37 spotkań, 1133 uczestników).

Cel do osiągnięcia	Zwiększenie efektywności zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkomanii oraz przemocy w bielskich szkołach
Opis działań	Wykonano 126 spotkań i prelekcji z uczniami (3887 uczestników), oraz 15 spotkań z rodzicami (565 uczestników).
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	
Cel do osiągnięcia	Podniesienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zwłaszcza dzieci i młodzieży
Opis działań	Podczas prowadzonych działań profilaktycznych w 2013 r. przeprowadzono 93 prelekcje dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym w placówkach oświatowych, w których uczestniczyło blisko 8000 osób, podczas wizyt rozdano uczniom ponad 3000 elementów profilaktycznych. Odbłyto się 6 spotkań edukacyjnych z rodzicami i 40 spotkań profilaktyczno-edukacyjnych z nauczycielami. Uczestniczono w 5 spotkaniach z kuratorami i dyrektorami szkół powiatu bielskiego oraz 2 spotkaniach z kierownikami prowadzącymi pojazdy komunikacji publicznej. Rozwijano współpracę z ATH w Bielsku-Białej i Dyrekcją Szkoły Podstawowej nr 25 w Bielsku-Białej. Kontynuowano współpracę z Grupą Lotos Czechowice-Dziedzice, efektem, której było zorganizowanie konkursu plastycznego "Bądź widoczny". W ramach współpracy otrzymano na prowadzenie działań "Bezpieczna Droga do Szkoły" 2500 pakietów edukacyjnych wraz z elementami odblaskowymi. Przeprowadzono etap międzyszkolny i okręgowy Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego dla szkół podstawowych i gimnazjalnych. W turnieju udział wzięło: 42 szkół podstawowych oraz 38 szkół gimnazjalnych Przeprowadzono Turniej Motoryzacyjny, w którym udział wzięło 11 szkół średnich. Rozwijano współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Bielsku-Białej, której efektem było pokrycie kosztów związanych z zakupem elementów odblaskowych promujących zasady bezpieczeństwa wśród młodych kierowców, w ramach kampanii "Z młodym kierowcą w drodze po doświadczenie". W ramach współpracy z ATH w Bielsku-Białej współorganizowano XIV Festiwal Nauki i Sztuki oraz przeprowadzono specjalnie dla dzieci program profilaktyczny dotyczący właściwego zachowania na drodze w ramach Akademii Młodych Talentów i działań prewencyjnych "Żeby Być-Trzeba Żyć-Rok Pieszego 2013", w którym udział wzięło 300 dzieci oraz w ramach kampanii pn. "Z młodym kierowcą w drodze po doświadczenie" przeprowadzono zajęcia profilaktyczne ze studentami, podczas których przedstawiono i omówiono główne przyczyny powstawania zdarzeń drogowych z udziałem młodych kierowców (18-25 lat) oraz przytoczono i przeanalizowano statystyki związane z ww. zdarzeniami drogowymi, a przy użyciu ALCO-GOGLE zaprezentowano wpływ alkoholu na kierowanie pojazdem i omówiono wiążące się z tym zagrożenie dla życia i zdrowia. W spotkaniach uczestniczyło około 200 osób. W ramach kampanii rozpoczęto współpracę z Starostwem Powiatowym w Bielsku-Białej oraz MOPS Bielsko-Biała, efektem, której było przeprowadzenie spotkań z osobami starszymi, biorącymi udział w programie pn. "Starzenie się a zdrowie". W trakcie spotkań omówiono zasady bezpieczeństwa w ruchu pieszych. W spotkaniach udział wzięło ok. 150 osób. Rozpoczęto ścisłą współpracę z Kuratorium Oświaty w Katowicach, której efektem było zorganizowanie I Rajdu Rowerowego pn. "Rowerem-Kręcimy Bezpiecznie". Działania miały na celu promować zasady bezpiecznego poruszania się po drogach rowerzystów, ze zwróceniem szczególnej uwagi na przestrzeganie przepisów ruchu drogowego. Wspólnie z ATH w Bielsku-Białej oraz Kuratorium Oświaty w Katowicach przeprowadzono konferencję naukową i debatę pn. "Bezpieczna przestrzeń- wiedza dla jakości życia". Celem konferencji było wskazanie ścisłych zależności pomiędzy wiedzą i stanem świadomości człowieka, a jego bezpieczeństwem. W konferencji i debacie uczestniczyli nauczyciele, lekarze, biegli sądowi z zakresu rekonstrukcji zdarzeń drogowych oraz studenci. Przy współpracy z PKP przeprowadzono symulację wypadku kolejowego, w trakcie którego ćwiczone współdziałanie służb. Kontynuowano współpracę z Fundacją na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Bielsku-Białej, z którą przygotowano XX Ogólnopolskie Dni Bezpieczeństwa Kultury Ruchu i Ratownictwa Drogowego. W imprezie wzięło udział około 1500 osób. W miasteczku ruchu drogowego prowadzono zajęcia doskonalące technikę jazdy dla 80 osób. W ramach kampanii pn. "Z młodym kierowcą w drodze po doświadczenie" rozpoczęto współpracę z CH AUCHAN, szkołą nauki jazdy promującą eco-driving "PRO-DRIVE", Grupą Ratownictwa PCK, WORD Bielsko-Biała i WORD Katowice oraz z klubami i stowarzyszeniami motorowymi i motocyklowymi z rejonu Podbeskidzia. Efektem działań było przeprowadzenie spotkań edukacyjnych z uczniami bielskich szkół średnich, w których uczestniczyło 680 uczniów. Na terenach przyległych do CH Auchan w Bielsku-Białej zorganizowano imprezę edukacyjną pn. "Mój Bezpieczny Powrót", przeprowadzono szereg działań mających na celu zmniejszenie liczby zdarzeń drogowych z udziałem młodych kierowców. m.in. poprzez szkolenie udzielania pierwszej pomocy, pokazów jazdy wyczynowej na motocyklu i samochodem rajdowym. W imprezie uczestniczyło około 2500 osób.

	W ramach prowadzonych działań "Bezpieczna Droga do Szkoły" wspólnie z CH Auchan i CH Gemini przygotowano dla dzieci i młodzieży spotkania, w których uczestniczyło około 400 osób. Wspólnie z Fundacją na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego przeprowadzono imprezy edukacyjne dla uczniów szkół bielskich i powiatu bielskiego "Bądź i Ty Bezpieczny", w imprezach tych uczestniczyło 1200 uczniów klas pierwszych, które otrzymały elementy odblaskowe oraz książeczki edukacyjne. Efektem kontynuowanej współpracy z Kurią Biskupią Diecezji Bielsko-Żywieckiej były ukazujące się w prasie katolickiej artykuły poświęcone bezpieczeństwu na drogach, zwłaszcza osób pieszych oraz prelekcje dotyczące występujących zagrożeń w ruchu drogowym i sposobów ich unikania. Zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla służb zabezpieczających przemarsz pielgrzymek w zakresie kierowania ruchem.
Cel do osiągnięcia	Przeciwdziałanie zagrożeniom spowodowanym przez nietrzeźwych kierowców i motywacja do leczenia osób uzależnionych od alkoholu
Opis działań	Mając na uwadze profilaktykę w obszarze zagrożeń spowodowanych przez nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego, rozwijano szeroką współpracę z przedstawicielami środków masowego przekazu o charakterze ogólnopolskim oraz lokalnym. Efektem tej współpracy był szereg audycji telewizyjnych, radiowych oraz liczne artykuły o tematyce bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ze szczególnym uwzględnieniem skutków spowodowanych przez nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

11.2 Straż Miejska

Istotnym uzupełnieniem działań Policji związanych z zapewnieniem porządku publicznego w mieście jest funkcjonowanie Straży Miejskiej w Bielsku-Białej²³. W 2013 r. liczba pracowników Straży Miejskiej wynosiła 83 osoby, z czego 68 stanowili strażnicy miejscy. Straż Miejska w Bielsku-Białej w 2013 r. w ramach współpracy z policją podjęła 168 wspólnych służb patrolowych.

Tabela. Rodzaj i liczba podjętych przez Straż Miejską interwencji w 2013 r.

Interwencje	Liczba
Wykroczenia w ruchu drogowym, w tym również nieprawidłowe parkowanie pojazdów	10 950
Spożywanie i usiłowanie spożycia alkoholu w miejscach zabronionych	3 805
Zaśmiecanie miejsc dostępnych dla publiczności	2 178
Niszczenie roślinności na terenach do użytku publicznego	504
Wyprowadzanie psów bez nadzoru	410
Handel w miejscach zabronionych lub bez zezwolenia	280
Plakatowanie w miejscu niedozwolonym	219
Używanie słów nieprzyzwoitych w miejscach publicznych	174
Nieutrzymanie czystości w obrębie posesji (odsnieżanie, sople, liście na chodnikach)	157
Żebranie w miejscu publicznym	99
Spalanie odpadów i nieczystości	38

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

²³ Straż została powołana na mocy Uchwały Nr XXV/348/96 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 13 lutego 1996 r., jako jednostka budżetowa. Straż, jako samorządowa umundurowana formacja realizuje zadania własne miasta w zakresie porządku publicznego, a w szczególności zadania wynikające z art. 11 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779 z późn. zm.).

Tabela. Liczba sankcji zastosowanych wobec sprawców wykroczeń w 2013 r.

Rodzaj sankcji	Ilość	
	2012 r.	2013 r.
Pouczenia	9 452	11 330
Mandaty karne	9 104	8 247
Wnioski o ukaranie (do sądu)	215	247
Mandaty	kwota w zł	
Kwoty nałożonych mandatów	718 345	585 469
Średnia kwota mandatu	80	70

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

Tabela. Efekty programu Bezpieczne Bielsko-Biała realizowanego przez Straż Miejską w 2013 r.

Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych
Cel do osiągnięcia	Podniesienie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta w najbliższych latach
Opis działań i osiągnięte efekty	W 2013 r. strażnicy miejscy zastosowali wobec sprawców wykroczeń ogółem 19 824 sankcje, w tym 8 247 mandatów karnych na kwotę 585 469 zł, wobec 11 330 osób zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia oraz sporządzono i skierowano do Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej 247 wniosków o ukaranie sprawców wykroczeń. Najliczniejszą grupą wykroczeń (10 950) w 2013 r. stanowiły wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Podkreślić jednak należy, że w ocenianym okresie strażnicy miejscy ujawnili 8 874 wykroczenia „porządkowe” co stanowi 45 % ogólnej liczby wykroczeń ujawnionych w 2013 r. Wzrost ujawnionych wykroczeń „porządkowych” w 2013 r. w porównaniu do 2012 r. nastąpił w szczególności w ujawnieniu wykroczeń w kategorii: – przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi o 7%, – przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu o 17%, – przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia o 16%, – przeciwko obyczajowości publicznej o 20%, – przeciwko urządzeniom użytku publicznego o 83%, – przeciwko zdrowiu o 58%, – przeciwko przepisom ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych o 61%.
Cel do osiągnięcia	Ograniczenie zagrożeń powszechnie występujących i porządkowanie zachowań w centrum miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	Przeprowadzona analiza wykazuje, że nie mniej niż 70% wykroczeń zostało ujawnionych w centrum miasta, gdzie występuje największa ilość miejsc i rejonów zagrożonych, w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia oraz spokoju i porządku publicznego. W związku z powyższym w miarę możliwości największa ilość patroli Straży Miejskiej, jak również patroli mieszanych z funkcjonariuszami Policji dyslokowana jest właśnie w centrum miasta. Na podkreślenie zasługuje również fakt, że 52% ogólnej liczby wykroczeń w 2013 r. ujawnionych zostało za pośrednictwem monitoringu wizyjnego miasta, z czego nie mniej niż 80% gdzie zainstalowanych jest najwięcej kamer.
Cel do osiągnięcia	Przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi w placówkach handlowych i gastronomicznych usytuowanych na terenie miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	W 2013 r. Straż Miejska w zakresie przeciwdziałania skutkom spożywania alkoholu i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowała głównie: – działania prewencyjne na terenach zagrożonych naruszeniem porządku publicznego, wymiana spostrzeżeń z Policją w zakresie występujących środowisk patologicznych, kontrole dworców i poczekalni, przystanków autobusowych, pustostanów, pod kątem gromadzenia się tam bezdomnych i spożywania alkoholu, także podwojek, bram, klatek schodowych, piwnic; – interweniowanie w przypadkach zakłócania ładu i porządku publicznego, bójek, pobic i używania słów nieprzyzwoitych z udziałem nietrzeźwych. W czasie realizacji tych zadań strażnicy miejscy doprowadzili do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym (OPPA) lub miejsca zamieszkania 416 osób w stanie nietrzeźwości oraz

	47 osób przewieziono do miejsca zamieszkania, gdzie pozostawiono ich pod opieką rodziny, dotyczyło to 403 mężczyzn i 60 kobiet. Ponadto funkcjonariusze Straży Miejskiej ujęli, a następnie przekazali do jednostek Policji 32 osoby nieletnie, które spożywały lub usiłowały spożyć napoje alkoholowe w miejscach publicznych. Z pośród doprowadzonych do OPPA osób, 257 to osoby bezdomne lub osoby bez stałego miejsca zameldowania. W 2013 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej zastosowali wobec sprawców wykroczeń z art. 43 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ogółem 3 805 sankcji, w tym 2 163 mandaty karne na kwotę 128 330 zł, wobec 1 610 osób zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia oraz sporządzono i skierowano do Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej 32 wnioski o ukaranie sprawców wykroczeń. Ponadto w 2013 r. strażnicy miejscy „Eco Patrolu” zrealizowali m.in.: – 72 kontrole dotyczące przestrzegania przez właścicieli placówek handlowych i lokali gastronomicznych zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przez władze miasta. – 129 kontroli rejonów całodobowych punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem spożywania alkoholu w miejscach zabronionych oraz zakłócania porządku publicznego. W wyniku tych kontroli strażnicy „Eco Patrolu” ujawnili i zastosowali sankcje wobec: 189 sprawców wykroczeń przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym: 73 pouczyli, 115 ukarali mandatem karnym i w 1 przypadku sporządzili i skierowali wniosek do Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej. Ponadto cztery ujawnione przestępstwa określone w przepisach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zostały przekazane do prowadzenia przez właściwe miejscowo jednostki Policji.
Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w szkole
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie poziomu przemocy w szkołach
Opis działań i osiągnięte efekty	Realizując działania profilaktyczne na terenie placówek oświatowych miasta Bielska-Białej w roku szkolnym 2012/2013 funkcjonariusze Straży Miejskiej przeprowadzili ogółem 62 prelekcje, w których wzięło udział 2 381 dzieci. Ponadto działaniami profilaktycznymi, których nie można pominąć w powyższej ocenie są niewątpliwe kontrole terenu wokół bielskich placówek oświatowych wykonywane przez patrole Straży Miejskiej w ramach codziennych obowiązków. Przeprowadzono 223 kontrole, których celem było wyeliminowanie istniejących na danym terenie zagrożeń, zapewniając tym samym bezpieczeństwo przebywających tam dzieci. Na zapotrzebowanie kierownictwa szkół funkcjonariusze Straży Miejskiej 4-krotnie zabezpieczali prewencyjnie odbywające się dyskoteki, a w okresie zimowym przeprowadzili 34 kontrole lodowiska. Ponadto w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom patrole SM jak również strażnicy rejonowi systematycznie dokonywali kontroli placów zabaw polegających na sprawdzaniu znajdujących się tam urządzeń oraz utrzymania ich we właściwym stanie sanitarno-porządkowym.
Cel do osiągnięcia	Zwiększenie efektywności zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkomanii oraz przemocy w bielskich szkołach
Opis działań i osiągnięte efekty	W 2013 r. do Zespołu ds. Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej skierowano 42 powiadomienia dotyczące nieletnich, w tym 32 dotyczyło spożywania alkoholu, 1 żebrania, 1 ucieczki z Pogotowia Opiekuńczego, 1 ucieczki z Ośrodka Wychowawczego, 2 palenia tytoniu, 1 zanieczyszczenia miejsca publicznego, 1 zniszczenia mienia, 2 zażywania narkotyków oraz 1 handlu w miejscu zabronionym.
Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym
Cel do osiągnięcia	Zapewnienie właściwej reakcji na zagrożenia płynności i porządku w ruchu drogowym
Opis działań i osiągnięte efekty	W 2013 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej zastosowali wobec sprawców wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji ogółem 10 950 sankcji, w tym 3 935 mandatów karnych na kwotę 349 430 zł, wobec 6 886 osób zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia oraz sporządzono i skierowano do Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej 129 wniosków o ukaranie sprawców wykroczeń.

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

System monitoringu miejskiego

W 2013 r. w systemie pracowały 74 kamery przekazujące obraz do stanowiska kierowania w siedzibie Straży Miejskiej. W 2013 r. ze środków budżetu miasta wydatkowano kwotę 351 651,92 zł na rozbudowę systemu monitoringu wizyjnego miasta. Zainstalowano 6 kamer na terenie osiedla Złote Łany oraz 3 kamery w centrum miasta w rejonie ulic Mostowej i Piłsudskiego.

Corocznie za pośrednictwem kamer monitoringu prowadzona jest obserwacja ponad 10 000 zdarzeń, w tym wykroczeń, z czego najczęściej występujące to wykroczenia: w ruchu drogowym, spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym, (czemu towarzyszą przypadki zakłócania porządku publicznego) i handel w miejscach zabronionych.

Należy podkreślić, że system monitoringu miejskiego umożliwia całodobową kontrolę monitorowanej części miasta i stanowi istotne zabezpieczenie prewencyjne tych rejonów. Świadomość pracy kamery na danym terenie podnosi poczucie bezpieczeństwa osób, jak również dyscyplinuje osoby chcące popełnić czyn zabroniony.

11.3 Straż Pożarna

Struktura jednostek Straży Pożarnej w Bielsku-Białej²⁴:

- 1) Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej;
- 2) Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze PSP (2 JRG)²⁵;
- 3) Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej (10 OSP)²⁶;
- 4) Zakładowe Straże Pożarne w Bielsku-Białej (2 jednostki)²⁷.

Tabela. Liczba pracowników i członków Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej w 2013 r.

Straż Pożarna w Bielsku-Białej	Liczba pracowników	
	2013	% zmiana w stosunku do 2012 r.
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, w tym:		
– Strażacy	32	0
– Osoby cywilne	3	0
Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze	180	-0,5

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

²⁴ Za ochronę przeciwpożarową oraz ratownictwo techniczne, w tym drogowe i chemiczne odpowiada Państwowa Straż Pożarna. Rejon operacyjnego działania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej (ul. Leszczyńska 43) obejmuje teren 10 miast i gmin powiatu bielskiego oraz miasto Bielsko-Biała. Rejon operacyjnego działania zabezpieczają dwie Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze rozlokowane w Bielsko-Białej oraz Posterunek Zamiejscowy zlokalizowany w Czechowicach-Dziedzicach.

²⁵ Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 1 PSP w Bielsku-Białej, ul. Leszczyńska 43, Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 2 PSP w Bielsku-Białej, ul. Wapienicka 12.

²⁶ Bielskie OSP wchodzące w skład Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (KSRG): OSP Hałcnów, ul. Janowicka 9; OSP Komorowice Krakowskie, ul. Olimpijska 16; OSP Komorowice Śląskie, ul. Katowicka 65; OSP Lipnik, ul. Polna 7; OSP Straconka, ul. Górska 129. Pozostałe bielskie OSP: OSP Kamienica, ul. Karpacza 123; OSP Leszczyny, ul. Żywiecka 124a; OSP Mikuszowice Krakowskie, ul. Żywiecka 300; OSP Mikuszowice Śląskie, ul. Bystrzańska 13; OSP Stare Bielsko, ul. Sobieskiego 307a.

²⁷ Zakładowa Służba Ratownicza Sirio Polska sp. z o.o., ul. Grażyńskiego 141; Wojskowa Straż Pożarna, ul. Bardowskiego 2.

Tabela. Ilość działań ratowniczych prowadzonych przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej w latach 2012-2013.

Rok	Ilość			
	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Razem
2012	950	1708	116	2774
2013	975	2094	182	2951

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

W 2013 r. na terenie Bielska-Białej miało miejsce 344 pożary. Głównymi przyczynami pożarów były: nieostrożność (43,6%), podpalenia (3,2%), nie ustalono (16,6%), nieprawidłowa eksploatacja urządzeń na paliwo stałe (13,4%), wady środków transportu (6,1%), wady instalacji elektrycznej (3,2%).

Tabela. Miejsca powstania pożarów w Bielsku-Białej w 2013 r. wg rodzaju obiektów.

Rodzaj obiektów	Ilość pożarów
Budynki mieszkalne	123
Środki transportu	43
Budynki produkcyjne	8
Budynki użyteczności publicznej	8
Uprawy, rolnictwo	6
Magazyny	2
Lasy	0
Inne (nieużytki rolne, infrastruktura komunalna itp.)	154
Razem	344

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

Na terenie Bielska-Białej znajduje się 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP), z czego 5 należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG). System ten, ma za zadanie ujednolicenie działań o charakterze ratowniczym podejmowanych w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska oraz prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń.

Tabela. Ilość wyjazdów do zdarzeń OSP w Bielsku-Białej należących do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Wyszczególnienie	lata	
	2012	2013
Pożary	440	344
Miejscowe zagrożenia	964	927
Fałszywe alarmy	78	140
Razem	1482	1411

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

11.4 Sądownictwo

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej obejmuje obszar właściwości Sądów Rejonowych w Bielsku-Białej, Cieszynie oraz Żywcu. Siedziba Sądu Okręgowego mieści się w Bielsku-Białej przy ul. Cieszyńskiej 10.

Tabela. Rodzaj i ilość spraw, którymi zajmował się Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ilość wpływów	Ilość spraw załatwionych
Wydział I Cywilny	2 792	2 744
Wydział II Cywilny Odwoławczy	1 841	1 799
Wydział III Karny	1 552	1 561
Wydział IV Penitencjarny	3 242	3 323
Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń	2 198	2 301
Wydział VII Karny Odwoławczy	1 691	1 781
Razem	13 316	13 509

Źródło: Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej

12 Zdrowie i pomoc społeczna

12.1 Ochrona zdrowia

Miasto Bielsko-Biała jest podmiotem tworzącym Beskidzkie Centrum Onkologii – Szpital Miejski im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej – powstałe z dniem 1 marca 2012 r. z połączenia Szpitala Ogólnego im. dr E. Wojtyły oraz Beskidzkiego Centrum Onkologii im. Jana Pawła II. Szpital posiada 468 łóżek, świadczy usługi o charakterze stacjonarnym i ambulatoryjnym w budynkach położonych w Bielsku-Białej przy ul. Wyzwolenia 18, ul. Wyspiańskiego 21 oraz przy ul. Emilii Plater 17.

W 2013 r. w Szpitalu w zakresie leczenia stacjonarnego oraz w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w zakresie medycyny paliatywnej hospitalizowano 26 695 pacjentów. W 2013 r. w zakresie leczenia ambulatoryjnego w Szpitalu wykonano łącznie 124 112 porady specjalistyczne, w Izbie Przyjęć przy ul. Wyspiańskiego 21 wykonano 8 051 porad, a w Izbie Przyjęć przy ul. Wyzwolenia 18 1 678 porad. Łącznie w 2013 r. w Szpitalu udzielono 133 841 porad.

Tabela. Placówki ochrony zdrowia w Bielsku-Białej wg stanu na koniec 2012 r.

Wyszczególnienie	2012 r.
Liczba szpitali ogółem (ogólne i psychiatryczne)	13
w tym:	
- szpitale, których organem założycielskim jest miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała	1
- szpitale, których organem założycielskim jest powiat bielski	2
- szpitale, których organem założycielskim jest samorząd województwa	1
- szpitale prywatne	9

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – opracowanie pt.: „Ochrona zdrowia w województwie śląskim 2012 – powiaty”

Tabela. Placówki ochrony zdrowia w Bielsku-Białej wg stanu na koniec 2013 r.

Wyszczególnienie	2013 r.
Liczba podmiotów leczniczych prowadzących działalność w zakresie „ambulatoryjne świadczenia zdrowotne”, w trybie: „HC 1.3.1. leczenie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej”, rodzaje specjalności 0010,0011,0012,0013;	
ogółem:	38
w tym:	
- niepubliczne	35
- publiczne	3
Liczba podmiotów leczniczych prowadzących działalność w zakresie „ambulatoryjne świadczenia zdrowotne”, w trybie: „HC 1.3.3. leczenie ambulatoryjne specjalistyczne	
ogółem:	96
w tym:	
- niepubliczne	89
- publiczne	7

Źródło: Rejestr podmiotów wykonujących działalność leczniczą: www.rpwdl.csioz.gov.pl

Tabela. Bielsko-Biała: łóżka szpitalne w szpitalach ogółem wg stanu na koniec 2012 r.

Wyszczególnienie	2012 r.
Łóżka szpitalne ogółem (w szpitalach ogólnych)	1 186
Leczeni (w ciągu roku)	606 48
Wskaźnik łóżek szpitalnych na 10 000 ludności	68,0

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – opracowanie pt.: „Ochrona zdrowia w województwie śląskim 2012 – powiaty”

Tabela. Bielsko-Biała: personel medyczny (zatrudnienie) – stan na koniec 2012 r.

Wyszczególnienie	2012 r.	
	w liczbach bezwzględnych	liczba ludności na 1 osobę personelu
lekarze	691	252
lekarze dentyści	74	2356
pielęgniarki	1 314	133
położne	182	958
farmaceuci	181	963

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach – opracowanie pt.: „Ochrona zdrowia w województwie śląskim 2012 – powiaty”

Tabela. Bielsko-Biała: apteki – stan na koniec 2013 r.

Wyszczególnienie	2013 r.
Liczba aptek	70
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	2 481

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

12.2 Profilaktyka i promocja zdrowia

Tabela. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony i promocji zdrowia w 2013 r.

Nazwa programu	Zakres
<i>Domowa opieka hospicyjna nad osobami w terminalnym stadium choroby nowotworowej</i> Realizator: Stowarzyszenie „Hospicjum św. Kamila w Bielsku-Białej”	Opieką hospicyjną w warunkach domowych zostało objętych 134 chorych (w równoczesnej opiece było ok. 40-50 chorych). Wolontariusze medyczni i niemedyczni zrealizowali 11 322 wizyty domowe u chorych. W ramach zadania prowadzona była także edukacja wolontariuszy, rodzin i opiekunów, wypożyczano sprzęt medyczny i pomocniczy, a ponadto został wydany informator na temat pielęgnacji chorego.

Zwiększenie dostępności do domowej opieki pielęgniarstwa i rehabilitacji osobom obłożnie i przewlekle chorym oraz prowadzenie punktu medycznego dla osób przebywających w noclegowni w Bielsku-Białej Realizator: Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej	W ramach zadania realizowane były: domowa opieka pielęgniarstwa oraz rehabilitacja osób przewlekle i obłożnie chorych, poradnictwo i instruktaże w zakresie opieki, pielęgnacji i rehabilitacji, prowadzenie punktu medycznego dla osób przebywających w noclegowni w Bielsku-Białej, wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego i medycznego. Opiekę pielęgniarstwa w warunkach domowych sprawowały 3 wykwalifikowane pielęgniarki. W trakcie realizacji zadania opieką zostały objęte 104 osoby obłożnie i przewlekle chore (w tygodniu realizowano średnio 35 wizyt u ok. 11 pacjentów). Rehabilitacja w warunkach domowych realizowana była przez 2 fizjoterapeutów. Rehabilitacją objęto 49 osób, w równoczesnej opiece pozostawało 8-9 osób. W okresie realizacji zadania rehabilitanci zrealizowali 716 wizyt. Punkt medyczny w Noclegowni czynny był 2 razy w tygodniu, przez 1,5 godz. W trakcie 71 dyżurów zostało udzielonych 441 porad pielęgniarstkich. Z wypożyczalni sprzętu w okresie realizacji zadania skorzystały 64 osoby.
Wyprzedzić i pokonać raka Realizator: Stowarzyszenie Kobiet po Mastektomii „Amazonki”	Zostały zrealizowane następujące działania: gimnastyka rehabilitacyjna na sali gimnastycznej, hydroterapia na basenie, 3 prelekcje specjalistów (chirurg naczyniowy, lekarz ginekolog, psycholog), spotkania „Amazonki młodych stażem po operacji” i członków ich rodzin – część spotkań z udziałem psychologa, szkolenia wolontariuszek. Wolontariuszki Stowarzyszenia, co tydzień prowadziły rozmowy wspierające z pacjentkami Beskidzkiego Centrum Onkologii-Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II, a dwa razy w tygodniu pełniły dyżur stacjonarny i telefoniczny w siedzibie Stowarzyszenia. Ponadto został zorganizowany Dzień Otwarty dla mieszkańców Bielska-Białej (24 października) w Domu Kultury Włóknarzy, uczestniczyło w nim ok. 90 osób. W programie spotkania znalazły się wykłady specjalistów, konkurs wiedzy z nagrodami oraz bezpłatne konsultacje specjalistów.
Festiwal rodzicielstwa Realizator: Fundacja KLAMRA	Festiwal skierowany był do rodziców oczekujących narodzin dziecka, rodziców z małymi dziećmi oraz członków ich rodzin. W ramach Festiwalu odbyła się konferencja poruszająca tematy ciąży, porodu, naturalnego karmienia, zdrowego odżywiania, prawidłowego rozwoju małego dziecka oraz rodzicielstwa. Fundacja zorganizowała także 3 happeningi: „Mamy piersi”, „Kupa niestrasznych rzeczy”, „Dobre rady”, został wystawiony także spektakl „Opowieści porodowe”, odbyła się projekcja filmu „Uwolnić poród” oraz wystawa promująca rodzicielstwo pt. „Witaj życie”.

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela. Programy profilaktyczne realizowane w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok”

Lp.	Wyszczególnienie
1.	Szkolne programy zapobiegania zjawiskom patologicznym, obejmujące m.in. rekomendowane programy profilaktyczne („Spójrz inaczej”, Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie”, NOE), warsztaty profilaktyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, szkolne programy profilaktyczne.
2.	Program dla osób z problemem alkoholowym realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
3.	Programy interwencyjne, profilaktyczne i pomocy psychologicznej dla młodzieży zagrożonej uzależnieniami przebywającej w Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Bielsku-Białej oraz realizowane w Środowiskowym Centrum Pomocy.
4.	Miejski Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2010-2013.
5.	Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Bielsku-Białej na lata 2010-2013.

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Profilaktyka uzależnień

Tabela. Zestawienie dotyczące podjętych terapii w specjalistycznych placówkach służby zdrowia w Bielsku-Białej w 2012 r.

Pacjenci będący pod opieką lekarzy w jednostkach leczenia ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych z terenu miasta Bielska-Białej w 2012 r.							
Wyszczególnienie	ogółem	w tym		w wieku			
		mężczyźni	kobiety	0-18 lat	19-29 lat	30-64 lata	65 lat i więcej
Liczba pacjentów z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu	1 624	1 229	395	3	163	1396	62
Liczba pacjentów z zaburzeniami spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych	147	111	36	6	66	72	3
Liczba pacjentów z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień)	8 852	3 536	5 316	1 700	1 304	4 626	1 222

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym

Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej w 2013 r. dysponował 38 łózkami dla osób nietrzeźwych, w tym 33 miejscami podstawowymi z podziałem na: 22 miejsca męskie, 6 miejsc kobiecych oraz 3 miejsca dla nieletnich, 2 miejsca w izolacie, 5 miejsc w sali z pasami bezpieczeństwa.

Łączna liczba osób przyjętych w 2012 r. wyniosła 6 886 osób, w tym 2 790 bielszczan.

Łączna liczba osób przyjętych w 2013 r. wyniosła 6 290 osób, w tym 2 694 bielszczan.

12.3 Pomoc społeczna

W Bielsku-Białej w 2013 r. działalność w obszarze polityki społecznej tj. w zakresie: pomocy społecznej, wsparcia rodziny, pieczy zastępczej, opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 – prowadziły niżej wymienione jednostki.

Tabela. Miejskie jednostki działające w zakresie: pomocy społecznej, wsparcia rodziny, pieczy zastępczej, opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3.

Podmiot
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej (MOPS) , ul. Karola Miarki 11, w którego strukturach znajdują się również: – Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, ul. Lipnicka 36 – Punkty Poradnictwa Obywatelskiego: ul. Cieszyńska 13, ul. Cieszyńska 365, ul. Milusińskich 6 – Klub Integracji Społecznej: ul. Piastowska 4, ul. Milusińskich 6
Dom Pomocy Społecznej „Dom Nauczyciela” , ul. Poczтовая 14a

Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych , ul. Żywiecka 15
Dom Pomocy Społecznej dla Przewlekłe Chorych , ul. Olimpijska 11
Dom Pomocy Społecznej „Hospicjum” , al. Armii Krajowej 181
Środowiskowy Dom Samopomocy „Podkowa” , ul. Kołłątaja 8
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (ZPOW) , ul. Lompy 7, w skład, którego wchodzi:
– „Pogotowie Opiekuńcze”, ul. Lompy 7
– „Dom Dziecka”, ul. Lompy 9, który prowadzi mieszkanie usamodzielnienia przy ul. Cygańskiej 12
– „Dom Dziecka”, ul. Pocztowa 24
Podbeskidzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej , ul. Piękna 2
Żłobek Miejski , ul. Brodzińskiego 22
Środowiskowe Centrum Pomocy (ŚCP) , ul. Legionów 9, w skład, którego wchodzi:
– Świetlice Środowiskowe i Kluby Młodzieżowe
– Dom Dziennego Pobytu, ul. Sternicza 8a
– Dom Dziennego Pobytu dla Osób Dotkniętych Chorobą Alzheimera, ul. Piastowska 86
– Klub Samopomocy dla Osób Starszych „Przystań”, ul. Piastowska 86
– Klub Samopomocy „Klub Seniora”, ul. Komorowicka 336d
– Klub Samopomocy „Milusińscy”, ul. Milusińskich 6
– Bank Chleba, ul. Krasińskiego 10a

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela. Bielsko-Biała – wydatki na zadania realizowane w ramach polityki społecznej w 2013 r.

Wyszczególnienie	Kwota (w zł)
Ogółem wydatki, w tym:	97 132 302
Świadczenia rodzinne, świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	29 552 171
Ośrodek Pomocy Społecznej	12 140 222
Domy Pomocy Społecznej	11 099 715
Dodatki mieszkaniowe	6 237 824
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	5 295 267
Pozostała działalność w tym: Klub Integracji Społecznej, Warsztat Terapii Zajęciowej, prace społecznie użyteczne, Program Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania (wkład własny gminy)	4 400 194
Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	4 348 647
Rodziny Zastępcze	4 199 394
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3 977 481
Żłobki	3 214 880
Ośrodki wsparcia	3 190 129

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 165 051
Zasiłki stałe	1 634 832
Pomoc materialna dla uczniów	1 090 209
Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	959 043
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	680 797
Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	615 976
Zespoły orzekania o niepełnosprawności	461 267
Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny)	205 679
Składki na Ubezpieczenie Zdrowotne opłacone za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz uczestniczące w zajęciach CIS	204 204
Przeciwdziałanie narkomanii	191 037
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	151 248
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	116 435
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	600

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

1. Świadczenia i pomoc realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2013 r.

a) świadczenia realizowane przez MOPS

W 2013 r. MOPS w Bielsku-Białej pomocą społeczną objął 3 632 środowiska. Liczyły one 8 379 osób, (tj. 4,82% ogółu mieszkańców miasta). Liczba wspieranych rodzin zwiększyła się o 212, natomiast liczba osób w tychże rodzinach o 666 w stosunku do roku 2012. Ogółem przeprowadzono 13 072 wywiady środowiskowe, co stanowi wzrost do 2012 r. na poziomie 1 068.

b) pomoc osobom bezdomnym²⁸

Obowiązek zapewnienia schronienia osobom bezdomnym realizowany jest przez MOPS w ramach działalności dwóch placówek dla bezdomnych, tj. Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7 i Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a, jak również na bazie mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34. Ogółem, w 2013 r. ze schronienia w placówkach dla bezdomnych funkcjonujących w strukturze MOPS skorzystały 254 osoby²⁹.

²⁸ Realizowane w 2013 r. zadania w ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Bezdomności” opierały się na trzech podstawowych filarach: profilaktyce, tj. zapobieganiu bezdomności, pomocy osobom bezdomnym – w ramach osłony socjalnej, pomocy w wychodzeniu z bezdomności i usamodzielnianiu się oraz integracji ze społeczeństwem.

²⁹ Ponadto na zlecenie Gminy Bielsko-Biała Fundacja Błękitny Krzyż realizowała zadanie pod nazwą: „Prowadzenie działań readaptacyjnych skierowanych do mieszkańców Bielska-Białej dotkniętych wykluczeniem społecznym” w Ośrodku Readaptacyjnym przy ul. Bystrzańskiej 55.

c) aktywizacja społeczno-zawodowa

W 2013 r. „Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych” – realizowany był w trzech formach:

- na podstawie umowy zlecenia zatrudniono 179 osób, w tym 23 osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności i 16 osób bezdomnych;
- w systemie do 10h/tydzień pracowało 218 osób, w tym 39 niepełnosprawnych i 17 bezdomnych;
- w ramach robót publicznych na podstawie umowy o pracę, zatrudniono 45 osób, w tym 2 osoby bezdomne.

W ramach aktywizacji społeczno-zawodowej w 2013 r. kontynuowano realizację projektu systemowego pn.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”³⁰. Usługami wspierającymi aktywizację społeczną i zawodową w 2013 r. objęto 87 beneficjentów.

d) pomoc osobom uwięzonym w przemoc w rodzinie

W 2013 r. pracownicy socjalni Zespołu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie objęli wsparciem ogółem 429 środowisk, w których stwierdzono występowanie przemocy domowej, przeprowadzono 116 wywiadów środowiskowych oraz 1 337 wizyt w środowiskach, w których występuje problem przemocy. Pomocą objęto 1 080 osób w ramach poradnictwa specjalistycznego (socjalnego)³¹.

2. Wsparcie rodziny i pieczy zastępcza w 2013 r.

Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 26 czerwca 2012 r. przyjęto „Program Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014” Program skierowany jest do rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz określa działania na rzecz rozwoju pieczy zastępczej³².

a) poradnictwo

W 2013 r. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego udzielił 249 porad opiekuńczo – wychowawczych dla 120 rodzin oraz pomocy w formie mediacji i terapii dla 28 rodzin. Zorganizowano także grupę wsparcia dla rodzin zastępczych, w której uczestniczyło 12 rodzin oraz prowadzono poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci.

W ramach tego przedsięwzięcia prowadzone były działania readaptacyjne dla 8 osób (w tym bezdomnych). Osoby bezdomne aktywizowane były również w ramach „Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych”.

³⁰ Projekt skierowany jest do osób bezrobotnych poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Integralną część Projektu stanowi Program Aktywności Lokalnej (PAL), działający na rzecz rozwoju i integracji społeczności lokalnej na terenie osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie

³¹ Pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe, sporządzają „Niebieskie Karty”, monitorują sytuację rodziny w związku z występującą przemocą, przeprowadzają interwencje środowiskowe w sytuacjach przemocy domowej, zaniedbań wobec dzieci oraz zaniedbań wobec osób starszych. Ww. prowadzą również indywidualne konsultacje z ofiarami i sprawcami przemocy, udzielają pomocy w formie wsparcia psychologicznego, informacji prawnej lub kierują do innych placówek zajmujących się pomocą. W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi osoby lub rodziny w ich trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni koordynują pracę Grup Roboczych w celu podjęcia spójnego działania na rzecz osób/ rodzin z doświadczeniem przemocy.

³² Prezydent Bielska-Białej wyznaczył organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którym został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W celu sprawnej realizacji zadań z zakresu wsparcia rodzin oraz pieczy zastępczej funkcjonuje w Ośrodku Zespół Poradnictwa Specjalistycznego (realizujący zadania własne Gminy) oraz Dział Pieczy Zastępczej.

b) placówki wsparcia dziennego

W 2013 r. na terenie miasta funkcjonowało 15 placówek wsparcia dziennego wchodzących w skład Środowiskowego Centrum Pomocy (ŚCP), tj.: 13 Świetlic (w tym: 9 Świetlic Środowiskowych i 4 Świetlice Socjoterapeutyczne) oraz 2 Kluby Młodzieżowe³³. W 2013 r. wsparciem objęto łącznie 617 dzieci. Wydatki poniesione na działalność Placówek Wsparcia Dziennego wyniosły 2 315 286,00 zł.

c) rodzinna piecza zastępcza

W 2013 r. opiekę nad dziećmi sprawowało ogółem 181 rodzin zastępczych, w tym 105 rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem. Łącznie w rodzinach spokrewnionych z dzieckiem umieszczono 125 dzieci, a łączna kwota świadczeń, z których skorzystały przedmiotowe rodziny wyniosła 968 784,00 zł. W 2013 r. funkcjonowało także 65 rodzin zastępczych niezawodowych, w których umieszczonych zostało 82 dzieci. Łączna kwota świadczeń na rzecz tych rodzin wyniosła 945 204,00 zł. Wśród rodzin zastępczych zawodowych funkcjonowały także 2 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, sprawujące opiekę nad 4 dziećmi w nich umieszczonych. W 2013 r. funkcjonował na terenie miasta rodzinny dom dziecka, w którym przebywało 6 dzieci. Indywidualnym programem usamodzielniania objęto 112 osób, natomiast 81 pełnoletnich osób opuściło rodziny zastępcze. Łącznie w 2013 r. w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Bielska-Białej przebywało 237 dzieci³⁴.

d) instytucjonalna piecza zastępcza³⁵

W ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie miasta Bielska-Białej działa Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (ZPOW)³⁶. Na koniec 2013 r. w placówkach wchodzących w skład ZPOW przebywało 83 dzieci. Miasto umieszcza również dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów³⁷.

³³ Dwie z tych placówek (tj. 1 Świetlica Środowiskowa i 1 Świetlica Socjoterapeutyczna) w 2013 r. zostały wyłączone ze struktury ŚCP, a ich prowadzenie zostało powierzone podmiotom prowadzącym działalność w sferze pożytku publicznego.

³⁴ Miasto umieszcza również dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Łącznie przez cały 2013 r. w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało 86 dzieci.

³⁵ Formami instytucjonalnej pieczy zastępczej są: a) placówka opiekuńczo-wychowawcza, b) regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, c) interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

³⁶ W placówkach wchodzących w skład ZPOW przebywają dzieci skierowane przez MOPS w Bielsku-Białej na podstawie postanowienia sądu o umieszczeniu w instytucjonalnej pieczy zastępczej: „Pogotowie Opiekuńcze”, jest placówką interwencyjną przeznaczoną dla 20 dzieci, przyjmowanych w sytuacjach kryzysowych, wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki; „Dom Dziecka” przy ul. Lompy 9 jest placówką socjalizacyjną z funkcją placówki interwencyjnej przeznaczoną dla 30 dzieci, natomiast „Dom Dziecka” przy ul. Pocztowej 24 jest placówką socjalizacyjną z funkcją placówki interwencyjnej dla młodszych wychowanków, przeznaczoną dla 28 dzieci.

³⁷ Łącznie przez cały 2013 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało 23 dzieci, a wydatki poniesione przez Miasto z tego tytułu wyniosły: 762 096,01 zł.

e) pomoc pełnoletnim osobom opuszczającym pieczę zastępczą³⁸

W celu zapewnienia pomocy mieszkaniowej usamodzielnianej młodzieży, funkcjonują w mieście 2 mieszkania chronione. W 2013 r. zamieszkiwało w nich 7 osób, które po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, bądź rodziny zastępczej, z uwagi na brak możliwości powrotu do rodziny biologicznej, wymagały pomocy mieszkaniowej.

3. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

W 2013 r. do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Prezydenta Miasta Bielska-Białej wpisanych było 9 podmiotów, w tym:

- 1 żłobek publiczny (Żłobek Miejski) posiadający 193 miejsca,
- 7 żłobków niepublicznych posiadających łącznie 123 miejsca,
- 1 klub dziecięcy niepubliczny posiadający 10 miejsc.

Łącznie na terenie miasta Bielska-Białej zarejestrowanych było 316 miejsc żłobkowych i 10 miejsc w klubie dziecięcym.

4. Pomoc osobom niepełnosprawnym w 2013 r.

MOPS realizował w 2013 r. zadania z zakresu rehabilitacji społecznej dofinansowane ze środków PFRON. Dofinansowaniem objęto: działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej, sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych, likwidację barier architektonicznych i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze przyznawane, jak również uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Łączna wartość dofinansowania wyniosła 2 526 628,60 zł.

MOPS wdrażał również pilotażowy program pn.: „Aktywny Samorząd”, który ma na celu dofinansowanie osób niepełnosprawnych w eliminowaniu lub zmniejszeniu barier ograniczających ich uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W 2013 r. w ramach projektu systemowego pn.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” aktywizacją społeczno-zawodową objęto 9 osób niepełnosprawnych, a także zapewniono wsparcie Doradcy ds. Osób Niepełnosprawnych dla mieszkańców Bielska-Białej (udzielono łącznie doradztwa 970 osobom). Osoby niepełnosprawne aktywizowane były również w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych. Ponadto, pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczyło 48 wolontariuszy – współpracujących

³⁸ Po osiągnięciu pełnoletniości osobie opuszczającej różne formy pieczy zastępczej przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie.

z MOPS w ramach programu „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”³⁹.

W 2013 r. Powiatowy Urząd Pracy na rehabilitację zawodową wydatkował z PFRON łącznie kwotę 356 909,14 zł, w tym: finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy, przyznanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej, zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

Bielsko-Biała uzyskało dofinansowanie ze środków UE w kwocie 1 030 577,00 zł⁴⁰, na realizację projektu pn.: „Dostęp do Internetu oknem na świat”. Projekt skierowany jest do 100 osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym orzeczoną stopniem niepełnosprawności. W ramach projektu został zakupiony sprzęt komputerowy oraz stosowne oprzyrządowanie w celu zapewnienie dostępu do Internetu dla osób niepełnosprawnych.

W 2013 r. dofinansowano również działalność organizacji pozarządowych, z którymi zawarto umowy na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych w łącznej kwocie 133 000,00 zł.

5. Pomoc osobom starszym w 2013 r.

W 2013 r. MOPS objął pomocą usługową 479 środowisk, ogółem z omawianej formy pomocy skorzystało 388 osób. Natomiast łączna liczba świadczeń wyniosła 96 168 (kwota świadczeń ogółem 1 488 951,00 zł). W 2013 r. MOPS podejmował działania m.in.: w ramach Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko (Grupa Samopomocowa dla osób starszych), zorganizowanie Dnia Seniora dla osób starszych z terenu osiedla Wapienica (impreza coroczna), zainicjowano powstanie Klubu Aktywnego Seniora na osiedlu Grunwaldzkim, jak również w ramach integracji seniorów z najmłodszym pokoleniem (seniorki czytają bajki dzieciom w Przedszkolu nr 14 na osiedlu Grunwaldzkim).

Bielsko-Biała prowadzi 4 Domy Pomocy Społecznej (DPS): „Dom Nauczyciela” dysponujący 92 miejscami, DPS dla Osób Starszych dysponujący 42 miejscami dla osób starszych oraz 15 miejscami dla osób niepełnosprawnych), DPS dla Przewlekłe Chorych posiadający 48 miejsc oraz DPS „Hospicjum” przeznaczony dla 25 osób przewlekłe somatycznie chorych.

Na terenie miasta funkcjonują również 4 ośrodki wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych: 2 Domy Dziennego Pobytu (w tym 1 przeznaczony dla osób dotkniętych chorobą Alzheimera) oraz 2 Kluby Samopomocy. W 2013 r. wsparciem objęto łącznie 206 seniorów, a wydatki poniesione na działalność tych ośrodków wyniosły 669 161,98 zł.

³⁹ MOPS przyznawał także specjalistyczne usługi opiekuńcze dzieciom z syndromem autyzmu lub upośledzeniem umysłowym. Głównym celem przyznanej pomocy tej grupie usługobiorców było rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania.

⁴⁰ W ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Działanie 8.3 „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion”.

6. Interwencja kryzysowa w 2013 r.

W 2013 r. pracownicy sekcji interwencyjno-terapeutycznej Podbeskidzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej (POIK) przeprowadzili 7 417 interwencji z 2 620 osobami⁴¹. Schronienie w hostelu POIK otrzymało 106 osób, które przebywały w nim 3 148 osobodni. Z tej formy pomocy korzystały głównie kobiety z dziećmi, dotknięte problemami przemocy w rodzinie, problemami alkoholowymi oraz towarzyszącymi im problemami wychowawczymi i socjalnymi⁴².

7. Realizacja Programu Rodzina Plus w 2013 r.

Kluczowym elementem realizowanego w Bielsku-Białej od 2010 r. Programu Rodzina Plus jest karta „Rodzina+”, którą otrzymują rodziny wychowujące troje lub więcej dzieci oraz rodziny zastępcze, bez względu na ich sytuację materialną. Od początku funkcjonowania Programu do końca 2013 r. z jego oferty skorzystało ponad 9 700 osób. Wg stanu dzień koniec 2013 r. 7 003 osoby/1 422 rodziny posiadały karty „Rodzina+”. Wartość ulg udzielonych dla posiadaczy karty w 2013 r. wyniosła 174 060,10 zł. Do Programu włączyły się również spółki kapitałowo powiązane z Miastem: AQUA S.A., oferując najlepszym uczniom i studentom stypendia za wyniki w nauce oraz ZIAD Bielsko-Biała S.A., wprowadzając ulgę na przejazdy kolejką linową na Szyndzielnię. Do Programu w roli Partnera przystępują także przedsiębiorcy, proponując posiadaczom karty rabaty na swoje produkty i usługi (60 podmiotów – stan na koniec 2013 r.).

W 2013 r. Rodziny posiadające karty „Rodzina+” korzystały z dodatkowych ulg w przejazdach komunikacją miejską, w formie: weekendowego biletu rodzinnego (700 biletów), specjalnych biletów ulgowych (2 125 biletów) oraz „BILETU WOLNEJ JAZDY” (548 biletów).

W realizację Programu wpisuje się także wypłata wymienionych na wstępie podwyższonych świadczeń, którymi w 2013 r. objętych zostało 2 399 rodzin. MOPS wypłacił podwyższone dodatki na łączną kwotę 1 215 550,00 zł. MOPS świadczył także nieodpłatną pomoc w formie dożywiania dzieci przebywających w żłobkach, przedszkolach oraz uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej, gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej. W 2013 r. z omawianej formy pomocy skorzystało łącznie 2052 dzieci. Natomiast koszt zadań wyniósł 1 551 795,00 zł. Dodatkowo w placówkach Środowiskowego Centrum Pomocy dożywiano 382 dzieci.

Ponadto w 2013 r. na dofinansowanie wypoczynku zimowego w budżecie Miasta przeznaczono kwotę 240 416,69 zł oraz na wypoczynek letni kwotę 853 693,87 zł.

⁴¹ Problemy, z którymi zgłaszano się dotyczyły głównie konfliktów rodzinnych, problemów w związku, przemocy ze strony bliskich, zaburzeń osobowościowych i psychopatologicznych, problemów socjalnych i bytowych, często powiązanych z problemem alkoholowym. Podjęto działania interwencyjne, w tym również w środowisku zamieszkania, udzielono informacji i porad, sporadycznie pomocy rzeczowej.

⁴² Na terenie POIK pełnione są również dyżury radców prawnych (w 2013 r. udzielono 1 499 porad i konsultacji prawnych) oraz pracowników MOPS w Bielsku-Białej w ramach telefonu zaufania „Niebieska Linia”, przeznaczonego dla osób doznających przemocy w rodzinie.

13 Oświata i edukacja

13.1 Miejski Zarząd Oświaty⁴³

Tabela. Finansowanie oświaty w Bielsku-Białej w 2013 r.

Subwencja oświatowa dla gminy	80 518 967,00 zł	
Subwencja oświatowa dla powiatu	104 308 979,00 zł	
Razem subwencja	184 827 946,00 zł (wszyscy dysponenci)	184 827 946,00 zł(MZO)
Płace i pochodne	192 671 826,74 zł (wszyscy dysponenci)	192 668 826,47 zł(MZO)
Wydatki rzeczowe	91 405 148,13 zł (wszyscy dysponenci)	84 337 123,25 zł(MZO)
Razem na oświatę	284 076 974,87 zł (wszyscy dysponenci)	277 005 949,72 zł(MZO)
Różnica pokryta z dochodów własnych miasta	99 249 028,87 zł (wszyscy dysponenci)	92 178 003,72 zł(MZO)

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela. Nauczanie integracyjne, specjalne w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2012/2013

Wyszczególnienie	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne	Razem
Liczba oddziałów integracyjnych	8	18	7	9	42
Liczba dzieci/młodzieży niepełnosprawnej w oddziałach integracyjnych	58	77	32	27	194
Liczba oddziałów specjalnych	6	24	31	11	72
Liczba dzieci/młodzieży w oddziałach specjalnych	28	120	267	93	508

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

⁴³ Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej (MZO) jest jednostką budżetową powstałą 1 lipca 2007 r. Przedmiotem działalności podstawowej MZO jest organizacja, zapewnienie warunków działania oraz nadzór nad funkcjonowaniem szkół, przedszkoli i placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Bielsko-Biała i Miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała, jak również obsługa ekonomiczno – administracyjna tychże jednostek.

13.2 Wychowanie przedszkolne

Tabela. Informacje o samorządowych przedszkolach w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2012/2013

Liczba przedszkoli	43
Liczba uczęszczających dzieci	4 431
Liczba oddziałów w przedszkolach	183
Średnia liczebność oddziału w przedszkolach	24,2
Liczba osób zatrudnionych ogółem	834
Liczba etatów nauczycielskich	416,18

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2013 r. miesięczny wydatek z budżetu gminy, na jedno dziecko w publicznej placówce wychowania przedszkolnego w Bielsku-Białej wynosił: 773,63 zł.

W roku szkolnym 2012/2013 nauczyciele wychowania przedszkolnego zatrudnieni byli na 416,18 etatach.

W 2013 r. wydatki miejskiego budżetu na przedszkola (w tym przedszkola specjalne), oddziały przedszkolne w 12 szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę, 1 oddziale przedszkolnym w niepublicznej szkole podstawowej oraz 2 oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Towarzystwo Szkolne im. M. Reja, a także niepubliczne inne formy wychowania przedszkolnego wyniosły łącznie 53 256 791,23 zł. W ramach tych wydatków zawierają się dotacje w łącznej wysokości 9 780 710,83 zł, którymi objęte zostało 19 przedszkoli niepublicznych oraz 8 innych form wychowania przedszkolnego. Do niepublicznych przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego uczęszczało 1 343 dzieci.

W ramach wydatkowanych środków pokryto także koszty dotacji udzielonej dla przedszkoli niepublicznych w 17 gminach w wysokości 207 116,05 zł.

13.3 Szkoły podstawowe

W Bielsku-Białej w roku szkolnym 2012/2013 w 26 miejskich placówkach uczyło się 7 945 dzieci, w tym 1 204 uczniów rozpoczynało naukę w klasach pierwszych.

W roku szkolnym 2012/2013 nauczyciele w szkołach podstawowych zatrudnieni byli na 730,08 etatach.

Tabela. Informacje o samorządowych szkołach podstawowych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2012/2013

Liczba szkół podstawowych	26
Liczba uczniów	7 945
Liczba oddziałów w szkole	366
Średnia liczba dzieci w klasie	21,71
Liczba dzieci rozpoczynających naukę w klasach pierwszych	1 204
Liczba osób zatrudnionych ogółem	1 061
Liczba nauczycieli	843
Liczba szkół prowadzących świetlice	26
Liczba klas integracyjnych	18

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2013 r. wydatki miejskiego budżetu na 26 placówek szkół podstawowych (także szkoły podstawowe specjalne) wyniosły łącznie 68 169 746,43 zł. W ramach tych wydatków zawierają się: dotacje w wysokości 4 772 187,60 zł, którymi objęte zostało 9 podstawowych szkół niepublicznych oraz 4 086 008,59 zł na dwie szkoły publiczne prowadzone przez Towarzystwo Szkolne im. M. Reja (SP Nr 2, SP Nr 10).

W 2013 r. po raz kolejny przeprowadzony został sprawdzian dla szóstoklasistów kończących szkołę podstawową. Bielsko-Biała znalazło się na pierwszym miejscu na Śląsku pod względem uzyskanych przez uczniów średniej punktów. Średnia w województwie wyniosła 23,55 pkt., natomiast w Bielsku-Białej 25,45 pkt. Sprawdzian pisało 1 498 bielskich szóstoklasistów.

13.4 Gimnazja

W roku szkolnym 2012/2013 do 23 samorządowych placówek gimnazjalnych uczęszczało 4 180 uczniów. W roku szkolnym 2012/2013 nauczyciele w gimnazjach zatrudnieni byli na 347,20 etatach.

Tabela. Informacje o samorządowych gimnazjach (z gimnazjami dla dorosłych) w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2012/2013

Liczba gimnazjów	23
Liczba uczniów	4 180
Liczba oddziałów w szkole	186
Średnia liczba uczniów w klasie	22,47
Zatrudnienie – liczba etatów ogółem	436,50
Liczba etatów nauczycielskich	347,20
Liczba klas integracyjnych	7

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2013 r. wydatki miejskiego budżetu na 23 samorządowe placówki gimnazjalne (w tym gimnazja specjalne) wyniosły łącznie 42 499 670,32 zł, w tym 3 693 785,97 zł na rzecz 8 gimnazjów niepublicznych oraz 1 981 400,72 zł na Publiczne Gimnazjum Zgromadzenia Córek Bożej Miłości.

Tabela. Bielsko-Biała: uczący się języków obcych w szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2012/13

Nauczanie obowiązkowe						
szkoły podstawowe			gimnazja			
j. angielskiego	j. niemieckiego	innego	j. angielskiego	j. niemieckiego	j. francuskiego	innego
9034	142	117	4 701	3 124	157	1 132

Źródło: Województwo Śląskie 2013 – Podregiony, Powiaty, Gminy.

W przeprowadzonym w 2013 r. egzaminie gimnazjalnym bielscy uczniowie osiągnęli bardzo dobre wyniki. W Bielsku-Białej do części humanistycznej przystąpiło 1 656 uczniów, a do części matematyczno-przyrodniczej 1 656 uczniów. Średnie wyniki przedstawiały się następująco:

część	zakres egzaminu	średni wynik w Bielsku – Białej	średni wynik w woj. śląskim
humanistyczna	jęz. polski	66,5	62,36
	historia, wos	61,68	57,79
matematyczno – przyrodnicza	matematyka	50,68	47,07
	przedmioty przyrodnicze	62,62	58,52
język obcy	jęz. angielski - poziom podstawowy	69,12	64,1
	jęz. angielski - poziom rozszerzony	48,63	44,69

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

13.5 Szkoły ponadgimnazjalne

W roku szkolnym 2012/2013 do samorządowych szkół ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej uczęszczało 9 248 uczniów.

W roku szkolnym 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych nauczyciele zatrudnieni byli na 1 021,50 etatach.

Tabela. Informacje o samorządowych szkołach ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2012/2013.

Wyszczególnienie	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia liczebność oddziałów
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	3093	100	30,9
Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe i licea profilowane dla młodzieży	5478	225	24,3
Razem szkoły dla młodzieży	8571	325	26,4
Licea ogólnokształcące dla dorosłych	261	10	26,1
Szkoły zawodowe dla dorosłych (w tym szkoły dla młodzieży na podbudowie szkoły zasadniczej i liceum)	416	21	19,80
Razem szkoły dla dorosłych	677	31	21,80
Razem	9248	356	26,0

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela. Informacje o samorządowych liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2012/2013.

Liczba jednostek	9
Liczba uczniów	3354
Liczba oddziałów w szkołach	110
Średnia liczba uczniów w klasie	30,50
Liczba klas integracyjnych	4

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2013 r. wydatki miejskiego budżetu na utrzymanie 7 liceów wyniosły 30 021 845,88 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 995 558,98 zł na działalność 2 szkół publicznych prowadzonych przez inny niż Gmina organ oraz 5 330 741,77 zł na działalność 19 szkół niepublicznych.

Tabela. Informacje o samorządowych szkołach zawodowych (dla młodzieży i dorosłych) w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2012/2013.

Liczba jednostek	26
Liczba uczniów	5899
Liczba oddziałów w szkole	246
Średnia liczba uczniów w klasie	23,9
Liczba klas integracyjnych	5

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2013 r. wydatki miejskiego budżetu na utrzymanie szkół zawodowych (w tym Zespołu Szkół Specjalnych) wyniosły 52 013 248,40 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 5 379 226,43 zł jako dotacje dla 29 szkół zawodowych niepublicznych (w tym szkół policealnych). Wydatki na utrzymanie Bielskiego Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego wyniosły w 2013 r. 6 374 968,36 zł.

Bielskie szkoły, jak co roku trafiają do czołówki ogólnopolskiego rankingu publikowanego przez dziennik "Rzeczpospolita" oraz miesięcznik "Perspektywy". W 2013 r., w skali kraju, na 20 miejscu (1 miejsce w woj. śląskim) znalazło się V Liceum Ogólnokształcące w Bielsku-Białej.

13.6 Edukacyjna opieka wychowawcza

Świetlice szkolne

W 2013 r. przy placówkach oświatowych w mieście działało 27 świetlic szkolnych, w tym: 21 świetlic przy szkołach podstawowych, 5 świetlic przy gimnazjach i 1 świetlica przy placówkach specjalnych. Miasto w 2013 r. wydatkowało na prowadzenie świetlic szkolnych kwotę 4 001 465,21 zł.

Specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze (SOS-W)

W 2013 r. w mieście znajdowała się 1 tego typu placówka. Z budżetu miasta w 2013 r. na działanie placówki wydatkowano kwotę 1 597 937,75 zł. W roku szkolnym 2012/2013 w placówce SOS-W nauczyciele zatrudnieni byli na 40,07 etatach.

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne

Do 31 sierpnia 2013 r. w mieście działały 3 tego typu placówki, które z dniem 1 września 2013 r. weszły w skład Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych. Z budżetu miasta w 2013 r. na działanie powyższych poradni wydatkowano kwotę 4 188 409,23 zł. W roku szkolnym 2012/2013 w poradniach psychologiczno – pedagogicznych nauczyciele zatrudnieni byli na 66,88 etatach.

Placówki wychowania pozaszkolnego

W 2013 r. w mieście działały 2 tego typu placówki. W 2013 r. z budżetu miasta na działanie placówek wydatkowano kwotę 2 602 285,68 zł. W roku szkolnym 2012/2013 w placówkach wychowania pozaszkolnego nauczyciele zatrudnieni byli na 23,76 etatach.

Internaty i bursy szkolne

Na prowadzony przez Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących internat (ul. Filarowa 52), jak również prowadzoną przez Zgromadzenie Sióstr de Notre Dame „Bursę dla Dziewcząt” (ul. Schodowa 6) miasto wydatkowało w 2013 r. kwotę 2 148 677,80 zł

Szkolne schroniska młodzieżowe

Na wchodzące w skład Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych – Szkolne Schronisko Młodzieżowe (ul. Słowackiego 45) wydatkowano z budżetu miasta w 2013 r. kwotę 546 720,83 zł.

Ośrodki rewalidacyjno – wychowawcze

Na funkcjonowanie Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego „NADZIEJA” (ul. Saperów 24), z budżetu miasta w 2013 r. przekazano dotację w wysokości 235 301,70 zł.

Młodzieżowe ośrodki socjoterapii

Na działalność Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii (ul. Starobielska 9) z budżetu miasta w 2013 r. wydatkowano kwotę 2 740 522,33 zł. W roku szkolnym 2012/2013 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nauczyciele zatrudnieni byli na 36,9 etatach.

Pomoc materialna dla uczniów

W 2013 r. uczniowie bielskich szkół objęci zostali pomocą materialną z budżetu miasta w wysokości 1 090 208,87 zł. Udzielone wsparcie dotyczyło w szczególności:

- wypłata stypendiów dla dzieci i młodzieży za wyniki w nauce: 186 113,00 zł;
- wypłata na dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów w ramach rządowego programu pomocy uczniom: 304 511,56 zł;
- wypłata stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej: 599 584,31 zł.

13.7 Szkolnictwo wyższe

Bielsko-Biała stanowi intensywnie rozwijający się ośrodek akademicki na południu Polski. Łącznie liczba studiujących w roku akademickim 2012/2013 na siedmiu bielskich uczelniach wyniosła ponad 11,7 tys.⁴⁴.

Tabela. Liczba studentów z podziałem na dziennych i zaocznych na poszczególnych bielskich uczelniach w roku akademickim 2012/2013

Lp.	Nazwa uczelni	Liczba studentów ogółem	Liczba studentów na studiach stacjonarnych	Liczba studentów na studiach niestacjonarnych	Liczba kierunków kształcenia
1.	Akademia Techniczno - Humanistyczna	7 038	4 713	2 325	17
2.	Wyższa Szkoła Administracji	1 384	132	1 252	5
3.	Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Bielski Ośrodek Naukowo - Dydaktyczny	1 086	612	474	6
4.	Wyższa Szkoła Finansów i Prawa	1 004	237	767	4
5.	Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	788	151	637	5
6.	Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	492	12	480	3
7.	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Razem		11 792	5 857	5 935	

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych

Tabela. Kierunki kształcenia na uczelniach wyższych w Bielsku-Białej w roku akademickim 2012/2013

Uczelnie publiczne		
Nazwa uczelni	Adres uczelni	Kierunki kształcenia
Akademia Techniczno – Humanistyczna	ul. Willowa 2	automatyka i robotyka, informatyka, mechanika i budowa maszyn, zarządzanie, inżynieria środowiska, ochrona środowiska, włókiennictwo, socjologia, transport, filologia (specjalność: f. słowiańska, f. angielska, f. hiszpańska), filologia polska, pedagogika, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach Bielski Ośrodek Naukowo – Dydaktyczny	ul. Dworkowa 5	finanse i rachunkowość, ekonomia, gospodarka i zarządzanie publiczne, gospodarka turystyczna, finanse i zarządzanie w ochronie zdrowia, zarządzanie
Uczelnie niepubliczne		
Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	ul. Nadbrzeżna 12	informatyka, zarządzanie, architektura krajobrazu, architektura wnętrz, kosmetologia
Wyższa Szkoła Administracji	ul. A. Frycza Modrzewskiego 12	administracja, stosunki międzynarodowe, pedagogika, kulturoznawstwo, fizjoterapia
Wyższa Szkoła Finansów i Prawa	ul. Tańskiego 5	finanse i rachunkowość, prawo, politologia, informatyka, bezpieczeństwo wewnętrzne
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	ul. Legionów 81	b.d.
Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	ul. Sikorskiego 4c	filologia, zarządzanie, politologia

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych

⁴⁴ Liczba ta nie uwzględnia studentów Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Bielsku-Białej (nie otrzymano danych do opracowania).

Tabela. Działalność naukowo – badawcza oraz konferencyjna bielskich uczelni w roku akademickim 2012/2013

Lp.	Nazwa uczelni	Nazwa nowego kierunku
1.	Akademia Techniczno - Humanistyczna	W roku akademickim 2012/2013 Uczelnia realizowała 18 projektów naukowo-badawczych, wśród których znalazły się 3 duże projekty o specjalnym znaczeniu dla gospodarki, finansowane w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Tematyka prowadzonych badań dotyczyła między innymi technologii materiałowych, technologii środowiskowych, prowadzono badania w dyscyplinie mechanika i eksploatacja maszyn w zakresie przede wszystkim badań związanych z pracą silników spalinowych, dynamiki pojazdów i konstrukcji maszyn. Uczelnia zorganizowała lub była współorganizatorem 21 konferencji, w tym 7 o zasięgu międzynarodowym oraz 2 krajowych z udziałem gości zagranicznych. W roku akademickim 2012/2013 złożono łącznie 24 wnioski aplikacyjne o przyznanie środków na finansowanie badań naukowych. Najwięcej wniosków zostało złożonych na konkursy ogłoszone przez Narodowe Centrum Nauki (NCN) – ogółem 12 wniosków. Pracownicy ATH aplikowali także o przyznanie środków z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) – złożono łącznie 6 wniosków o przyznanie środków na finansowanie badań naukowych. W ramach konkursów ogłoszonych przez MNiSW złożono łącznie 4 wnioski aplikacyjne. Realizacja projektu pt. „<i>Drukowanie polimerami przewodzącymi i komórkami na wielofunkcyjnych nanowłóknistych podłożach dla regeneracji tkanki kostnej</i>” rozpoczęła się w 2013 r. Funkcjonowanie Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości w ATH w roku akademickim 2012/2013 było skoncentrowane na realizacji działań związanych z promowaniem przedsiębiorczości i realizacją programu preinkubacji startupów i dotyczyło w szczególności: – opieki nad firmami w programie (opieka księgowa, prawna, biuro, wsparcie marketingowe i szkoleniowe); – inicjowania wydarzeń związanych z przedsiębiorczością w środowisku akademickim; – współpracy z instytucjami otoczenia biznesu oraz innymi uczelniami wyższymi; – promocji przedsiębiorczości wśród uczniów i studentów.
2.	Wyższa Szkoła Administracji	Uczelnia kontynuowała projekt badawczy „<i>Netoholizm wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym</i>”. Realizowała projekt badawczy „<i>Przemoc w rodzinie w świetle prawa i praktyki społeczności lokalnej</i>”, „<i>Analiza i ocena prawna – organizacyjnych możliwości zwiększania efektywności działania Straży Granicznej w sytuacjach kryzysowych</i>”. WSA brała udział w czesko-polskim zespole badawczym projektu realizowanego przez Uniwersytet Śląski w Opawie dot. „<i>Postrzegania poziomu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Cieszyna i Czeskiego Cieszyna</i>” oraz w polsko-czesko-niemieckim projekcie badawczym nt. „<i>Koordinacja realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa publicznego w województwie dolnośląskim</i>”. Uczelnia zorganizowała/brała udział w 18 konferencjach, seminariach naukowych.
3.	Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	Uczelnia prowadziła badania naukowe dotyczące: preferencji edukacyjnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych, współczesnych koncepcji zarządzania w szkolnictwie wyższym. Zorganizowano konferencje: „<i>Teoretyczne i praktyczne aspekty kierowania zrównoważonym rozwojem regionu, przedsiębiorstwa i społeczeństwa</i>” oraz „<i>Rozwój powiązania klastrowego w aspekcie innowacyjnych trendów w edukacji</i>”.
4.	Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	W ramach projektu „<i>Kształcimy praktyków</i>” Uczelnia zorganizowała konferencję pt. „<i>Uczelnia dla regionu, region dla studentów</i>”, której celem było ocena doświadczeń związanych ze współpracą z otoczeniem biznesowym.
5.	Wyższa Szkoła Finansów i Prawa	WSFIP wspólnie z Uniwersytetem im. Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy realizowała projekt pt. „<i>Europeizacja krajowych systemów Prawnych Polski i Słowacji</i>”. Ponadto uczelnia realizowała projekty badawcze: pt. „<i>Sprawozdawczość finansowa i jej wykorzystanie w podejmowaniu optymalnych decyzji przez podmioty gospodarcze oraz jednostki sektora finansów publicznych</i>”, „<i>Sankcja w systemie prawa</i>”, „<i>Bezpieczeństwo jako podstawowa determinanta rozwoju społeczności lokalnej w systemie ustrojowym RP</i>”. Uczelnia organizowała także konferencje i sympozja, w tym o charakterze międzynarodowym: „<i>Rola sprawozdawczości finansowej w podejmowaniu optymalnych decyzji przez podmioty gospodarcze oraz jednostki sektora finansów publicznych</i>”, „<i>Innowacyjność regionu, współpraca uczelni z przedsiębiorcami a doświadczenia Stanów Zjednoczonych w tym zakresie</i>”.

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych

Bielskie uczelnie w ogólnopolskich rankingach szkół wyższych

Według rankingu szkół wyższych 2013 przeprowadzonego przez „Perspektywy” oraz „Rzeczpospolitą” Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej zajęła 73. miejsce w kategorii uczelni akademickich w kraju (w 2010 r. było to 78. miejsce).

W zestawieniu niepublicznych uczelni magisterskich w 2013 r. Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna w Bielsku Białej zajęła 7. miejsce na Śląsku i 35. miejsce w ogólnopolskiej klasyfikacji (w 2010 r. odpowiednio: również 7. miejsce na Śląsku oraz 47. miejsce w ogólnopolskiej klasyfikacji). Natomiast Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku-Białej w rankingu zajęła 9. miejsce na Śląsku oraz 58. miejsce w kraju (w 2010 r. odpowiednio: 11. miejsce w województwie śląskim oraz 71. miejsce w kraju).

14 Kultura i sztuka

Bielsko-Biała cieszy się w kraju opinią dynamicznie rozwijającego się ośrodka gospodarczego, co odzwierciedlają publikowane rankingi. Jednakże sukcesy miasta, to nie tylko gospodarka, ale także znaczące osiągnięcia w innych dziedzinach, wśród których pierwszoplanowe miejsce zajmuje kultura. Bielsko-Biała staje się kulturalnym centrum Polski południowej. Szczególnym zadaniem infrastruktury kulturalnej jest upowszechnianie wartości kultury, tworzenie wzorów życia kulturalnego oraz wprowadzanie kultury do życia codziennego.

Tabela. Najważniejsze wydarzenia kulturalne 2013 r. odbywające się pod patronatem Prezydenta Miasta Bielska-Białej

Wydarzenie kulturalne	termin
Lotos Jazz Festival – 15. Bielska Zadymka Jazzowa	(30.01 – 03.02)
XII Tydzień z Ewangelią	(27.09 – 05.10)
XI Jazzowa Jesień w Bielsku-Białej	(22.-24.11)
XVIII Festiwal Kompozytorów Polskich im. Henryka Mikołaja Góreckiego	(18.-20.10)
XIII Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych "Operacja Południe 2013"	(19.-21.07)
X Międzynarodowy Piknik Lotniczy Euroregionu Beskidy	(31.08.-01.09)

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.1 Miejskie instytucje kultury

W Bielsku-Białej funkcjonuje 6 samorządowych instytucji kultury, tj. Teatr Polski, Teatr Lalek Białulka, Bielskie Centrum Kultury, Miejski Dom Kultury, Galeria Bielska BWA, Książnica Beskidzka.

Bielskie Centrum Kultury jest samorządową instytucją kultury działającą od 1988 r. Prowadzi działalność w oparciu o dwie placówki: Dom Muzyki (ul. Słowackiego 27) oraz Dom Tańca (ul. Komorowicka 53a).

W ramach Bielskiego Centrum Kultury działają:

- Bielska Orkiestra Kameralna;
- Bielska Orkiestra Dęta (formacja paradna i wojskowa);
- Bielski Chór Kameralny;
- Młodzieżowy Mieszany Chór „Ave Sol”;
- Zespół Pieśni i Tańca „Bielsko”;
- Zespół Tańca i Piosenki „Jarzębinki”;
- Galeria Środowisk Twórczych.

W 2013 r. Bielskie Centrum Kultury zorganizowało lub współorganizowało 238 imprez dla 215 000 widzów. W ramach tych imprez odbyły się m.in. koncerty estradowe, opery, operetki, kabarety, recitale, spektakle teatralne.

Bielskie Centrum Kultury zorganizowało w 2013 r. 4 festiwale muzyczne:

- XIV Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej na Podbeskidziu „Sacrum in Musica”;
- XIV Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej w Bielsku-Białej;
- XVIII Festiwal Kompozytorów Polskich im. Henryka Mikołaja Góreckiego w Bielsku-Białej;
- XI Jazzowa Jesień w Bielsku-Białej.

W ramach ww. Festiwali odbyły się koncerty wielkich gwiazd: m.in. Johna McLaughlina, Krzysztofa Pendereckiego. W 2013 r. koncerty zgromadziły w sumie 195 500 widzów.

Bielskie Centrum Kultury współpracuje przy organizacji i współorganizacji imprez ze wszystkimi instytucjami kultury na terenie miasta Bielska-Białej. Przy Domu Muzyki działa Klub Mecenasa Kultury skupiający ok. 31 firm i instytucji z Bielska-Białej i okolic.

Miejski Dom Kultury w Bielsku-Białej

Tabela. Placówki Miejskiego Domu Kultury w Bielsku-Białej

Lp.	Placówka	adres
1.	Miejski Dom Kultury (Dyrekcja) – Dom Kultury Włókniarzy	ul. 1 Maja 12
2.	Dom Kultury w Kamienicy	ul. Karpacka 125
3.	Dom Kultury w Komorowicach	ul. Olimpijska 16
4.	Dom Kultury w Lipniku	ul. Podgórna 29
5.	Dom Kultury w Olszówce	ul. Olszówka 20
6.	Dom Kultury w Wapienicy	ul. Cieszyńska 398
7.	Dom Kultury w Hałcnowie	ul. S.M.Szewczyk 1
8.	Starobielski Ośrodek Edukacji Kulturalnej	ul. Zapłocie Duże 1
9.	Świetlica Bielsko-Biała Północ	ul. A.Krzywoń 17a
10.	Świetlica w Mikuszowicach Krakowskich	ul. Żywiecka 302
11.	Galeria Fotografii "B&B"	ul. 1 Maja 12

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2013 r. zrealizowano 1145 imprez dla 124 105 widzów oraz uczestników. Były to imprezy własne lub współorganizacja z innymi partnerami w placówkach Miejskiego Domu Kultury, jak i poza nimi. Przy MDK działają liczne zespoły artystyczne: zespoły wokalne, wokально – instrumentalne, instrumentalne, zespoły taneczne, zespoły teatralne oraz chóry.

Tabela. Działalność wystawiennicza Miejskiego Domu Kultury w Bielsku-Białej w 2013 r.

Lp.	Nazwa galerii	Ilość wystaw	Ilość osób odwiedzających wystawy
1.	Galeria B&B	23	3 400
2.	Galeria DK. Włókniarzy	13	6 500
3.	Galeria „Spojrzenia Wybrane” DK. w Lipniku	6	1 500

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Galeria Bielska BWA (ul. 3 Maja 11)⁴⁵. W 2013 r. Galerię Bielską BWA odwiedziło 26 228 widzów (w tym także uczestnicy zajęć edukacyjnych, koncertów, projekcji filmowych i innych aktywności, bez wydarzeń plenerowych).

Tabela. Działalność wystawiennicza Galerii Bielskiej BWA w Bielsku-Białej w 2013 r.

Lp.	Tytuł wystawy	Zawartość wystawy	Charakter wystawy	Ilość osób odwiedzających wystawę
1.	Marcin Berdyszak – „Za horyzontem kultury, za horyzontem sztuki”	obiekty, grafika	wystawa indywidualna	1 475 *
2.	Jan Grabowski – „Mam taką kolorową wyobraźnię”	malarstwo	wystawa retrospektywna	3 353
3.	Aleka Polis – „Błąd w czasoprzestrzeni”	wideo	prezentacja indywidualna	74
4.	Czekalska+Golec – „The Favorite Works ¼”	obiekty, fotografia, wideo	wystawa monograficzna	1 385
5.	Leszek Oprządek – „X”. Obiekty i rentgenogramy	rzeźba, obiekty, multimedia	wystawa monograficzna	908
6.	Jarosław Modzelewski – „Stare papiery”	rysunki, prace na papierze	wystawa indywidualna	908
7.	Fotografia Dzikiej Przyrody 2012 / Wildlife Photographer of The Year 2012	fotografia	wystawa zbiorowa; międzynarodowa	10 278
8.	11. Ogólnopolskie Biennale Rysunku i Malarstwa Uczniów Średnich Szkół Plastycznych	malarstwo, rysunek	wystawa zbiorowa	2 100
9.	Bogdan Frymorgen – Kazimierz bez słów	fotografia	wystawa indywidualna	3 000
10.	Leon Tarasewicz – Malarstwo	malarstwo	wystawa indywidualna	2 151
11.	Arte siempre. Grafika kubańska	grafika	wystawa zbiorowa; zagraniczna	1 636
12.	„Kobiety Mocy”	fotografia	wystawa zbiorowa	1 284
13.	„Powrót do korzeni”	malarstwo, multimedia	wystawa zbiorowa, międzynarodowa	1 843
14.	LOOP – wystawa uczestników międzynarodowych rezydencji artystycznych „Beyond Time/Poza czasem” 2013	fotografia, obiekty, wideo	wystawa zbiorowa; międzynarodowa	479
15.	Małgorzata Rozenau – „Wystawa zbiorowa” – malarstwo	malarstwo	wystawa indywidualna	1 209
16.	Jakub Ciężki – „blackout” – malarstwo	malarstwo	wystawa indywidualna	1 209

⁴⁵ Galeria Bielska BWA w Bielsku-Białej jest miejską galerią promującą najciekawsze zjawiska sztuki współczesnej – od malarstwa, grafiki i rzeźby, po fotografię, performans, instalację i sztukę nowych mediów. Galeria prezentuje wystawy, festiwale i akcje w przestrzeni publicznej. Prowadzi działalność wydawniczą, edukacyjną i dokumentacyjną, gromadzi kolekcję dzieł sztuki. Realizuje program międzynarodowych rezydencji artystycznych oraz projekty finansowane z funduszy europejskich.

17.	Andreas H. Bitesnich – „Głębsze odcienie NYC – Tokio”	fotografia	wystawa indywidualna w ramach 5. Foto Art Festiwal 2013	2 222
18.	Michel Vanden Eeckhoudt – „Gorzko-słodkie”	fotografia	wystawa indywidualna w ramach 5. Foto Art Festiwal 2013	2 222
19.	Jacob Sobol – „Opowieści”	fotografia	wystawa indywidualna w ramach 5. Foto Art Festiwal 2013	2 222
20.	41. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień 2013”	malarstwo	wystawa zbiorowa	3 478

* W przypadku wystaw ząbieiających się (ekspozycje w sali górnej, dolnej, kawiarni i salce audiowizualnej) frekwencja liczona była tylko raz.

Źródło: Galeria Bielska BWA

Tabela. Wystawy zorganizowane przez Galerię Bielską BWA w 2013 r. poza siedzibą galerii

Lp.	Tytuł wystawy	Zawartość wystawy	Charakter wystawy	Miejsce
1.	Krystyna Pasterczyk – Spadanie w górę. Siła ciążenia i łaska* / „Padání Vzhůru. Tíže a milost*” (*Simone Weil)	rzeźba, obiekty, wideo	wystawa indywidualna (za granicą)	Galeria Miasta Trzýńca (Czechy)
2.	„2B in Bielsko-Biała. Double Pleasure from Poland”	malarstwo, fotografia, grafika, obiekty, wideo	wystawa zbiorowa; (za granicą)	Agija Sūna Art Gallery oraz Glass Art Gallery Ryga (Łotwa)
3.	Ideo-ramy egzystencji. Prace z Kolekcji Sztuki Galerii Bielskiej BWA	malarstwo	wystawa zbiorowa; (w kraju)	Galeria Manhattan (Łódź)
4.	Michał Bałdyga – Wszyscy Jesteśmy Superbohaterami	plakat	prezentacja indywidualna	witryna Galerii Bielskiej BWA od strony ul. 3 Maja
5.	wystawa internetowa – 3.048 prac nadesłanych na 41. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień 2013”	malarstwo	prezentacja zbiorowa	strona internetowa www.bj.galeriabielska.pl
6.	wystawa internetowa 120 prac zakwalifikowanych do II etapu 41. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień 2013”	malarstwo	prezentacja zbiorowa	strona internetowa www.bj.galeriabielska.pl

Źródło: Galeria Bielska BWA

Tabela. Wydarzenia, projekcje i działania edukacyjne realizowane przez Galerię Bielską BWA w 2013 r.

Lp.	Przedsięwzięcia	Ilość wydarzeń	Liczba widzów
1.	Wydarzenia artystyczne	17	959
2.	Projekcje filmowe	24	1 111
3.	Wykłady i spotkania autorskie	26	1 998
4.	Warsztaty artystyczne	84	1 502
5.	Akcje społeczne	7	324
6.	Koncerty	11	815

Źródło: Galeria Bielska BWA

Wydawnictwa Galerii Bielskiej BWA w 2013 r.

Galeria była wydawcą 3 katalogów w nakładzie 2 000 sztuk, zestawu 30 kartek pocztowych z reprodukcjami prac z 41. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień 2013” w nakładzie 7 500 sztuk, 26 plakatów w nakładzie 2 435 sztuk oraz 15 zaproszeń i folderów w nakładzie: 20 200 sztuk. Ponadto w 2013 r. Galeria BWA kontynuowała program międzynarodowych rezydencji artystycznych „Beyond Time / Poza czasem; uczestniczyło pięcioro artystów: z Chile, Japonii, Iranu oraz dwóch artystów z Włoch. Dużym osiągnięciem Galerii było wzbogacenie kolekcji dzieł sztuki o 90 prac autorstwa znakomitych artystów, m.in.: Jerzego Beresia, Krzysztofa Zarębskiego i Zbigniewa Warpechowskiego.

W 2013 r. Galeria Bielska BWA zdobyła jedną z najbardziej prestiżowych nagród w dziedzinie projektowania graficznego w Europie – Złotą nagrodę w konkursie European Design Awards w kategorii „Katalog artystyczny” – za projekt książki poświęconej twórczości Kamila Kuskowskiego, wydanej przez Galerię w 2012 r., a zaprojektowanej przez Ryszarda Bienerta. Ceremonia ogłoszenia i rozdania nagród odbyła się 8 czerwca 2013 r. w Belgradzie.

14.2 Teatry

Na terenie miasta działają dwa teatry: Teatr Polski (ul. 1 Maja 1) oraz Teatr Lalek Banialuka im. Jerzego Zitzmana (ul. Mickiewicza 20).

Teatr Polski

W 2013 r. Teatr Polski wystawił 295 przedstawień, w tym 6 premier. Łączna frekwencja na wszystkich spektaklach Teatru wyniosła 63 454 widzów.

Tabela. Premiery Teatru Polskiego w Bielsku-Białej w 2013 r.

Lp.	Wydarzenie artystyczne
1.	Michael McKeever „Pocztówki z Europy” reż. Witold Mazurkiewicz
2.	Piosenki Kabaretu Moralnego Niepokoju „Walizki pełne wody” reż. Robert Talarczyk
3.	Robert Urbański „Cesarz Ameryki” reż. Jacek Głomb
4.	Magda Kuprjanowicz „Sferia” reż. Katarzyna Szyngiera
5.	Juliusz Słowacki „Balladyna” reż. Natalia Babińska
6.	Tadeusz Różewicz „Białe małżeństwo” reż. Joanna Zdrada

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Ponadto w 2013 r. w Teatrze Polskim odbyły się:

1. Cykliczne comiesięczne przedstawienia kabaretowe „Bielskiej Sceny Kabaretowej” przygotowane przez Kabaret „Długi”.
2. Cykliczne spotkania teatralno-edukacyjne Jacka Proszyka „Fabryka Sensacji Proszyk i Spółka”, przedstawiające historię miasta poprzez wydarzenia z życia znanych mieszkańców, wydarzenia kulturalne, społeczne, polityczne.
3. Całoroczne warsztaty teatralne „Kurs twórczości scenicznej”.
4. Specjalny spektakl „Singielka” z audiodeskrypcją przygotowany w ramach cyklu „Spektakle bez barier” – dla niewidomych i słabo widzących.
5. Spektakle gościnne w Teatrze Polskim:
 - Andrzej Seweryn w monodramie „Wokół Szekspira”,
 - Teatr Śląski z Katowic z głośnym spektaklem „Piąta strona świata”,
 - Teatr CST z Cieszyna z monodramem „Love” autorstwa Artura Pałygi,
 - Teatr Capitol z Warszawy z przedstawieniem „Szwedzki stół”,
 - Teatr Centralny z Lublina – „Kamienie w kieszeniach”,
 - Teatr Zagłębia z Sosnowca - „Bobiczek”,
 - Teatr Rampa z Warszawy „Broadway Street – The Show”.
6. Gale muzyczne, wieczory poezji i muzyki, festiwale etc.

Tabela. Nagrody i wyróżnienia Teatru Polskiego w 2013 r.

Lp.	Nazwa nagrody/wyróżnienia
1.	Złota Maska dla Mateusza Znanieckiego za rolę tytułową w spektaklu "Amadeus" Petera Shaffera w reżyserii Roberta Talarczyka
2.	Złota Maska dla Eweliny Marciniak za reżyserię spektaklu "Zbrodnia" Michała Buszewicza
3.	II miejsce dla Eweliny Marciniak za reżyserię „Zbrodni” na XV Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Reżyserskiej Interpretacje w Katowicach

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Teatr Polski po raz kolejny został zakwalifikowany do ogólnopolskiego Programu „Teatr Polska” Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie. W ramach programu Teatr zaprezentował spektakl „Zbrodnia” w reżyserii Eweliny Marciniak w wielu miejscowościach, województw: śląskiego, wielkopolskiego, małopolskiego, podkarpackiego oraz dolnośląskiego.

Teatr Lalek Banialuka w Bielsku-Białej im. Jerzego Zitzmana

Teatr Lalek Banialuka im. Jerzego Zitzmana w Bielsku-Białej w 2013 r. zorganizował 392 spektakle i przedstawienia (w siedzibie: 357, w terenie: 35), w tym 3 premiery i 1 wznowienie. Łączna frekwencja na wszystkich przedstawieniach Teatru wyniosła 72 936 widzów.

Tabela. Premiery Teatru Banialuka w Bielsku-Białej w 2013 r.

Lp.	Wydarzenie artystyczne
1.	<i>Mała Syrenka</i> (dla widzów od 7 lat); premiera 24 lutego 2013 r.
2.	<i>Sen nocy letniej</i> (dla młodzieży i dorosłych); premiera 19 kwietnia 2013 r.
3.	<i>Piękna i Bestia</i> (dla widzów od 7 lat); wznowienie: 15 września 2013 r.
4.	<i>Tymoteusz wśród ptaków</i> (dla dzieci od 3 lat); premiera 24 listopada 2013 r.

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2013 r. Teatr Banialuka, wśród wielu innych instytucji, aplikował do Instytutu Teatralnego im. Raszeńskiego w Warszawie o środki finansowe na realizację projektu „Lato w teatrze” (w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego). Dzięki zdobytym funduszom Banialuka zorganizowała dwutygodniowe warsztaty skierowane do dzieci w wieku 12 – 18 lat, które spędzały wakacje w mieście. Zadaniem uczestników było samodzielne stworzenie prezentacji teatralnej (budowa scenografii, oprawa muzyczna, próby aktorskie, promocja). Efektem pracy była prezentacja „Papieru ślad”. Projekt trwał od 1 do 14 lipca 2013 r., wzięło w nim udział 43 dzieci. Akcja „Lato w teatrze w Banialuce” została bardzo wysoko oceniona przez wizytujących Teatr w trakcie warsztatów i obecnych na pokazie przedstawicieli Instytutu Teatralnego i wskazywana jest jako wzorcowo przygotowane i przeprowadzone działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży.

Ponadto w 2013 r. Teatr prowadził stałą działalność edukacyjną wśród dzieci i młodzieży. Regularnie odbywały się zajęcia edukacyjne dla dzieci połączone z pokazywaniem magicznych miejsc w teatrze oraz demonstrowaniem technik lalkarskich – 105 spotkań oraz warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży (warsztaty aktorskie, warsztaty teatralno-muzyczne, warsztaty animacji, warsztaty ekologiczno-teatralne) – 34 zajęcia. W 2013 r. Teatr Lalek Banialuka uczestniczył w licznych festiwalach i przeglądach teatralnych.

Tabela. Nagrody i wyróżnienia Teatru Banialuka w 2013 r.

Lp.	Nazwa nagrody/wyróżnienia
1.	Nominacja do IKARA 2013 (Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki) za szczególne osiągnięcia w roku 2012 dla aktorki Teatru Lalek Banialuka Małgorzaty Król za rolę „Pani, która zabija Pana” w spektaklu <i>Ballady i romanse</i>
2.	Dyplom honorowy Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki dla Eugeniusza Jachyma – aktora Teatru Lalek Banialuka od 1968 roku
3.	Brązowy Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” dla aktora Teatru Lalek Banialuka Eugeniusza Jachyma
4.	Nominacja do Nagrody Teatralnej „Złota Maską” 2013 (przynawanej przez Marszałka Województwa Śląskiego za rok 2012) w kategorii Spektakl dla Młodych Widzów dla Teatru Lalek Banialuka za przedstawienie <i>Złoty klucz</i> Jana Ośnicy w reżyserii Janusza Ryla-Krystianowskiego
5.	Nominacja do Nagrody Teatralnej „Złota Maską” 2013 (przynawanej przez Marszałka Województwa Śląskiego za rok 2012) w kategorii Scenografia dla Zofii de Ines za scenografię do spektaklu <i>Ballady i romanse</i> Adama Mickiewicza w reżyserii Pawła Aignera
6.	Nagroda Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki (z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru) dla aktorki Teatru Banialuka Magdaleny Obidowskiej
7.	Nagroda Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki (z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru) dla Barbary Łobody – kierownika Impresariatu Teatru Banialuka
8.	Nominacja do Lauru im. Dembowskiego – Nagrody Artystycznej Bielskiego Koła ZASP w dziedzinie sztuki aktorskiej dla Konrada Ignatowskiego – za rolę Konika Morskiego w przedstawieniu <i>Mała Syrenka</i>
9.	Nominacja do Lauru im. Dembowskiego – Nagrody Artystycznej Bielskiego Koła ZASP w dziedzinie zespołowa praca artystyczna dla zespołu twórców i wykonawców sztuki <i>Mała Syrenka</i> (Petr Nosálek /reżyseria/, Pavel Hubička /scenografia/, Krzysztof Dzierma /muzyka/ oraz aktorzy: Małgorzata Bulska, Marta Marzęcka, Magdalena Obidowska, Barbara Rau, Lucyna Sypniewska, Konrad Ignatowski, Włodzimierz Pohl, Ziemowit Ptaszkowski, Tomasz Sylwestrzak)
10.	Nominacja do Lauru im. Dembowskiego – Nagrody Artystycznej Bielskiego Koła ZASP w dziedzinie zespołowa praca artystyczna dla zespołu twórców i wykonawców sztuki <i>Gwiazda</i> (Bogusław Kierc /reżyseria/, Danuta Kierc /scenografia/, Jacek Wierchowski /muzyka/ oraz aktorki: Małgorzata Bulska, Maria Byrska, Marta Marzęcka, Magdalena Obidowska, Katarzyna Pohl, Barbara Rau, Lucyna Sypniewska)
11.	Nagroda Jury 26. Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu za spektakl dla Teatru Banialuka za przedstawienie <i>Złoty klucz</i> Jana Ośnicy w reżyserii Janusza Ryla-Krystianowskiego
12.	Nagroda Jury 26. Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu za muzykę dla Roberta Łuczaka za muzykę do spektaklu <i>Złoty klucz</i>
13.	Nagroda Jury 26. Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu za rolę dla Katarzyny Pohl za rolę Kaśki w przedstawieniu <i>Złoty klucz</i>
14.	Nagroda Jury 26. Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu za rolę dla Ryszarda Sypniewskiego za rolę Karczmarza w spektaklu <i>Złoty klucz</i>
15.	Nagroda aktorska im. Władysława Jaremy w dziedzinie animacji lalkowej (przynawana przez Sekcję Teatrów Lalkowych Związku Artystów Scen Polskich podczas 26. Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu) dla Zespołu Teatru Banialuka za rolę w spektaklu <i>Złoty klucz</i>
16.	Nagroda Jury 6. Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Współczesnych KON-TEKSTY w Poznaniu dla realizatorów przedstawienia <i>Złoty klucz</i> Jana Ośnicy z Teatru Lalek Banialuka „za twórcze przywołanie klasyki teatru lalek”
17.	ATEST, czyli Świadectwo Wysokiej Jakości i Poziomu Artystycznego – nagroda Polskiego Ośrodka ASSITEJ (Międzynarodowego Stowarzyszenia Teatrów dla Dzieci) za rok 2012 dla Teatru Lalek Banialuka za przedstawienie <i>Złoty klucz</i>
18.	Grand Prix XX Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek SPOTKANIA 2013 w Toruniu dla Teatru Lalek Banialuka za przedstawienie pt. <i>Złoty klucz</i> w reżyserii Janusza Ryl-Krystianowskiego za pokazanie, jak nowoczesne może być odwołanie się do tradycji sztuki lalkarskiej i jak odświeżający może być powrót do zapomnianego repertuaru
19.	Grand Prix za najlepsze przedstawienie 11. Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek „Katowice – Dzieciom” 2013 w Katowicach dla Teatru Lalek Banialuka za przedstawienie pt. <i>Złoty klucz</i>
20.	Dyplom Honorowy POLUNIMA (nagroda przyznana w trakcie 11. Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek „Katowice – Dzieciom” 2013 w Katowicach) dla Janusza Ryla-Krystianowskiego za siłę i piękno przedstawienia <i>Złoty klucz</i> zrealizowanego tradycyjnymi środkami teatru lalek w Teatrze Lalek Banialuka

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.3 Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej

Największą na terenie miasta placówką muzealną jest Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej mające swoją siedzibę na Zamku Książąt Sułkowskich (ul. Wzgórze 16). Muzeum Historyczne posiada trzy oddziały: Dom Tkacza w Bielsku-Białej (ul. Jana III Sobieskiego 51), Stara Fabryka w Bielsku-Białej (ul. Sukiennicza 7) oraz Fałatówka w Bystrej Śląskiej (ul. Juliana Fałata 34).

Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej w 2013 r. zostało wyróżnione w XXXIV Konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku Sybilla 2013 – za wystawę zatytułowaną „Od sukna po jedwab – stroje ludowe ze zbiorów Muzeum w Bielsku-Białej”. Wystawa prezentowana na poddaszu Domu Tkacza, przedstawiała przykłady ubiorów ludowych zgromadzonych od połowy lat 50. XX w. w zbiorach etnograficznych Muzeum, a noszonych w okresie międzywojennym w Bielsku, Białej i okolicach.

Tabela. Statystyka muzealna dla Bielska-Białej w 2013 r.

Wyszczególnienie	Liczba
zwiedzający muzea i oddziały	21 051
zwiedzający muzea i oddziały na 10 tys. mieszkańców	1 211

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

14.4 Biblioteki

Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej (ul. Słowackiego 17a) jest samorządową instytucją kultury – biblioteką publiczną, której organizatorem jest miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała⁴⁶.

Tabela. Dane dotyczące czytelnictwa w 2013 r.

Wyszczególnienie	Charakterystyka
Księgozbiór Książnicy Beskidzkiej	619 544 książki 31 378 zbiorów specjalnych (w 2013 r. przybyło 11 622 książki oraz 2 943 tytuły zbiorów specjalnych)
Liczba placówek Książnicy Beskidzkiej	18
Zarejestrowani czytelnicy, w tym: młodzież i studenci	46 044 18 869 (41% ogółu czytelników)
Liczba odwiedzin placówek Książnicy Beskidzkiej	413 536

⁴⁶ Książnica działa w ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych oraz informacyjnych społeczności lokalnej poprzez popularyzację książki i czytelnictwo.

Liczba wypożyczeń	1 216 600 materiałów bibliotecznych
Liczba udzielonych informacji	283 916
wskaźnik zasięgu czytelnictwa (liczba czytelników w stosunku do mieszkańców)	26/100 (średnia wojewódzka: 19/100)
suma wypożyczeń zbiorów na miejscu i na zewnątrz w przeliczeniu na 100 mieszkańców	700 (średnia wojewódzka: 440)

Źródło: Książnica Beskidzka

Wg indeksu aktywności przygotowanego przez Bibliotekę Śląską, Książnica Beskidzka w 2013 r. osiągnęła wśród grupy powiatów grodzkich II miejsce.

Działalność kulturalno-edukacyjna

W 2013 r. w sieci bielskich bibliotek zorganizowano 3 081 różnych imprez, akcji, form pracy kulturalno-informacyjnej. Odbyło się, w ramach tzw. szkolenia bibliotecznego użytkowników 428 lekcji bibliotecznych, europejskich i tematycznych, przygotowano 71 wystaw, przeprowadzono 31 konkursów. W Saloniku Literackim odbyło się 274 spotkań literackich, w tym 34 spotkania autorskie, 7 promocji książek, 50 prelekcji i wykładów. Spotkania literackie realizowane były również w ramach programu Dyskusyjnych Klubów Książek – zrealizowano 221 spotkań.

Tabela. Najważniejsze wydarzenia zrealizowane w Książnicy Beskidzkiej w 2013 r.

Lp.	Wydarzenia
1.	Otwarcie Czeskiego Centrum Informacji i Edukacji w Biblosferze – Filia Os. Złote Łany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska 2007-2013.
2.	Festiwal Literackie Pogranicze, w ramach którego realizowano: festiwal kultury węgierskiej, Festiwal kultury czeskiej, Festiwal kultury słowackiej. Finansowane z Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
3.	Narodowe Czytanie Aleksandra Fredry
4.	Rok Witolda Lutosławskiego – wystawa przygotowana przez Towarzystwo im W. Lutosławskiego
5.	Międzynarodowy polsko-czesko-słowacki konkurs na napisanie książki z cyklu Tworzymy własne wydawnictwo pt. „Kto może niech pomoże. Przyjaciół poznajemy w biedzie”.
6.	Bajkowa parada z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.5 Stypendia twórcze

Stypendia Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki (stypendia twórcze) przyznawane są za szczególne działania artystyczne na rzecz Bielska-Białej – bielskim twórcom i artystom, jak również bielskim studentom wyższych uczelni artystycznych lub studiów podyplomowych na kierunkach artystycznych.

W XXXVII edycji stypendiów twórczych w maju 2013 r. wpłynęło 15 wniosków, stypendia otrzymały 4 osoby. W XXXVIII edycji w listopadzie 2013 r. wpłynęło 14 wniosków, stypendia otrzymały 4 osoby.

- Stypendyści – XXXVII edycja (maj 2013 r.): Halina Grudziecka, Inez Baturo, Krzysztof Kaczmar, Igor Pisuk;
- Stypendyści – XXXVIII edycja (listopad 2013 r.): Daniel Komędera, Maria Pośluszna, Weronika Kasprzyk, Michał Hyjek.

14.6 IKAR - Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki

Laureatami XXI edycji nagrody IKAR 2013 r. zostali⁴⁷:

- Beata Przybytek – wokalistka, pianistka i kompozytorka, pedagog Instytutu Jazzu Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach (IKAR 2013 za szczególne osiągnięcie w 2013 r.);
- Beata Borowska – adiunkt Katedry Chóralistyki katowickiej Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach, założycielka i dyrygentka Bielskiego Chóru Kameralnego (IKAR 2013 za wybitną dotychczasową działalność);

Dyplom honorowy otrzymał Bogdan Kocurek oraz kierowana przez niego Książnica Beskidzka, a tytuł Dobrodzieja Kultury 2013 przyznano firmie Fiat Auto Poland S.A. w Bielsku-Białej. Laureatem Ikara specjalnego (nagroda specjalna) został Tomasz Szulakowski, autor tekstów, reżyser, dziennikarz.

⁴⁷ Poczynając od 1993 r. przyznawane są Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki – IKAR, w kategoriach za szczególne osiągnięcia w roku kalendarzowym oraz za wybitną dotychczasową działalność. Prezydent Miasta może także przyznać honorowy dyplom Dobrodzieja Kultury szczególnie zaangażowanym w sprawy kultury mecenasom i sponsorom.

15 Turystyka i sport

Bielsko-Biała dzięki niezwykle korzystnemu położeniu u stóp Beskidu Śląskiego i Małego, wyróżnia się bogatą ofertą turystyczną oraz sportową.

15.1 Miejskie Centrum Informacji Turystycznej

Miejskie Centrum Informacji Turystycznej (MCIT) oraz System Informacji Turystycznej Bielska-Białej:

- 32 285 obsłużonych turystów/petentów (ilość udzielonych informacji).

Projekty zrealizowane przez MCIT w 2013 r. (współfinansowane ze środków UE):

1. Projekt własny ze środków UE pn. *„Bielsko-Biała w Euroregionie Beskidy – aktywny wypoczynek. Kontynuacja”*. Projekt obejmował: opracowanie i wydanie 15 tys. sztuk przewodnika turystycznego po Euroregionie Beskidy, stworzenie mobilnego stoiska promocyjnego miasta, udział w kilkunastu imprezach targowo-promocyjnych.

MCIT było też partnerem projektów:

1. *„Poznaj Beskidy po obu stronach granicy”* – projekt realizowany przez Centrum Informacji Frydek-Mistek z Czech obejmował wydanie materiałów promocyjnych o Beskidach, konkursy dla turystów z Polski i Czech.
2. *„Zwiększenie ruchu turystycznego na pograniczu polsko-słowackim”* – projekt realizowany przez Miasto Żylinia obejmował wydanie materiałów promocyjnych, study toury po Bielsku-Białej i Żylinie, jak również organizację konferencji.

MCIT w Bielsku-Białej uczestniczyło także w projekcie realizowanym przez Śląską Organizację Turystyczną pod nazwą Śląski System Informacji Turystycznej, który obejmował wyposażenie informacji turystycznych w sprzęt analogowy i cyfrowy, materiały promocyjne, stworzenie spójnego systemu informacji dla całego woj. śląskiego.

15.2 Szlaki turystyczne

O atrakcyjności krajobrazowej oraz turystycznej Bielska-Białej stanowią otaczające miasto górskie tereny. Bielsko-Biała jako jedyne, tej wielkości miasto w Polsce, posiada w granicach administracyjnych kilkanaście górskich szczytów. Na terenie Bielska-Białej mają swój początek liczne szlaki turystyczne Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego.

Tabela. Wykaz szlaków turystycznych w Bielsku-Białej

Rodzaj szlaku turystycznego	Liczba szlaków ogółem
Górskie szlaki turystyczne (piesze)	17 szlaków – łącznie 94,5 km
Nizinne szlaki turystyczne (piesze)	<i>Nie występują (dwa nizinne szlaki na terenie miasta przeniesiono do grupy szlaków górskich – dane PTTK O/Podbeskidzie w Bielsku-Białej)</i>
Narciarskie szlaki turystyczne	9 szlaków, w tym 7 w Beskidzie Śląskim i 2 w Beskidzie Małym - ogółem 36,2 km

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W Bielsku-Białej działa Beskidzkie Towarzystwo Cyklistów, które zajmuje się organizowaniem i rozpowszechnianiem turystyki rowerowej oraz innych form aktywnego wypoczynku, jak również propagowaniem budowy ścieżek rowerowych i wytyczaniem nowych tras rowerowych.

Tabela. Trasy i ścieżki rowerowe w Bielsku-Białej – stan na 2013 r.

Liczba ogółem	7 tras (wyznaczonych przez BTC)
Długość tras i ścieżek rowerowych ogółem	133,5 km tras; 23,8 km ścieżek - ogółem 157,3 km

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej,

15.3 Baza turystyczna

Tabela. Turystyczne obiekty noclegowe oraz miejsca noclegowe w Bielsku-Białej w 2013 r.

Rodzaje obiektów	wartość	
	obiekty	miejsca noclegowe
hotele	9	1 038
inne obiekty hotelowe	3	140
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3	258
schroniska	1	28
szkolne schroniska młodzieżowe	1	60
hostele	1	140
kempingi	1	60
inne	1	27
Ogółem	20	1 751

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Tabela. Hotele w Bielsku-Białej – stan na koniec 2013 r.

Hotele – wyszczególnienie	Wartość
kategori *****	0
kategori ****	4
kategori ***	2
kategori **	2
kategori *	1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Tabela. Obiekty hotelowe* w Bielsku-Białej w latach 2012 – 2013 r.

Zakres przedmiotowy	Wartość		zmiana (2012 = 100)
	2013	2012	
obiekty ogółem	12	10	120,00
pokoje	608	483	125,88
miejsca noclegowe	1 178	956	123,22
korzystający rezydenci (Polacy)	50 636	38 352	132,03
udzielone noclegi rezydentom (Polakom)	89 096	64 267	138,63
turyści zagraniczni korzystający	28 767	15 929	180,59
udzielone noclegi turystom zagranicznym	44 782	28 925	154,82

* - hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Tabela. Obiekty zbiorowego zakwaterowania w Bielsku-Białej w 2013 r. na 1000 ludności

Miejsca noclegowe		
Ogółem	miejsce	10,07
Hotele, motele, pensjonaty	miejsce	6,78
Udzielone noclegi		
Ogółem	nocleg	1 065,62
Hotele, motele, pensjonaty	nocleg	770,03
Korzystający z noclegów		
Ogółem	osoba	562,56
Hotele, motele, pensjonaty	osoba	456,70

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

15.4 Baza sportowo – rekreacyjna**Tabela. Baza sportowo – rekreacyjna w Bielsku-Białej w 2013 r.**

Wyszczególnienie	Liczba obiektów
Hale sportowe z widownią	9
Stadiony piłkarskie	3
Stadiony lekkoatletyczne	1
Boiska sportowe, piłkarskie oraz wielofunkcyjne, w tym boiska przyszkolne	17
Boiska osiedlowe trawiaste	4
Baseny kryte	6
Kąpieliska	2
Korty tenisowe oraz boiska do squasha	24 korty tenisowe 8 kortów do squasha
Tereny zielone (rekreacyjne)	3
Pozostałe obiekty sportowo-rekreacyjne i turystyczne	4

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Wyszczególnienie	2010 r.	2012 r.	2013 r.
Liczba użytkowników miejskiej bazy sportowo-rekreacyjnej	ok. 650 000	ok. 700 000	ok. 898 500

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.5 Inwestycje sportowe w 2013 r.

W 2013 r. w ramach realizacji zadań związanych z kulturą fizyczną i sportem – kluczową inwestycję stanowiła kontynuacja budowy Stadionu Miejskiego przy ul. Rychlińskiego 21. W tym zakresie:

- wykonano prace związane z budową i zadaszeniem trybuny północnej i południowej;
- wykonano poziom „0” trybuny wschodniej;
- przekazano wykonawcy plac budowy – trybuny zachodniej;
- przystąpiono do robót wyburzeniowych budynku trybuny zachodniej.

15.6 Organizacje sportowe

W Bielsku-Białej funkcjonuje 110 organizacji sportowych, w tym: 74 kluby sportowe, 17 uczniowskich klubów sportowych, 6 parafialnych klubów sportowych, 2 towarzystwa krzewienia kultury fizycznej oraz 11 stowarzyszeń i związków sportowych.

Szkoleniem sportowym w 2013 r. objętych było ok. 5 000 zawodniczek oraz zawodników, którzy brali udział w zorganizowanych zajęciach treningowych oraz zawodach, obejmujących ponad 20 dyscyplin sportowych. Największą popularnością cieszyły się: piłka nożna, piłka siatkowa, sporty walki.

15.7 Sport masowy, imprezy sportowo – rekreacyjne

W Bielsku-Białej organizowane są liczne imprezy sportowe umożliwiające mieszkańcom aktywny wypoczynek. Od kilku lat w mieście odbywają się rozgrywki: Amatorskiej Ligi Siatkówki, Bielskiej Ligi Koszykówki, Bielskiej Ligi Futsalu, Bielsko-Bialskiej Amatorskiej Ligi Piłki Nożnej Orlik oraz Bielsko-Bialskiej Amatorskiej Ligi Tenisa Stołowego, w których czynny udział bierze ponad 1 500 uczestników. W okresie letnich wakacji oraz ferii zimowych, dla dzieci i młodzieży pozostających w mieście, organizowany jest cykl imprez sportowo – rekreacyjnych. Ponadto organizowane są zawody, które na stałe wpisały się do kalendarza imprez, są to m.in.: turniej piłki nożnej "Szukamy piłkarskich talentów", turniej koszykówki ulicznej "Koszykówka na Błoniach", Grand Prix amatorów w tenisie ziemnym, turnieje tenisa stołowego oraz cykliczne zabawy rekreacyjno-sportowe organizowane przez Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji (BBOSiR).

Tabela. Kalendarz imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych w Bielsku-Białej w 2013 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Termin
1.	Otwarte Mistrzostwa B-B Amatorów w narciarstwie alpejskim	25 stycznia
2.	Finały XXXI edycji Bielskiej Ligi Koszykówki	27 stycznia
3.	Wojewódzkie turnieje klasyfikacyjne w tenisie ziemnym	luty – grudzień
4.	XIV Halowy turniej piłki nożnej oldbojów – Memoriał M. Nalepy	2 lutego
5.	Zawody narciarskie dla dzieci „Puchar Reksia”	3 lutego
6.	Noworoczne spotkanie Prezydenta Miasta ze środowiskiem sportowym	8 lutego
7.	Akcja „Zima w mieście 2013”	11-24 lutego
8.	Mityng brydżowy „Beskidzki Szlem”	15-17 lutego
9.	Otwarte Mistrzostwa Bielska-Białej w narciarstwie biegowym	23 lutego

10.	Mistrzostwa Bielska-Białej szkół podstawowych w gimnastyce sportowej	1 marca
11.	XVIII zawody spadochronowo-narciarskie o Puchar Polski „Para Ski”	6-9 marca
12.	Mistrzostwa szkół w narciarstwie alpejskim	11 marca
13.	Spotkanie Prezydenta Miasta ze stypendystami i nagrodzonymi	21 marca
14.	„Wapienicka Piątka” - bieg na 5 km	13 kwietnia
15.	XXXIV Bielski Rodzinny Rajd Rowerowy	21 kwietnia
16.	IX Ogólnopolski Turniej Beskidów w gimnastyce artystycznej	27-28 kwietnia
17.	Czwartki lekkoatletyczne	kwiecień-wrzesień
18.	II „Górska Majówka” - Bieg Górski i Marsz Nordic Walking	1 maja
19.	Mecz piłki nożnej oldbojów BKS „Stal” – BBTS „Włókniarz”	1 maja
20.	IV Turniej Międzynarodowy w Piłce Siatkowej imienia Stefana Zubera	10 maja
21.	XVII Ogólnopolski Bieg górski „Magurki”	12 maja
22.	Finały Amatorskiej Ligi Siatkówki	13 maja
23.	XIX Puchar Europy EJU Juniorek i Juniorów Młodszych w Judo - Turniej Nadziei Olimpijskich w Judo „Beskidy”	18-19 maja
24.	Finały Amatorskiej Halowej Ligi Piłki Nożnej	20 maja
25.	Sprawni jak kadeci XII edycja zawodów sportowo-obronnych	24 maja
26.	Indywidualne Mistrzostwa Śląska w Akrobatyce i Skokach na ścieżce	25 maja
27.	Dni Sportu i Rekreacji – Wiosna	26 maja
28.	21 Bieg Fiata	26 maja
29.	Sportowy Turniej Miast i Gmin	26 maja-1 czerwca
30.	Grand Prix amatorów w tenisie ziemnym	maj-październik
31.	Imprezy rekreacyjno-sportowe z okazji „Dni Bielska-Białej”	30 maja-1 czerwca
32.	Turniej koszykówki ulicznej	1 czerwca
33.	Grand Prix Polski w koszykówce 3 x 3 FIBA	2 czerwca
34.	Festiwal Miast Partnerskich	8-9 czerwca
35.	Szukamy piłkarskich talentów	11 czerwca
36.	Regaty o Puchar Prezydenta Miasta Bielska-Białej	15-16 czerwca
37.	Turniej mini piłki nożnej „Przedszkoliada 2013”	15 czerwca
38.	XII Międzynarodowy mityng lekkoatletyczny „BeskidianAthletic”	29 czerwca
39.	Finały XXXII edycji Bielskiej Ligi Koszykówki	29 czerwca
40.	Turniej Piłki Nożnej - Memoriał im. J. Ciszewskiego	30 czerwca

41.	Puchar Polski w klasie Omega - Memoriał A. Banaszka	29-30 czerwca
42.	Akcja „Lato w mieście 2013”	czerwiec-sierpień
43.	36. Międzynarodowy Beskidzki Rajd Pojazdów Zabytkowych	10-14 lipca
44.	Turniej siatkówki plażowej „Plaża Open”	12-14 lipca
45.	V Międzynarodowy Turniej „Beskidy Futsal Cup”	21-24 sierpnia
46.	Turniej koszykówki o Puchar Śląska	29-31 sierpnia
47.	Turniej koszykówki BB3 Cup 2013 o Puchar Prezydenta Miasta	29 sierpnia-1 września
48.	Indywidualne Mistrzostwa Bielska-Białej w biegach przełajowych	20 września
49.	Dni Sportu i Rekreacji – Jesień	22 września
50.	XXXV Bielski Rodzinny Rajd Rowerowy	22 września
51.	Międzynarodowy turniej piłki siatkowej mężczyzn „Beskidy 2013”	27-28 września
52.	II Marsz Nordic Walking „Chodzę Bo Lubię”	29 września
53.	Długodystansowe biegi górskie „Beskidy Ultra Trail”	29 września
54.	Nordic Walking. Impreza z cyklu „Ruch doskonali i uzdrawia serce”	5-6 października
55.	Turniej mini piłki nożnej „Przedszkoliada- Jesień 2013”	6 października
56.	VII Międzynarodowe Grand Prix B-B w karate WKF	12 października
57.	Turniej Gimnastyki Artystycznej	19-20 października
58.	Mistrzostwa Polski kadetów, juniorów i seniorów w karate	26-27 października
59.	Turniej piłki siatkowej służb mundurowych	7 listopada
60.	Młodzieżowy turniej brydża sportowego	8-10 listopada
61.	Międzynarodowy turniej gwiazdkowy w gimnastyce artystycznej	1 grudnia
62.	I Mikołajkowy Bieg wokół lotniska	7 grudnia
63.	Turniej siatkówki „Bielsko-Biała Cup”	27-29 grudnia
64.	Halowy turniej piłki nożnej młodzików „Piłkarska Gwiazdka”	27-30 grudnia

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.8 Indywidualne sukcesy bielskich sportowców w 2013 r.

W zawodach krajowych i międzynarodowych bielscy sportowcy odnieśli w 2013 r. liczne sukcesy, które przyczyniły się do promocji Bielska-Białej, jak również kraju.

Tabela. Wyniki reprezentantów bielskiego sportu w 2013 r.

Dyscyplina	Sportowiec	Osiągnięcie - wynik	Sezon
Szybownictwo	Sebastian Kawa	Mistrz Świata w klasie standard Mistrz Europy w klasie 18-metrowej Mistrz Europy w klasie standard	2013
Judo	Patryk Wawrzyczek	Brązowy medal Mistrzostw Polski seniorów, Wicemistrz Polski juniorów	2013
Judo	Maja Rasińska	Brązowy medal Mistrzostw Polski seniorek, Mistrzyni Polski junierek	2013
Karate	Mateusz Tomiczek	Mistrz Świata kadetów Mistrz polski kadetów, juniorów i seniorów	2013
Kick-boxing	Marta Waliczek	Mistrzyni Świata	2013
LA – wyścigi na wózkach	Tomasz Hamerlak	Wicemistrz Świata w maratonie na wózkach Mistrz Polski na dystansach 100, 200 i 400 m	2013
LA – biegi górskie	Anna Celińska	Brązowy medal Mistrzostw Świata w długodystansowym biegu górskim	2013
Siatkówka mężczyzn	Bartosz Bućko	Wicemistrz Europy kadetów Brązowy medal Mistrzostw Świata kadetów	2013
Futsal	Tomasz Dura Artur Popławski	Reprezentanci Polski	2013
Piłka nożna	Robert Demjan	Król strzelców T-Mobile Ekstraklasy, Najlepszy piłkarz sezonu T-Mobile Ekstraklasy	2012/2013

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.9 Gry zespołowe w 2013 r.**Tabela. Wyniki bielskich zespołów sportowych w sezonie 2012/2013**

Dyscyplina	Zespół/drużyna	Osiągnięcie - wynik	Sezon
Piłka nożna	TS Podbeskidzie SA	14 miejsce w T-Mobile Ekstraklasie	2012/2013
Siatkówka kobiet	BKS Aluprof	4 miejsce w Orlen Lidze	2012/2013
Siatkówka mężczyzn	TS BBTS	2 miejsce w I lidze Awans do PlusLigi	2012/2013
Futsal	Rekord SSA	Puchar Polski Superpuchar Polski 7 miejsce w Ekstraklasie Futsalu	2012/2013
Futsal	BTS Rekord	Wicemistrzostwo Polski U-16 Brązowe medale Mistrzostw Polski U-14, U-18 i U-20	2013
Piłka nożna	BKS Stal	2 miejsce w III lidze śląsko-opolskiej	2012/2013
Tenis Stołowy	BISTS	8 miejsce w I lidze	2012/2013

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.10 Nagrody sportowe – Harnasie

W Bielsku-Białej corocznie przyznawane są nagrody za osiągnięcia sportowe. Statuetki Harnasia otrzymują bielscy sportowcy, którzy swoją doskonałą postawą reprezentowali Bielsko-Białą na krajowych oraz zagranicznych arenach.

Tytuł sportowca roku 2013 otrzymał szybownik Sebastian Kawa – Mistrz świata w klasie standard oraz Mistrz Europy w klasie 18-metrowej i w klasie standard. Tytuł trenera roku 2013 otrzymał Andrea Buccioli, trener futsalowców Rekord SSA. Tytuł drużyny roku 2013 otrzymał Rekord SSA za zdobycie Pucharu i Superpucharu Polski w futsalu. Tytuł Dobrodzieja sportu roku 2013 otrzymało Bielskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A.

Zachętą dla bielskich sportowców są przyznawane przez Prezydenta Miasta stypendia sportowe. W 2013 r. otrzymało je 121 zawodniczek i zawodników.

Za wysokie osiągnięcia sportowe bielscy reprezentanci otrzymali nagrody pieniężne. W 2013 r. Prezydent Miasta przyznał nagrodę zawodnikowi Aeroklubu Bielsko-Bialskiego Sebastianowi Kawie. Nagrody otrzymali również zawodnicy drużyny TS BBTS za awans do PlusLigi.

16 Promocja oraz współpraca zagraniczna

Głównym celem działań promocyjnych jest przedstawienie oferty miasta Bielska-Białej dla partnerów krajowych oraz zagranicznych. Podejmowane przedsięwzięcia promocyjne obejmują w szczególności: prowadzenie miejskich kampanii promocyjnych, organizację i uczestnictwo w lokalnych, krajowych oraz zagranicznych imprezach promocyjnych (targi, wystawy, konferencje, konkursy, pokazy, sympozja), współuczestnictwo w przygotowywaniu wydarzeń o charakterze oficjalnym, jak również podtrzymywanie związków oraz wymianę informacji z miastami bliźniaczymi, zaprzyjaźnionymi i partnerskimi.

16.1 Przedsięwzięcia promocyjne

Kampanie promocyjne Bielska-Białej w środkach masowego przekazu w 2013 r.

- Newsweek-FotoArtFestival.

Wydawnictwa i materiały promocyjne Bielska-Białej w 2013 r.

- „Perły architektury Bielska-Białej”;
- „Bielsko-Biała. Przewodnik po szlakach górskich Beskidu Śląskiego i Małego”;
- „Bielsko-Biała. Przewodnik miejski”;
- „Bielsko-Biała” – folder.

Organizacja imprez promocyjnych przez Miasto Bielsko-Biała w 2013 r.

- Festiwal Miast Partnerskich – POZNAJMY SIĘ;
- „Święta na Starówce”.

16.2 Współpraca krajowa

Współpraca wraz z Ustką przy organizacji imprez promocyjnych „Cała naprzód, czyli Ustka w Bielsku-Białej” oraz „Bielsko-Biała i Beskidy w Ustce”.

Współpraca przy organizacji imprez odbywających się w Bielsku-Białej:

- Korona Smaku – Weekend za pół ceny – z MAKRO Cash & Carry;
- VIII Festiwal „Śląskie Smaki” – ze Śląską Organizacją Turystyczną;
- LOTOS Jazz Festiwal – Bielska Zadymka Jazzowa – ze Stowarzyszeniem „Sztuka – Teatr”;
- Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych – Operacja Południe;
- Piknik Lotniczy Euroregionu Beskidy – z Aeroklubem Bielsko-Bialskim;

- Konkurs na najlepsze przedsiębiorstwo roku – „Firma Roku” – z Regionalną Izbą Handlu i Przemysłu;
- FotoArtFestival – współpraca z Fundacją Centrum Fotografii.

Tabela. Krajowe targi turystyczne, w których uczestniczyło Bielsko-Biała w 2013 r.

Targi krajowe		
Nazwa imprezy	Miejsce	Termin
Na styku kultur	Łódź	22.02.- 24.02.2013
MTT GLOB	Katowice	22.03. – 24.03.2013
Wrocław	Wrocław	05.04. – 07.04.2013
TOUREC	Jelenia Góra	10.05. – 11.05.2013
W stronę słońca	Opole	17.05. – 19.05.2013
TOUR SALON	Poznań	17.10. – 19.10.2013
TT Warsaw	Warszawa	14.11. – 16.11.2013

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2013 r. promocja miasta Bielska-Białej oraz regionu odbywała się również we współpracy ze stowarzyszeniem „Region Beskidy”, powiatami: bielskim, żywieckim, cieszyńskim, Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego oraz Śląską Organizacją Turystyczną. Istotny wkład w promocję Bielska-Białej oraz regionu wnoszony jest także dzięki działalności Polsko – Austriackiego Stowarzyszenia Kulturalno – Informacyjnego "ipolen.at" z Wiednia.

16.3 Współpraca międzynarodowa

Bielsko-Biała posiada zawarte umowy o partnerstwie i współpracy z 20 miastami, w tym z 2 miastami polskimi.

Tabela. Współpraca międzynarodowa Bielska-Białej w 2013 r.

Miasto (państwo)	Wydarzenia
Żylina - Słowacja	Dzień Kultury Europejskiej
Berdiansk - Ukraina	70-rocznica wyzwolenia miasta – Dni Miasta
Szolnok – Węgry	Festiwal Gulaszu i spotkanie miast partnerskich
Wolfsburg-Niemcy	Obchody 75-lecia miasta

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela. Zagraniczne targi turystyczne, w których uczestniczyło Bielsko-Biała w 2013 r.

Targi zagraniczne		
Nazwa imprezy	Miejsce	Termin
Ferien Messe	Wiedeń	10 – 13.01.2013
Międzynarodowe targi Regionów Turystycznych REGIONTOUR	Brno	17 – 20.01.2013
MTT „Salon de Vacances”	Bruksela	31.01. – 4.02.2013
MTT HOLIDAY WORLD	Praga	7 – 10.02.2013
MTT ITB	Berlin	06.03. – 10.03.2013
MTT UTAS	Budapeszt	28.02. – 03.03.2013
MTT Travel Market	Kijów	22.10. – 24.10.2013
Międzynarodowy Salon Turystyki i Podróży SITV Colmar – Francja	Colmar	8.11. – 11.11.2013

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Euroregion Beskidy

Tabela. Imprezy organizowane przez Euroregion Beskidy w 2013 r.

Lp.	Wydarzenie	Termin
1.	"Beskidzka Kropła Krwi"	20.08.2013 r.
2.	Turniej Samorządowców o Puchar Euroregionu Beskidy	24.10.2013 r.
3.	Międzynarodowe Zawody Lekkoatletyczne Dzieci i Młodzieży Euroregionu Beskidy 2013	1.09.2013 r.
4.	V Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Wyścigach Szybowcowych o Puchar Euroregionu Beskidy	28.04 – 5.05.2013 r.
5.	XIV Beskidzki Festiwal Nauki i Sztuki	25.05.2013 r.
6.	Regaty o Puchar Euroregionu Beskidy	21-22.09.2013 r.
7.	X Międzynarodowy Piknik Lotniczy Euroregionu Beskidy	31.08-01.09.2013 r.
8.	XI Turniej Piłki Plażowej o Puchar Przewodniczącego Euroregionu Beskidy	20-21.07.2013 r.

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2013 r. Euroregion Beskidy otrzymał wyróżnienie Beskidzkiej Izby Turystyki za zasługi dla Województwa Śląskiego oraz Certyfikat członkostwa w Śląskiej Organizacji Turystycznej 2013.

Euroregion zakończył realizację projektów własnych: „Zrównoważony rozwój w Euroregionie Beskidy”, „Aktywne Beskidy – promocja sportu na pograniczu polsko-słowackim”, „Śląski System Informacji Turystycznej”. Ponadto w 2013 r. miały miejsce następujące inicjatywy: udział w targach turystycznych, nabor w programach – POWT Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 oraz POWT Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013, prace nad nowym okresem programowania 2014-2020.

17 Komunikacja społeczna

17.1 Społeczeństwo informacyjne

W 2013 r. w Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej drogą elektroniczną dostępne były następujące usługi publiczne:

- Biuletyn Informacji Publicznej (BIP);
- Witryna www.um.bielsko.pl – z informacjami dotyczącymi Urzędu;
- Platforma e-USług publicznych (SEKAP);
- WebPhone komunikator internetowy;
- Transmisja obrad Sesji Rady Miejskiej przez TV internetową.

Sieć Szerokopasmowa w Bielsku-Białej

W 2013 r. ukończono roboty ziemne w części pasywnej za wyjątkiem tzw. obszarów zamkniętych (tereny PKP). Zamontowano ok. 700 studni kablowych oraz dokonano adaptacji pomieszczeń GPD, LPA oraz PD, wciągnięto kable światłowodowe i wykonano ok. 14 000 spawów. Wykonano i uruchomiono system kontroli dostępu (SKDSWiMW). Zaprojektowano oraz wykonano montaż i uruchomienie kontenera telekomunikacyjnego.

W części aktywnej wykonano testy laboratoryjne wszystkich urządzeń. Dokonano montażu urządzeń w punktach GPD, LPA oraz IPX w tym m.in. systemy zasilania awaryjnego, klimatyzacji itp. W części radiowej zamontowano i uruchomiono wszystkie węzły objęte projektem.

Tabela. Miejska sieć światłowodowa w Bielsku-Białej – stan na koniec 2013 r.

Wyszczególnienie	Długość	Właściciel
Kanalizacja teletechniczna	57,010 km	Urząd Miejski w Bielsku-Białej
Światłowody	120 km	Urząd Miejski w Bielsku-Białej

Źródło: Wydział Informatyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej